

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀՆՕՎԵՎԱ

ԵԱՆԻ

ՄԱՐԿՏԵ ԻԼԵ ՄԵՎՍՈՒՖԵ

ՊԻՐ ԳԱՏԸՆ

ԹԱՅՅԱՆՆԵ ԻՊՐԵՓՆԻՄԱ ՕԼՄԱՅՆ

ՄՍԷ ՈՈՒՍ

ԳԻՔԵԼՅԵՅԻ ՆԵՖԻՍԵ

ԹԱՊԸ ՀԵՏԻՑ

معارف نظارت جلیله سنک ٦٤٤ نومروی ١١٠٠

طبع اولیئمدر

ԱՍԻԹՍՆԵ

ՄԱԹՊԱՆՅԻ ԵՈՎՍԵՓ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

ԽՅՈՒ

691

2004

Ե Է Ն Օ Վ Է Վ Ա

Ե Ա Ն Ի

ԱԽԼԱԳՐ ՀԱՄԻՏԵ ԻԼԵ ՄԵՎՍՈՒՓԷ ՊԻՐ ԳԱՏՆՆ

ՆԻՍՍ. ԹԱՅՅԵՒՆԵԷ ԻՊՐԷԹՆԻԻՄԱ. ՕԼՄԱՅՍ. ՄԱԽՍՈՒՍ

Հ Ի Բ Ե Ա Յ Ե Յ Ի Ն Ե Փ Ի Ս Է

Թապը ճէտիտ

معارف نظارت جلیله سنک ٦٤٤ نومروی رخصتنامه سیله طبع اولمشدر

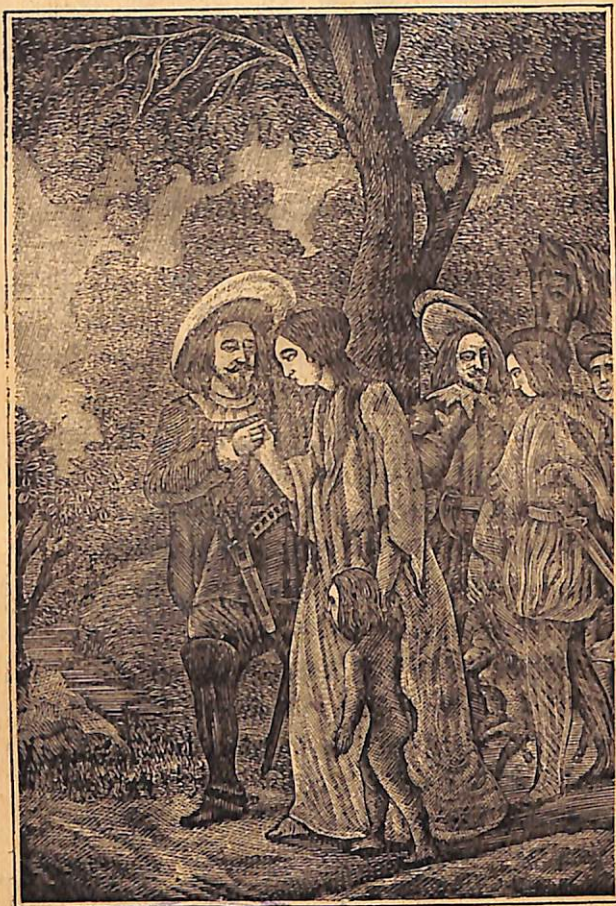
Ա Ս Ի Թ Ա Ն Է

ՄԱԹՊԱԱՑԻ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

1891

64342

691

39253 - 67

Ե Է Ն Օ Վ Է Վ Ա

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է Ս Ի

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Ը Լ

Եկե՛ն օրհնուք ձեր սրտերը և ձեր հոգիները
և ձեր ուրախությունները և ձեր ցավները
և ձեր ցանկությունները և ձեր ցանկությունները
և ձեր ցանկությունները և ձեր ցանկությունները

Ի ՀՀԻ ճօղրաֆիանըն մայրամիւ տիր քի՛ Ալէ-
մանիա մէմայիքինին պիւթիւն էհայիսի, մու-
գատտէմա փութփերէսթիլքտէ Ղորգ օլմուշ ի-
քէն՝ մէզհէպի հօսովիյէյի վաղ իթմէյէ
պաշաառգլարը հալտէ՛ պիւթիւն՝ պիւթիւնէ
փութփերէսթիլք եէր իլէ եէքսան օլուպ, շէհրի
մէզքիւրուն էհայիսի՛ ճէնապը ֆիպրիսյը իտրագ
իտէրէք՝ մէզհէպի հօսովիյէյի գապուլ իտուպ՝
պիթթէտրիճ մէտէնիյէթէ մէյիլ վէրէրէք, էվ-
վէլքի վահլիլքէրինի թէրք պիրլէ, էն էվվէլ
իլմի զըրաաթա տէվամ՝ մահսուլուղ վէ մէյ-
վէսիղ տաղլարը վէ պայըրլարը վէ օվալարընը
թիմար իտէրէք, թիւրլիւ պէ թիւրլիւ մէյվէլի
աղաճլար վէ մահսուլար իլէ միւղէյէէն պաղ
վէ պաղչէլէրէ թահվիլ իթտիլէր :

Պէլտէյի մէզքիւրէտէ օլ էննատէ, գատէ-
կեանլէրտէն Պըրավաթ Տիւգասը ինվանը իլէ

տերէճէսիզ խայրխահ վէ ֆուգարափէրվէր պիր զաթ, քէզալիք զէվճէսի տախի քէնտինին պի այնիսի էհլի ֆազիլէթ օլմագլէ, կէօյա իքիսի իքի թէնտէ պիր ճան միսիլու հարաքէթ իտէրվէր իտի. վէ պու իքի խայրխահ զաթլար Հագգըն իհսանիլէ պիր թանէճիք ԵԵՆՕՎԷՎՍ. իսմինտէ պիր քէրիմէլէրի օլուպ, զաթլէրինէ մախսուս օլան ախլագը համիտէ իլէ անը թէրպիյէ իթմէյէ տայիմա տըգգաթ վէ տէվամ իտէրվէր իտի:

Եէնօվէվա՝ սէօզիւ սէօհպէթի տիւզկիւն՝ ֆիրասէթլի՝ տիրայէթլի՝ զայրէթլի՝ իշկիւզար, վէ զայէթ իւլ զայէ տինտար՝ վէ Ահտը Շէրիֆէ իթաաթլը վէ հալիմ օլուպ, վէ ճիւմլէ պէօյիւք քիւչիւք էհալի քէնտինին սէվէր, վէ քէնտիտէ ծնլարա մուգապիլ սէվէր իտի. վէ հէր ան՝ վալիտէսինին Եանընտան այրըմայըպ տրատա լաթիֆ սիւալլէր իտուպ՝ վէ պազէն վալիտէսինին սիւալլէրինէ զայէթ ֆէրասէթլի ճէվապլէր վէրիւ իտի. վէ պազէն վալիտէսիլէ իմթիհան օլտուգտա՝ էհալի կէօրիւպ թաաճիւպ իտէրվէր իտի. տուա իշիւն Գուտտասը Շէրիֆ կէօրմէկէ կիթտիքլէրինտէ, օլ նազիք Եէնօվէվա՝ տայիմա աթասընըն վէ վալիտէսինին մապէյնինտէ տուրուպ, պէյազ էլպիսէ կիլիպ՝ վէ ումուզլարընա տէօքիւլմիւշ սիյահ սաչլարը իլէ Հագգ թաալանըն հուզուրընտա տուրուպ, վէ տէսթինի սէմայէ գալտըրարագ պի այնի պի կիւնահ մէլայըզլար կիպի Բապպիյէ սէճտէյէ վարտըղընտա, նազիք վէ հիւսնէ մալիք օլմաղլէ՝ կէօրէն

ճէմիի ճէօմաաթ հայրէթտէ գալըրլար իտի:

Վէ քիլիսէտէն չըգտըզլարը վագըթ խանէլէրինէ վարտըղընտա, էվվէլա քիլիսէտէ իշիթտիկի վագը պիր էյիճէ էզպէր իտուպ, սանիէն ֆագըր ֆուգարայը թէճէսսիւս պիրլէ քէնտի խանէլէրինէ թէքիֆ իտէրէք՝ լէզիլ թաամլէրտէն ճիւմլէսինէ իգրամ իթտիքտէն սօղրա, քիմինէ քէնտի նազիք էլլէրի իլէ տիքտիկի րուպալլէրտէն՝ քիմինէտէ փէտէրինին քէնտինէ խարըզ իշիւն վէրտիկի ագճէտէն իանէ իտէր իտի. վէ հանիլը մահալտէ խասթէ օլտուզընու իշիթտէ իտի՝ ագչամ սապահ աթալարընտան կիլի ծնլարըն Եանընա վարտըղընտա քէնտի սօֆրալլէրինտէն արթան լէզիլ Եէմէլլէրտէն ծնլարա վիրուպ, վէ ալեա նազիք մէյվլէլէրտէն տախի քէնտի Եէմէյիպ՝ ֆագըրլարա հէտիյէ վէրմէք իշիւն սագլար իտի:

Իմտի տայիմա պու միսիլու մէմուհ ֆազիլէթլէր իլէ հարաքէթ իտուպ, ագլը պալիլ օլտուզու հալտէ՝ պիզգաթ ֆագըրլէրէ իանէ իթմէսի վէ խասթալարա պագմասը, խասիսլէրէ իպրէթ օլարագ, էհալիյի պէլտէյէ տախի՝ պու հարաքէթի իշիւն սէվկիւլիւ օլմուշ իտի:

Ալմանիա էհալիսինին իլինտէ աօրըլտտէ՝ վէ աղքէրիյէ զապիթանընտան, կէնճ՝ ճէսուր վէ ճէնկեալլէր Սիզէֆրի նամը իլէ պիր նէվճիվան, Եէնօվէվանըն փէտէրի Պըրալաթ Տուգապընը՝ պիր պէօյիւք մուհարէպէտէ ադիմ թէհլիքէտէն գուրթարըպ, վէ քէնտի սէրայընտա տախի պիր

գաչ կիւն արամ իթտիրիպ, աչըրը մերթէպէտէ իղզէթ վէ իգրամ իթմիշ օլտուղունտան, Եհնօվէվանըն փէտէրի Պըրավթ Տուգասը՝ իղտիյաթ մէրթէպէտէ խօշնուտ վէ միւթէշէքքիւր օլարագ, Սիղէֆրի պէյտէն կէօրտիւկիւ Էյլիկէ միւքեաֆաթ օլմագ իշիւն, քէնտի պիր տանէճիք Էվլատը Եհնօվէվայը, Սիղէֆրի պէյտէն Նիքեահ իթմէյի վատ իտուպ, Նիհայէթ չէնտ կիւն զարֆընտա ազիմ զիյնէթ վէ տէպտէպէ իլէ տիւյիւնիւնիւ իճրա Էյլէտի:

Իմտի պիր այ գատար Եհնօվէվա փէտէրինին եանընտա գալըպ, Նիհայէթ քէնտի Էհլինին մէսաֆէյի պախտէտէ պուլունան չիֆթլիկինէ կիթմէք լաղըմ օլտուգտա, պիրպիրլէրինտէն այրըլաճագլարը Էննտտէ, Եհնօվէվանըն աթալարընըն վէ պիւթիւն Էհալինին տէօքտիւկիւ կէօղ եաշլարընա՝ վէ Էթտիքլէրի ֆէրեատ ու ֆիղանլէրինէ տայանմագ միւմֆին օլմայըպ, թաշ եիւրէքլի օլանլար տախի ֆէրեատ իտէրլէր իտի: Քէզալիք Եհնօվէվա՝ պու այրըլըղա պիր վէճհ իլէ տայանամատը իսէ տէ, Նէ չարէ քի Հագգ Թաալանըն Էմրի իւզրէ Էհլինին մէյլ ու մուհապպէթի զալիպ իտի:

Նիհայէթ փէտէրի պիր թարաֆտան՝ վէ վալիտէսի օ պիր թարաֆտան կէօղ եաշլ տէօքէրէք շու քէլամը տէտիլէր. « Էյ պիր տանէճիք Նապը Էվլատըմըղ, Բապպի Թաալա վէ Թէգաթտէս հազրէթլէրի եօլունու աչըգ Էյլէսին. պիղ զայրու իխթիյարլանտըգ, սէնի Ալլահա Է-

մանէթ իտէրիղ քի, քէնտի գուտրէթի իլէ հըֆղ Էյլէսին. սէնտէ Բապպինին ահարնա իթաաթ իտուպ, միւգթէտիր օլտուղուն Էյլիյին իճրասընտան կէրի տուրմայասըն քի՝ միւտտէթը Էօմրիւն իղղ ու աֆիլէթ իլէ կիւզար, վէ աիւրէթտէ տախի Էպէտ իւլ Էպէտ հայաթէ միւէսսէր օլասըն. ճիւմլէ վագըթտա ըրղ վէ Նամուսութէմիղ օլարագ՝ տըգգաթ իտուպ քէսպը չէրէֆ իտէսին. վէ փաք իսմինի լէքէլէնտիրէճէք հարաքէթտէ պուլունմայասըն քի՝ հէման սէնին Էյի իսմինի իշիթէրէք պիղ տախի մէմուն վէ մէսրուր օլալըմ. վէ Էկէր սէնի կէօրմէքսիղին վէֆաթ իտէր իսէք տախի Էօլտիւկիւմիղէ զամ չէքմէյէլիմ. հէր վագըթ Էհլինէ իթաաթ իտուպ, աօլա տտի հարաքէթլէրտէ պուլունմայասըն. վէ հէր Նէ իշէ մուպաշիրէթ իտէր իսէն Բապպինին գօրգուսունու՝ վէ իւմիւտիւնի եիւրէյինտէն չըգարմա քի, Էլպէթ՝ պէ Էլպէթ ճիւմլէ թէհլիքէլէրտէն սէնի խէլաս իտուպ սէլամէթէ չըգարաճագ տըր » տէյու տուալէր իտէրէք, Էվլատարընըն Էլլէրինտէն թութուպ կիւվէյլէրի օլան Սիղէֆրի պէյտէ թէպլիմ իթտիլէր շու քէլամը սէօլլէյէրէք. « Էյ սէվկիւլիւ Էվլատըմըղ, ալ գապուլ Էյլէ տուլթէրիմիղի, զիրա Էօմրիւմիւղիւն վարը վէ կէօղիւմիւղիւն Նուրու օլան պիր տանէճիք Եհնօվէվայը սանա իհալէ իտէրիղ քի, թարաֆըմըղտան իճագ իտէն հասրէթ վէ մուհապպէթի սէն իճրա Էյլէյէսին » տէտիլէր:

Սէօյլէտիքէրի ճէվապա Սիզէֆրի պէյի ֆըր-
գաթ պասըպ աղլէյէրէք տիլէքլէրինի իճրա
իթմէկէ թէաճհիւտ էյլէտի . վէ անինտէ իքիսի
պիրտէն հուզուրլարընա տիզ չէօքիւպ , փէտէ-
րանէ տուասընը տիլէտիքլէրինտէ , օ տախի փէ-
տէրանէ տուասընը գըլար իքէն՝ նակեաճ նի-
կեաճը գըլան իխթիյար Բուհպան եէթիշիպ ,
օլ տախի տուասընը վէրտիքտէն սօղրա , « էյ
խամէթլիւ գըզըմ՝ Եէնօվէվա , թէէսսիւֆ իթմէ ,
ճէնասպը ֆիպրիա սանա էպէտի տիւնեատէ օլ
տէրէճէ իֆթիխարըզ հազըրլամը տըր քի՝ պու-
ֆանի վէ պաթըլ տիւնեանըն իֆթիխարըզը ա-
նըն ինտինտէ հիչ պիր շէյ տիմէք տէյիլ տիր :
Սղլէմէ գըզըմ՝ վագըթ կէչէճէք քի՝ պիր չօգ
մէշագգաթ վէ սէրէնճամէրտէն սօղրա՝ նիհա-
յէթին սէլամէթ օլաճագ » տէյու նասիհաթ վէ
իւյիւտ վէրիր իտի :

Օլ արա օրատա հազըր պուլունանլար Բուհ-
պանըն պու քէտէրլի ճէվապընը իշիթտիքտէ ,
զիյատէսի իլէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտու-
լար իսէ տէ , Հագգ թաալա հագրէթլէրի էլ-
պէթտէ օլ ֆաղիլէթլու զաթըն թէէսիրլի նա-
սիհաթ վէ տուասը իլէ , անը հէր թէհիլքէտէն
միւճէրրէտ էսիրկէր տէյու մէրագլարընը թէս-
քին էթտիլէր . նիհայէթ բրէնս Սիզէֆրի վէ
բրէնսէս Եէնօվէվա՝ աթալարը վէ էհալլի պէլ-
տէ իլէ էլվէտա իտէրէք տէօրթ աթըլ պիր ֆայ-
թօնա բագիպէն պիր թագըմ սուարիլէր թէր-
ֆիգի իլէ Եօլա . րէվան օլտուլար :

ԻՓԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ՍիզէՔրի պէյին մուհարեպէյէ կիլմէսի

Սիզէֆրի պէյին չիֆթլիկինին օլտուղու գա-
սապա՝ Մօզէլ վէ Բէսուլ նամ իքի ըրմագլարըն
արասընտա , վէ Եիւքսէք թէփէլէր մապէյնին-
տէ քեային , վէ հիւքմիւ իտարէսինտէ պուլու-
նան գասապալարըն փայթախթը Սիզէֆպուրզ
թապիր օլունուր իտի . վէ մէզքիւր թէփէլէրին
էթէքլէրի ուլու օվա օլուպ , միւֆէրրիճ սահ-
րալար , վէ սէյր ու թէմաշայա շտեան սէյրան-
կեահլէր վար իտի :

Սիզէֆրի պէյ՝ Եէնօվէվա իլէ պէլտէյի մէզ-
քիւրէյէ վասըլ օլտուգլարընտա , քեաֆֆէյի
էհալի Եէնի վէ պայրամըզ էլպիսէլէրինի կիլի-
նիպ աղիմ մէսէրրէթ իլէ գարշըլամագա կիթ-
տիլէր . վէ ճիւմլէ նաս էվլէրինին սօգագ գա-
փուլարընը (կէօյա Մայըս այը կիպի) էնվայի չի-
չէքլէր իլէ տօնատըպ , սօգագլարտա տախի
կիւլէր սաշմըլար իտի : Վէ հէր քէս հէնուզ
կէլէն բրէնսէսլէրինին նուր ճէմալինի (Եանի Եէ-
նօվէվանըն Եիւզիւնիւ) կէօրմէկէ արզու իտուպ ,
վէ ճէմալինէ հիւսնիւ նազար իտէնլէր հայրէթ-
տէ գալըրլար իտի :

Եէնօվէվանըն ճէմալինտէ խասսէթէն Հագգ
թէալանըն պիր քէրէմի զահիր օլմագտա ի-
տի . վէ ճիւմլէ էհալլիյէ թալթիֆ վէ խիւլիւսը

գալալ իլէ սէլամ վէրէրէք՝ նազար ու մուհապ-
 պէթլէրինի քէնտինէ ճէլալ իտէր իտի . վէ հէր
 շախսըն սիննինէ կէօրէ, եանի իխթիյարլարա
 իհթիրաղ իլէ թէշրիֆաթ, խաթունլարա նէ-
 զաքէթ իլէ հալ խաթըր, վէ կէնճէրին էյլիք-
 լէրինի սիւալ էթտիքտէն գաթինազար, ճիւմ-
 լէսինին հալլ ու հալինճէ հէտիյէլէր վէրիպ, վէ
 խուսուսի իլէ, օլ էսնատէ զէվճի Սիղէֆրի պէ-
 յէ պօրճուլ օլանլարըն պօրճլարընը թէքմիլ
 պախշ իթտիրիպ, ֆուգարա թայիֆէսինէ պուղ-
 տայ վէ լէվաղիմաթը սայիրէ տաղըթաճաղընը
 խապէր վէրաիլէր իսէ, աճէպ օլ զաթտան
 մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլմայան ճան գալտը՝
 մը . նիհայէթ ճիւմիլէսի եէք տիլ « Հագգ թէա-
 լա պու խայրխահ զաթլարը իւզէրիմիղտէն էք-
 սիք իթմէ, իպ » թիւքէնմէզ էօմիւրլէր իհասն իյ-
 լէսին » տէյու էմաալի պուլունմաղ տուալարը-
 նըն սէտալարը արշը ալայէ չըգար իտի :

Պու իքի նազէնին նէվճիվանլար պիրպիրլէ-
 րինտէն զիյատէսիյլէ խօշնուտ օլուպ, զէվք ու
 սէֆա իլէ միւտտէթի կիւզար իտէրէք զամ վէ
 գասապէթ օնլար իչիւն ծլմայուպ, օլ տէրէճէ
 մութլու վէ բահաթ պիր էօմիւր կէչիրիլէր ի-
 տի քի՝ տիլ իլէ թարիֆ իթմէք միւմքիւնսիզ
 տիր :

Ս՛հ՛ նէ չարէ քի « մէրագսըզ ֆէրրահ օլ-
 մազ » մանթըգընճա, օլ թաթլը վէ լէզիզ էօ-
 միւր կէչիրմէլէրինի խայըն վէ զատտար ֆէլէք
 անլէրէ չօգ կէօրիւպ, պիր կիճէ անլէր թամ-

տան սօղրա մաղֆիճէ օթուրուպ, Եէնօվէվա
 հէմ քէնտի էլ հիւնէրի իշի իլէ մէշղուլ, վէ
 հէմ խօշ ալաղլէ թիւրքիւ չաղըրմագտա, վէ
 Սիղէֆրի պէյ տախի չիմպալօ չալարագ, գայի-
 տէյի աճիպէ իլէ տէֆիղամ իթմէքտէլէր իքէն,
 պիրտէն պիրէ աճայիպ վէ զարայիպ պօրու սէ-
 տալէրի իշիթիլմէքլէ, մուհարէպէ զուհր էթ-
 տիյինի պէյան իթտի . ագապինտէ Սիղէֆրի
 պէյին զիրի գօմանտասընտա պուլունան ասա-
 քիր զապիթանլարը թէշրիֆաթ օտապընա ճէմ
 օլարագ՝ պիր մէճիս թէշէքքիւլ օլունուպ,
 քէյֆիլէթի հալին սէպէպինէ վուգուֆ օլտու-
 լար քի՝ տիւշմէն օրտուսու ֆրանսայա մուհարէ-
 պէյէ կիթմէքլէ, բասթ կէլտիքլէրի եէրի եա-
 գըպ երգըպ թէլէֆ վէ զիյան իթմէքտէ օլտուգ-
 լարընը պէյան էթտիլէր . պու քէյֆիլէթ իչիւն
 մէճիսի մէզքիւրտէ խայընճա միւզաքէրաթ օլ-
 տուգտան սօղրա՝ սիւվարի ասաքիրինին իւշ նէ-
 ֆէր զապիթանը օրտուսու իլէ պիրլէքտէ օլայա
 էնտիլէր . վէ պու պապտէ « պա էմիի հիւքիւմ-
 տարի՝ պիզ տէ պու կիճէ միւճէրրէտ պիլ իթ-
 թիֆագ օրտույա իմտատ իթմէլիյիզ . վէ իթ-
 մէտիկիմիզ հալտէ՝ իհթիմալ քի թէհլիքէյէ
 տիւշար օլուրլար » տէյու պիրպիրլէրի իլէ խ-
 տաա իտէրլէր իտի :

Սիղէֆրի պէյ պու խապէրի իշիթտիկինտէ
 մահզուն, քէզալիք Եէնօվէվա տախի զամնագ
 օլտուլար . վէ Սիղէֆրի պէյ իթէր իթմէմէզ
 նաշար գալգըպ մուհարէպէ լէվաղիմաթընը թէ-

տարիք իտէրէք, իլանը հարպ իլէ քեաֆֆէյի
 ասաքիրինի Սիղէֆպուրդ շէհրինէ պիրիքտիրտի :
 Եէնօվէվա տախի օլ կիճէ սապահա գատար եօլ
 իչիւն քէնտի էլի իլէ զէվճինէ միւհիմմաթ թէ-
 տարիք իտէյօր իտի :

Իմտի պիւթիւն սիւվարի վէ փիյատէ ասա-
 քիրի մէվճուտ օլուպ, քեաֆֆէսիննտէ էս-
 վապլարը պիրէր չէշիտ իտի . եալընը Սիղէֆրի
 պէյին պաշընտա պիր ճիղա (սօրղուճ) վար իտի
 օլ պիրլէրինտէն զիյատէ . վէ ճիւմլէսի հազըր
 օլտուղլարը հալտէ՝ Սիղէֆրի պէյ քէնտի խա-
 նէսինին հիւսնիւ թէտպիրինի սըրասընա գօյուպ
 կիտէճէկի վազըթ, Եէնօվէվա զէվճինին խու-
 սուսի օտասընտան գըլըճընը վէ սայըր սիլահլա-
 րընը ալըպ, օլ վագթըն սիւվարիլէրի ուսուլինճէ
 վէրէրէք, « էյ սատըգ վէ մուհապպէթի տօս-
 թուճ, պունլարը սանա թէսլիմ իտէրիմ, վէ
 զալիմէ արսլանըն հալիմէ գուզու օլմասընը
 մաթլուպ իտէրէք, Ալլահ եօլունու աշըգ՝ գը-
 րըճընը քէսկին՝ վէ տիւշմէնլէրինի թէսըին՝ վէ
 պիր ան էվվէլ կէրի տէօնմէնի նասիպ իյլէսին »
 տէյէրէք պիրտէն պունու տէրաղուշ իյլէտիք-
 տէ՝ տիլի թութուլուպ լալ օլտու . վէ պիր էյ-
 եամտէն սօղրա ագընը պաշընա թօփլայըպ,
 « ան մուհիպպի սատըգըճ, աճէպ շու թէն
 կէօզլէրի իլէ պիր տախի սիղլէրի կէօրէճէք . . .
 մի . . . յիմ . . . տէյէմէյիպ աղլամայա պաշա-
 տըղընտա, Սիղէֆրի պէյէ տախի պու սէօզլէր
 թէէսիր իտէրէք օլ տախի պաշատը կէօզ եաշը

տէօքէրէք, « էյ ճիկէրփարէմ Եէնօվէվա թէէս-
 սիւֆ իթմէ, Ալլահըն քէրէմ վէ ինայէթի իլէ
 հիշ պիր քիմսէ իւզէրիմիզէ զալէպէ իտէմէլ,
 վէ ինշալլահ եինէ սաղ սէլիմ պիրիպիրիմիզ իլէ
 գավուշուրուզ . շիմտիքի հալտէ խանէմիզին վէ
 չիֆթիկիմիզին գումանտասընը՝ սատըգ պիր
 գուլուճուզա թէսլիմ էթտիմ մալիմիւն օլ-
 սուն . սանա նէ տէրէճէտէ մէյլի մուհապպէ-
 թիմ օլտուղունու ֆէրգ վէ իտրագ իթտիկինի
 պիլտիկիմտէն, պունտան պէօյլէ հիշ պիր վա-
 գըթ պէնի ֆէրամուշ իթմէմէնէ ըէճա իտէ-
 րիմ, Ալլահա էմանէթ իտէրիմ սէնի » տէյէ-
 րէք եօլա ըէվան օլտուլար : Եէնօվէվա տախի
 պէրապէր գալէ գարուսունա գատար կիթտի .
 վէ օրատա պիրիպիրլէրինէ սարըլարագ վէտա-
 լաշտըլար, վէ Սիղէֆրի պէյ քէնտի տէօքտիկիւ
 կէօզ եաշընը Եէնօվէվատան կիզլէմէք իչիւն
 եիւղիւնիւ էօրթէրէք պիրտէն պիրէ եիւրիւյիւշ
 իյլէտիկինտէ, ասաքիրի տախի մուհարէպէ պօ-
 րուլարընը չալարագ արգասընա տիւշիւպ աճէլէ
 կիթտիլէր : Եէնօվէվա պիւթիւն էհալի իլէ մէ-
 լիլ վէ մահզուն տկէրի էօնիւպ՝ վէ հէման պիր
 օտայա գափանըպ՝ էհլինին սէլամէթ կէրի տէօն-
 մէսի իչիւն ճէնապը Հագգա նիյաղ իյլէմէքտէն
 տուր օլմայարագ՝ օլ կիւն մէրագը քէսիրէսին-
 տէն նաշի աղընա զէրրէճէ նիյմէթ գօյամատը :

ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՓԱՍԸԼ

Ղօրուն Եեևօյեվա իյէ մուխաչիժ հարսէքսե
սյորունսուդո

Սիզէֆրի պէյ մուհարէպէյէ կիթտիքտէն սօղրա՝ օլ նագէնին Եէնօվէվա եէք պաշընա գալըպ , պէ հէր սապահլայըն քիլիսէյէ կիտէրէք ճէնապը Հագգըն հուզուրընտա զէվճինին պի քէտէր վէ սաղ սէլիմ կէրույէ ավտէթ իթմէսի իչիւն տուա իթտիքտէն սօղրա՝ սէրայընա ավտէթ իտուպ՝ քէնտի իչի իլէ մէշղուլ օլուր իտի . վէ հէր նէ զէման զէվճինի տէր խաթըր իթսէ իտի կիրեան օլուպ , կէօզլէրինտէն սէլ կիպի ագան եաշլէր իլէ քեարկեաֆինտէքի իշլէտիկի էլվան բէնկ նագըշարը ըսլատըր իտի . վէ տէֆի դամ իթմէք իչիւն էօթէ պէրու կէզէր իքէն , բաստ կէլտիկի ֆագըր ֆուգարանըն նէվճիվան գըզարընը պաշընա թօփլայարագ քիմինէ նագըշ՝ քիմինէ տիքիշ էօյրէթտիկի վագըթ , կէօյա պիր ալիմ հօճա միսալի թէվարիլէրտէն վէ գըսսէտէն հիսսէ այընաճագ հիքեայէլէրտէն նագլիյէթ իտէր իտի : վէ պիզզաթ էվլատ աշքըսը վալիտէ միսիլու օլ պէլտէնին ֆուգարալարընը սէվիպ՝ վէ խասթէլէրինէ տախի գիյարէթ իթտիկինտէ՝ հիսապսըզ հիմմէթ վէ իանէ իհսան իտէր իտի : Ջիյարէթ իթտիկի խասթալէր՝ Եէնօվէվանըն քէնտիլէրինէ

իթտիկի թալթիֆտէն մահճուպ օլարագ իսթիմալի կիւճ մուալիճէլէրի տախի խօշնուտիյէթ իլէ գապուլ իտուպ՝ աղ միւտտէթ զարֆընտա սըհէթ պուլուրլար իտի :

Պունլարտան գաթինաղար հէր պիր իշտիզ ֆագըրլարա իշ պուլուպ . տէր հալ քէնտի հիսսէլէրինէ իսապէթ իտէն իւճրէթի վէրիր իտի . վէ հէր ախշամ իֆէք էյիրմէքլիյէ մէշղուլ օլտուղու կիպի , մայէթինտէ պուլունան խալայըգ վէ խըտմէթքեարլարը տախի պօշ պրագ մայարագ՝ հէր իչինի պու ուսուլ իւզրէ նիզամընա վազ իյլէմիշ իտի :

Էմմա Սիզէֆրի պէյին ճէմիի ումուրու խուսուսունա նազըր վէ վէքիլխարճ թայեին իտուպ կիթտիկի պէնտէսի Ղօլ իսմինաէ քիմէսնէ , քէնտի հիւսնիւնէ մայիլ , աշըրը մէրթէպէ խայըն միւրայի՝ լանէթ՝ նանքէօր՝ զամիրսիզ՝ Ալլահտան գօրգմաղ՝ վէ պէնի ատէմտէն ութանմաղ պիր շախսը պի էտէպ օլմաղ իլէ , քէնտի մէրամը նամէրղիյէսինին իճրասընա չալըշըպ՝ օլ մուրտար հարաքէթինի իսլահ իթմէյէ տօլա վաղիֆէ էտինմէզ իտի :

Պու մէքրուհ վէ մէլուն Ղօլ քէնտի վէլի նիլմէթի օլան Սիզէֆրի պէյ կիթտիքտէն սօղրա՝ գօնաղըն վէ չիֆթիլին քեաֆիէյի մէմուրիյէթի քէնտուսինտէ օլտուղու հասէպի իլէ , աշըրը տէրէճէ քէսպը նուֆուզ իթմիշ , վէ զաթէն զէվգ ու սէֆայէ , վէ հէվայի նէֆսանիյէսինէ մայիլ պիր շախսը տէնի օլտուղու էճիլ-

տէն , եւ վճիյն քէնտի պէյրնտէն զիյատէ թա-
 գըպ թագըշտըրըպ պաղէն ըէֆիդի սէֆաաթը
 պուլունան նէվճիվանլէր իլէ զէֆք ու սէֆա իլէ
 մէշըուլ օլուպ , զիյրի տէսթիւնէ էմանէթ օլան
 էմլաք ու էշեալէրի սույի իսթիմալ իլէ սարֆի ի-
 տէր իտի . վէ էֆէնտիսինին սատըգ պէնտէլէրի
 օլուպտա՝ քէնտուսինին էսկի գափու եօլտաշարը
 սայըլան սատըգ քիմսէլէրէ չօգ տէֆա պէտ
 մուամէլէր իթմէքտէն գաթիւնազար նաֆագա-
 լարընը տախի քէսմիշ իտի :

Պու մէլուն էվվէլ էմիրտէ էհլի ըրգ վէ նա-
 զիք Եէնօվէվայէ զիյատէսի իլէ իհթիրամ՝ վէ
 սատըգանէ կէօրիւնիւպ , հաթտա ճահտ ու զայ-
 րէթ իլէ խըտմէթ իտուպ , անը մէմնուն իթմէ
 տէրէճէլէրինտէ չալըշըր իտի . վէ հուզուրունա
 չըգըպ միւքեալէմէ իյլէտիկի վազըթ կէօզլէրի
 եէրտէ հիճապ իլէ ճէվապ վէրիւր իտի իսէ տէ .
 ֆագաթ պու ուսուլ իլէ էֆքեարը քէրիհէսինի
 վէ մուսիպէթ աչգ ու սէվտասընը մէկէր Եէնօ-
 վէվատան կիզլէր իմիշ : Խիւլասայի քէլամ շէհ-
 վէթի զալէպէ իտուպ՝ սապրէ թէհամմիւիւ
 գալմամըշ , վէ սէվտա քէնտիւնի քէօր իթմիշ
 իտի քի , սօն տէրէճէ էհլի ըրգ օլան հանըմը-
 նա ութանըպ արլանմատան , վէ եէտիկի նանը
 նիյմէթի ունուտարագ՝ քէնտի ֆէնա ալա-
 գասընը աշիքեար պիրլէ՝ պազը մէրթէպէ մու-
 ճիպսիդ վէ եագըշմազ թէքլիֆաթտէ պուլուն-
 տու :

Եէնօվէվա՝ մին զայրը մէմուլ՝ պու խապիսին

շու միսիլու թէքլիֆինի իշիթտիկի անտէ ագըլը
 պաշընտան կիտիպ , «վայ՝ կիտի խընդիր , երգըլ
 տէֆ օլ գարըմտան՝ սէնի պիր տախի կէօրմէ-
 սին կէօզիւմ . վէ պունտան պէօյլէ սէնին պու
 միսիլու պիր թէքլիֆտէ պուլունտուղունու կէօ-
 րիւր իսէմ , վալլահ իւլ ազիմ՝ վէ պիրլէհ իւլ
 քէրիմ սէնի շէօյլէ իտէրիմ՝ պէօյլէ իտէրիմ»
 տէյէրէք՝ հէմ նասիհաթ՝ վէ հէմ տէ կէօզ
 գօրգուսու վէրտի իսէ տէ՝ խապիսը մէրգումըն
 ագըլ թարումար օլուպ , օլ տէրէճէ պու սէօյ-
 լէյիշ քէնտիսինէ տօգուսու քի՝ հաթտա նա-
 զէնին Եէնօվէվանըն ճանընա գաստ ու թէլէֆ
 իթմէքլիկի տախի նիյէթլէնտի :

Եէնօվէվա , պու մէլունուն մէրամը ֆասիտէ-
 սինի խորագ պիրլէ՝ պէօյլէ պիր ատէպսիդ մա-
 գուլէսինին գուրտուղու տուղաղընտան խէլաս
 օլմագ իշիւն , տէր հալ զէվճի Սիղէֆրի պէյէ
 պիր նամէ թէրթիպ իտուպ , վուգու պուլան
 քէյֆիյէթի՝ վէ նամուսուղ Ղօլուն նապէրճա
 հարաքէթինի պիթ թաֆսիլ իֆատէ իյլէտի . վէ
 Սիղէֆրի պէյին էն սատըգ պէնտէլէրինտէն՝ վէ
 Ղօլուն տիւշմէնլէրինտէն օլան Տրակօն նամ՝ քի-
 մէսնէյի մախֆիճէ հուզուրունա ճէլպ իտէրէք ,
 « թէղէլտէն շու նամէի ալըպ պիզզաթ քէնտին
 Սիղէֆրի պէյէ կէօթիւրիւպ , շուրէզիլ նամուս-
 սուղու պէնիմ պաշըմտան տէֆ իթմէսի հագ-
 գընտա իճապ իտէն սէօզլէրի սէօյլէյէսին» տէ-
 յէրէք մէքթուպու թէօլիմ՝ վէ թէնպիհաթլար
 իթտիկի վազըթ , խընդըր Ղօլ քէյֆիյէթի պիւ

39253-67

Խորագ ԳՕՂԱՄԱԳՄԱ օՂՄԱՂԷ՝ Էլինտէ պիր փա-
 լա իլէ պիրտէն պիրէ օտատան իշերի կիրիպ ,
 փալայը պիր տէֆա սալլատըղընտա զէվալը
 Տրակօնու Եէնօվէվանըն հուզուրունտա թէլէֆ
 իլէտի :

Եէնօվէվա պու վուգուաթը կէօրտիւքտէ՝ զի-
 յատէսլլէ գօրգտուղունտան պաղըրարագ պա-
 յըլլպ տիւշտիւ . պիթիւն սերայտա վէ էթրաֆ-
 տա պուրունանլար սէյիրտիպ կէլտիլէրի անտէ՝
 նէ կէօրսիւնլէր , Եէնօվէվա պիր թարաֆտա ու-
 զանմըլ քէնտինտէն կէշմիշ պիր հալ իլէ եա-
 թըյօր , վէ զէվալը Տրակօն տախի օլ պիր թէ-
 րաֆտա գանա պօյանմըլ կէօրտիւքլէրինտէ ,
 «նէ տիր պու քէյֆիլէթ » տէյու սիւալ իթ-
 տիլէր . մէլուն Ղօլ օլ արա ֆըրսաթ պուրուպ ,
 «նէ օլաճագ՝ իշթէ պու հանըմըլ օլաճագ
 նամուսուղ Եէնօվէվա , Սիզէֆրի պէյին ըրզընա
 գաստ նիլէթինտէ իքէն կէօրիւպ՝ թէաշըուգ ի-
 տէն խընզըր Տրակօնու էօլտիւրտիւմ » տէյու
 հէր նէ գատար սէօյլէտի իսէ տէ , Էհալի Եէնօ-
 վէվանըն ախլագը համիտէսինի զաթընտան պիլ-
 տիլէրինտէն , պու ճէվապա իթիմաթ իթմէտի-
 լէր իսէ տէ՝ օլան մինասիպէթսիղ հալի տէ մէյ-
 տանտա կէօրտիւքլէրինտէն՝ աօլա պիր շէյէ գա-
 րար վէրէմէյիպ կիթտիլէր : վէ մէլուն Ղօլ
 քէնտի վէլի նիլմէթինին սօն տէրէճէ զաղէպլի
 օլտուղունու էվվէլինտէն պիլտիկինտէն , Եէնօ-
 վէվա իշիւն իլք իապէրի « գաթլ էյլէ » տէյու
 էմր իտէճէկինի ֆէրք իտէրէք , տէր հալ թա-

Թար իլէ շու մէալտէ պիր նամէ իրսալ իլլէյիպ ,
 « Էհլին Եէնօվէվա շու միսիլու խըյանէթ վէ
 նամուսուղըուգտա պուրունտուղունտա թու-
 թուլտու , նէ էմրին օլուր » տէյու օլան քէյֆի-
 յէթի մուխալիֆ էֆրեար իլէ եաղըպ կէօնտէր-
 տի . վէ պիր գաշ կիւն կէշտիքտէն սօնրա՝ զէ-
 վալը օլ պիսուշ Եէնօվէվայը , օլ պէլտէնին էն
 մուրտար վէ ֆէնա զընտանընա « մահպուս օ-
 լունսուս » տէյու Սիզէֆրի պէյտէն էմր կէլտի :

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻՒ ՖԱՍԸԼ

Եէնօվէվանըն մահպէսէ իյգա օլմասը
 վէ սէրուսի մահպուսա սեմալէթ իլէ
 հաւիլիսի վազ իրմէսի

Սիզէֆպուրը շէհրինտէ՝ մախսուս միւթթէ-
 հիմլէր մահպուս օլունմագ իշիւն , « կիւնահ-
 քեարլար վէ պիչարէլէր գուլէսի » իսմիլլէ պիր
 զընտան վար իտի . վէ զէվալը Եէնօվէվա՝ էվ-
 վէլի օլ զընտանա կիրէն եա չըգան օլուրտու
 իսէ՝ սէպէպլինի պիլմէքսիղին կէօրտիւկիւ հալ-
 տէ , շայէթլէ գալպի գըրըլպ մահպուն օլուր
 իտի :

Օլ նազիք վէ աթալարընըն պիրտանէսի Եէ-
 նօվէվայը՝ պալատէ զիքր օլան զընտանա հապս
 իլլէտիլէր , պու զընտանըն եալընըլ նագլիյէ-

Թիւնի իշխտէն տիթրէմէյէ պաշար՝ տէյիւ քի կէօրէն . զիրա թավանը մէրմէր՝ վէ տէօրտ էթ-
 րաֆը քեարկիր տուվար օլտուղու հասեպի իլէ
 զիյատէսիյլէ նէմնագ օլարագ , հաթտա տիվար-
 լէրտէն տուրմագսըղըն նէմ տամլայըպ՝ աֆի-
 թապ վէ մահիթապ շաֆգը ասլա իչէրի թէէս-
 սիր իթմէզ գարանլըպ՝ վէ ալթ թարաֆը տէ-
 րին օլտուղունտան , հէփսինտէն զիյատէ լայըգ-
 սըղ մէզար տախի պունտան մագպուլ իտի . վէ
 քիւֆլէնմիշ թիմուր փէնչէրէօինին քիրլէնմիշ
 ճամլարընտան իչէրի թէէսսիր իտէն պիր մըգ-
 տար շաֆգ , զէվալը Եէնօվէվանըն ասլա պիր
 իշինէ եարամայըպ , իլա զընտանըն նէ տէրէ-
 ճէ էգիյէթիլի վէ գօրգուլու օլտուղունու ֆէհմ
 իթմէք իշինէ եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Իմտի օլ աթասընըն վէ վալիտէսինին պիր
 թանէճիք նաղը էվլատը Եէնօվէվա , էվվէլա
 սըրմա իլէ իշլէնմիշ շիլթէլէր իւզէրինտէ օթու-
 րուպ , վէ պաշընը գուշ թիւյիւ եաստըլա գօ-
 յուպ բահաթլանըր իքէն , շիմտի շիլթէ եէրինէ
 պիր մըգտար օթ՝ վէ գուշ թիւյիւ եաստըգ եէ-
 րինէ սաման պըրագըլմըշ , վէ քէնտի սէրայըն-
 տա նէֆիս վէ լէզիզ թաամլար իլէ պէսլէսիր
 իքէն , պուրատա պիր գըրըգ քեասէ իլէ պիր
 փարչա սու , վէ պիր փարչա սիյահ վէ գուրու
 արփա էքմէյի օլուպ , աճըգտըգճա քէնտի կէօզ
 եաշարը իլէ ըլլատըպ եէր իտի . վէ էկէր Ալ-
 լահ ազմիւշան հաղըթթլէրի քէնտուսինի սէվէն-
 լէրի միւճէրրէտ թէրք իթմէյէճէկինի պիլմէ-

յիպ իւմիւտինի գաթ իթսէ իտի , պէթէրտէն
 պէթէրէ ուղրայաճագ իտի . հալ պու քի՝ ճէ-
 նապը Հագգա գալպի գուվլէթլէ՝ օլ նէմլի մէր-
 մէր թաշըն իւզէրինէ տիզ չէօքիւպ , վէ օլ նա-
 զիք էլլէրինի սէմայէ տօղրու գալտըրարագ՝ շու
 կիպի նիյաղէ տուրտու ,

« Էյ պիքէսլէր վէ էօքսիւզլէր աթասը Բապ-
 պիւ Ալլահըմ , պու զընտանըն իշինտէ մահպուս
 օլուպ՝ անտէն սանա ավազ իլէ նիյազ իտէրիմ .
 զիրա տէյիւ սէվկիւլիւ աթալարըմըն՝ իլա եէր
 եիւզիւնտէ պուլունան ինսանլէրին հիշ պիրիսի-
 նին պէնիմ ահվալիմտէն խապէրլէրի եօգ տուր .
 ֆագաթ սէն հէր եէրտէ հաղըր նաղըր պուլու-
 նուպ , վէ հաթտա շու զընտանըն տէրունինտէ
 տէօրտիւկիւմ կէօզ եաշարըմը վէ ֆիղանլարը-
 մը սէնտէն պաշգա կէօրէն վէ իշիտէն եօգ՝
 սէվկիւլիւ աթալարըմ պէնիմ չէքտիկիմ միհ-
 նէթտէն պիխապէր տիրլէր . արղուլու վէ մու-
 հապպէթլի զէվճիմ պէնտէն ուզագ տըր . վէ
 սէնտէն պաշգա հիշ պիր եարտըմ վէ իմտա-
 տըմա եէթիչէճէք տօսթում եօգ տուր : Սէն
 քի եա՛ Բապպիմ , աղիմ գուտըթթլին իլէ պու
 զընտան գափուլարընը քիւշատ իտէպիլիրսին .
 թէրք իթմէ պէն ճէֆօքեար խալայըղընը , վէ
 սէնտէն զայրու իւմիւտիւմ օլմատըղը իշին պէ-
 նի իւմիւտսիղլիլէ պրագմայըպ , մէրհամէթ վէ
 իմտատ էյլէ էյ քէրէմըեանի » :

Եէնօվէվա տուտտէն սօնրա՝ պասըրէթի պաղ-
 լանըպ ասլա աղլէյէմէտի , իլա մէրագ պահրի-

նէ զարգ օլուպ , օլ պուլունան մահալլինի պիր
 քերրէ նազար իթտիկինտէ , « էյ վահ՛ էյ վահ՛ ,
 տիւնեա իւզէրինտէ աճէպ պէնիմ կիպի պիր
 պիչարէ տահա վա՛ր մը , տաղ պաչընտա պու-
 լունան չօպանլար պէնտէն մութլու տըր . պէյ-
 զատէ եէրինէ էկէր պիր էտնա չօպան գըզը օլ-
 սա իտիմ՝ շիմտիտէն բահաթ օլաճաղըմա շիւպ-
 հէ իտէմէմ էյ վահ՛ . . . արթըզ շիմտէն սօն-
 րա տիւնեա պանա հարամ տըր . ա՛հ . . . ճիւմ-
 լէյէ շէօլէ վէրէն կիւնէչին շաֆղընտան տախի
 մահրու՛մ գալմըշըմ » տէյիպ մէրագլանարագ
 Փըրգաթլէ աղլար իքէն՝ ագապինտէ ագլընը
 պաչընա թօփլատը՝ վէ « էյ վահ՛ , պէն նէ էտէ-
 յօրու՛մ . թէօվպէլէր թէօվպէսի օլտուն ես՛
 րապպիմ՝ թագսիրաթըմը աֆվ էյլէ , զիրա շիմ-
 տէն սօնրա սահիպիմ սէն սին , վէ խաթրըմա
 կէլտիկին անտէ մէրագըմ տէֆ՝ գալպիմ սու-
 րուր՝ վէ ճանըմ բահաթ օլուպ , թէսէլի պուլ-
 մագտայըմ » տէյուպ էվվէլինի տիւչիւնիւր ի-
 քէն՝ քէնտի վէթանընտան չըզըպ աթալարըն-
 տան այրըլաճաղը էսնատէ՝ ֆագիլէթլու իթթի-
 յար րուհպանըն սէօլէտիկի քէլամէր խաթրը-
 նա կէլիպ , « էյ ֆագիլէթլու րուհպան , շիմտի
 իտրագ իթտիմ սէնին պանա իթտիկին իսթիւ-
 րաճաթըն իֆիթիխարըզը քի , — էյ գըզըմ եէ-
 նօվէվա խայլիճէ ճէֆատէն սօնրա նիհայէթին
 սէլամէթ տիր , վէ թիւքէնմէզ սէֆայէ նայիլ
 օլաճագսըն — տէտին . օլտու քի մահպուսուն
 ճէգասընտան սօնրա սէլամէթէ չըգաճաղըմ .

աման թանղըրմ , էլպէթ շու մահպուս օլմամ
 տախի սէնին էմըին օլուպ , հէր հալտէ էնճամը
 խայըր տըր . վէ չէքտիկիմ ճէֆալար սանա օ-
 լան մէյլի մուհապպէթիմին իսպաթը տըր . վէ
 պու միհնէթ պանա էյլիք իսէ տէ՝ ֆայիտէսինի
 կիթտիքճէ անճագ իտրագ իտէպիլէճէկիմ . ի-
 նայէթի իլահի կէօնակէօն թաթլըյը աճը իլէ
 ալուտէ իտէր : իչպու ճիլվէլէրինի սուրուրը
 գալպ իլէ գապուլ իտուպ՝ սանա թէչէքքիւր
 իտէրէք տիւչմէնլէրիմ հագգընտա սիթէմ իթ-
 մէյէճէկիմ . ես՛ րապպի՛ հագգըմտա հէր նէ
 մինասիպ կէօրիւր իսէն անը ճան ու կէօնիւլտէն
 գապուլ իտէրիմ , վէ սէն իւզէրիմտէ նաղըր
 օլտուգճա՝ տիւչմէն իւզէրիմէ զալէպէ իտէմէզ՝
 տէյերէք գալպինի բահաթ իլլէտի , վէ կէօյա
 Հագգ թարաֆընտան « էյ էնօվէվա գասալէթ
 իթմէյիպ ճէսուր օլ . խայլիճէ միհնէթ վէ րէն-
 ճիտէ տախի չէքէճէքսին էմմա , պիլէսին քի
 Հագգ թէալա իւզէրինտէ հաղըր տըր . վէ պիր
 էյեամտէն սօնրա սէնին ճէֆանը սէֆայէ՝ վէ
 մէրագընը ֆէրահէ թէպտիլ իտէր . սէն շիմ-
 տիլըք իֆիթիւր սէպէպի իլէ ինսանլարըն կէօ-
 զիւնէ խօր կէօրիւնտիւն իսէ տէ , վագըթ կէլէ-
 ճէք քի՛ սէնին պու իչտէ գապահաթըն օլմա-
 տըղընը կիւնէչ կիպի աչիքեար օլաճագ տըր »
 տէյու էսրարէն պիր սէտա կէլիօր կիպի գալ-
 պի բահաթ օլուպ՝ հալի փէրուչանիլէթինի ու-
 նուտարագ զաֆլէթ պասըպ պիր թաթլը ույ-
 գույա վարտը :
 Օլ նաղիք էնօվէվա , խայլի միւտտէթ զըն-

տանտա թէվգըֆ օլունուպ՝ խասմի օլան խապիս
 Ղօլտան սայրըսընըն երևղիւնիւ կէօրէմէզ իտի :
 Պու մէրհամէթսիզ զալիմ, Եէնօվէվանըն եանը-
 նա վարտըգճա՝ « Էկէր պանա մէյիլ վէրիպ մէ-
 րամըմը իճրա իտէր իսէն՝ սէնի պու զընտանտան
 վէ չէքիւմէզ րէնճիտէլէրտէն էզատ իտուպ,
 Եվիլէրի չէօհրէթիսէ վէ մէրթէպէնէ եինէ էր-
 տիրերիմ » տէյու մուճիպսիզ վատէր իտէր ի-
 տի . Եէնօվէվա պու քէլամէրէ գարչըրգ պէտ
 չէհրէ իլէ, « Էյ ութանմազ նանքէօր ուզըր-
 սուզ, Ալլահ հուզըրունտա կիւնահրեար օլմագ-
 տան իսէ՝ ինսան ինտինտէ նամուսուզ օլմագ-
 րըմը տահա էվլա սայարըմ . իշթէ սէնտէ՝
 պէնտէ պուրատայրզ, Ելինտէն նէ կէլիր իսէ կէ-
 րույէ պըրագմա . պէնի էօլտիւրմէքտէն պաչգա
 նէ եաբապիլիրսին . օլ էօլիւմ՝ պէնիմ ինտիմ-
 տէ ըրզըմա լէքէ կէթիրմէքտէն տահա զիյատէ
 մագպուլ տըր . իշթէ սինէմի աչըպ մէրտէր կի-
 պի տուրույօրում . Եկէր զամիրին րէյ վէրիր ի-
 սէ չէք գըլըճընը սատ փարէ էյլէ պէնի » տէ-
 տիկինտէ՝ խընղըր Ղօլ պու ճէվապլարա մէրհա-
 մէթ իտէճէք եէրինէ՝ տահա զիյատէ էֆրեար-
 լանըպ իֆրիթ օլտու . վէ « Միւճէրրէտ սէնին
 թէլէֆի նէֆսին իլէ թէսէլլի պուլաճաղըմ »
 տէյիպ՝ օրատան երգըրպ կիթտի :

Եէնօվէվա համիլէ գալմըջ օլուպ՝ Սիզէֆրի
 պէյ մուհարէպէյէ կիթտիրտէն պիր իքի հաֆ-
 թա սօնրա համիլէլլի ալիքեար օլմուլ իտի .
 իմտի զընտանտա էյլէնիր իքէն մէվլուտըն վազ-
 թի կէլիպ պիր էրքէք էվլատ զուհուր էթտի .

էօյլէ պիր մահալտէ թէվէլլիւտ էթտի քի՝ նէ
 պագըճըսը՝ նէ զայրէթինի չէքէճէք պիր քիմ-
 սէսի՝ վէ նէ տէ լօհուսալըգ լէվաղիմաթը մախ-
 սուսէսի վար իտի :

Իմտի մախտուճունա սարըլարագ « կէլ գու-
 զում, կէլ իքի կէօղիւմ, կէլ էլմասըմ, կէլ
 պէնիմ սէվկիւլիւ էվլատըմ, կէլ զէվալլը վալի-
 տէնին գուճաղընա քի՝ սէնի պաղըրնա պա-
 սըպ հըֆզ էյլէսին . զիրա լօհուսալըգ էնասըն-
 տա պիր էսկի բուպասը տէրքեար իքէն, Փա-
 գըրլարտա միւճէրրէտ պուլունան փաչալրա
 փարչասը տախի եօգ քի՝ սէնի գունտագլայըպ
 հըֆզ էյլէսին :

« Հայլ՝ֆ սանա քի՝ իպթիտա կէօղէրինի
 պու միսիլլու զընտանտա աչտըն . եաղըգ սանա՝
 զիրա վալիտէնին զէրրէճէ թաամը եօգ քի սէնի
 օնլարըն գուվէթի իլէ պէսլէսին, ահ կէօղիւ-
 միւն նուրու թաթըլ էվլատըմ . պէօյլէ նէմնագ
 եէրտէ սէն նասըլ եաչաեաճագսըն՝ զիրա սէնին
 պէլլիին պունտան սօնրա սօուգ մէրմէր օլա-
 ճագ . կիտի Ալլահտան գօրգմազ ինսանտան ու-
 թանմազ զալիմ Ղօլ, պու սուչսուզ մախտում
 սանա նէ ֆէնալըգ էթտի քի մէրհամէթ իտէ-
 ճէք եէրտէ պէօյլէ րէնճիտէ էտէյօրսուն : վէ
 Ղօլա րէֆիք օլան խընղըրլար տախի նէ զալիմ
 ատէմլէր իմիչլէր քի՝ օնլարտա մէրհամէթ էթ-
 մէյօրլար » տէյէրէք ալազ իլէ հայգըրըր իտի :

Էկէր Բապպ իւլ ալէմին քէրէմի ինայէթի
 խաթըրնա կէլմէյիպ իւմիւտինի գաթ իյլէմիչ

օլտա իտի , պիւթիւն պիւթիւնէ թէլէֆ օլաճա-
 ղընա շիւպհէ եօգ իտի : Էնճամ տէրունի գալպ-
 տէն պաշլատը Ալլահա նիյաղ էթմէյէ : « Էյ
 քերէմքեանի Ալլահըմ , պու մախտումը պանա
 իհսան իտէն սէն սին , վէ էլպէթ պէ էլպէթ
 պօրճուն տըր քի՝ անը գայըրաճագսըն . . . :
 Հայըֆ պանա , աճապ նի՛չին պիր քիլիսէ օլմա-
 յա իտի քի պունու վաֆթիղ էթտիրէ իտիմ .
 նի՛չին պիր զաթ պուլունմայըպ տա պու ղէվալը
 մախտումումու գայըրմայայըտը . նի՛չին Բուհպան
 կիրուհինտէն պիր զաթ օլմայըպտա պու մախ-
 տումուն իւղէրինէ օգույուպ վաֆթիղ իթմէյէ
 իտի . ան . . . նաչարի պունլարը թէմամէն քէն-
 տիմ իճրա իյէմէլիյիմ » տէյիպ՝ իչմէք իչիւն
 կէթիլտիրէրի սու քեապէսինի էլինէ ալմաղլա ,
 էյ քերէմքեանի Բապպիմ իչթէ պու պիր թա-
 նէճիք մախտումումու Սէնին աղիղ իսմի շէրէ-
 ֆինէ թագտիմ իտէրիմ . պու սիւպեանը աը-
 թըգ նազարըն իլէ գօրույուպ հէր պիր վէճհ ի-
 լէ Սէն հըֆղ իտէսին . վէ կէօղ պէպէյի կիպի
 քէնտին էսիրկէ . վէ պէն տախի Սէնին լութֆ
 ու ինայէթին իլէ վալիտէլիկին ֆէրիզէյի զիմ-
 մէթի իւղրէ հէր թէհլիքէտէն միւզթէտիր օլա-
 պիլտիկիմ գատար էսիրկէյէճէյիմ . վէ պու
 իհսանընը՝ ետիմէ թէսլիմ օլունմուշ գըյմէթ-
 լի վէ էմալըղ պիր էմանէթ օլտուղունտան ,
 գուտրէթիմին իրէպիլտիկի գատար գօրույաճա-
 ղըմ , վէ մատէմ քի պու մախտում միհնէթ վէ
 մէշագգաթ աըասընտա թէվէլլիւտ իթտի , իմ

տի ֆարղ տըր քի պու հալտէ վաֆթիղ օլունն»
 տէյերէք պաշընտան աշաղա իւշ տէֆա էլին-
 տէքի քեասէ իլէ սույու տօլտուրուպ վաֆթիղ
 իտէրէք իսմինէ Պըհօն (*) թէսմիյէ իյէտի :

Եէնօվէվա պալատէ զիքը օլտուղու մինվալ
 իւղրէ վաֆթիղ իյէտիքտէն սօնրա պօյուն պա-
 ղընը չըգարըպ՝ տիղէրի իւղէրինտէ քէնտի ա-
 սըլզատէ էվլատընը գունտագլայըպ , « Ա՛հ նազ-
 լը էվլատըմ՝ իչտէ սէնին եաթաղըն պունտան
 սօնրա պու տուր » տէյերէք եանընտաքի սիյահ
 վէ գուրու աըվա էքմէյինէ նազար իտէրէք ,
 « Ա՛հ ղէվալը էվլատըմ , պունտան սօնրա իչթէ
 պու գուրու էքմէք տիր քի սէնի պէպէյէճէք ,
 էմամ գայտ իթմէ՝ ճէֆաքեար վալիտէն անը
 կէօղ եաշլարը իլէ ըսլատըպ եումուշաթըր , հէ-
 ման Հագգ թէալա նազար իտուպ պունու մու-
 պարէքլէսին քի՝ աճըղըմըզտան էօլմէյէլիմ »
 տէյերէք , էնճամ էքմէյի շիյնէյիպ սիւտ եէ-
 րինէ մախտումումուն աղզընա վէրի իտի :

Պու հալ իւղրէ զընտանտա տուրուր իքէն՝
 պիր կիւն մախտումու տիղէրինին իւղէրինտէ
 ույուտուղու վագըթ , Եէնօվէվա անըն իւղէրինէ
 մուհապպէթի քէսիրէ իլէ նազար իտէրէք՝ տէ-
 րունի գալպտէն ահուղար իտուպ , վէ « Աման
 եա՝ Բապպիմ , պէօյլէ պիր նէմնագ վէ բիս զըն-

(*) Իպրանիճէ լիսան իլէ Պէնօն միհնէթ էվլատը
 տիմէք տիր :

տանտա պիր չիչէք տախի օլսա պիրտէն ըէնկի-
 նի սօլտուրուր , եա պու զէվալլը սիւպեան նա՝
 սըլ եաշասըն , եա սէմայը վէ զէմինի եարատըպ
 պիզի եօգտան խալգ իտէն թանդըմ՝ տայիմա
 սէնին նազարընը պունուն իւզէրինտէն տիրիզ
 իթմէ , զիրա պունու քէնտի նէֆսիմտէն զիյատէ
 սէվտիկիմ սանա մալիւմ տիր . . . » տէյու պիւ-
 լէնտի ավազ իթտիկինտէ , մախտումու ույգու-
 տան ույանըպ՝ վէ մասումանէ պիր հալ իլէ կիւ-
 լիւմնէյէրէք վալիտէսինին եիւզիւնէ թաթլը վէ
 խօշ պիր պագըշ իթտիկի կիպի , իշթէ պու ա-
 րատէ վալիտէսինին սէվինճի սահիհէն գալէմ
 իլէ թարիֆտէն միւսթաղնի տիր . եէնօվէվա
 պիրտէն պիրէ պունու սինէսինէ պասարագ ,
 « ահ նուրի տիտէմ , շու հալի փէրիշանիյէթի-
 միզտէն զաֆիլ օլարագ կիւլիւմսիւմէն՝ պանա
 խայլուճէ թէսէլի վէրիպ սայ քի , — էյ վալի-
 տէ՝ թէէսսիւֆ էտիպ զամմ չէքմէ , հէր նէ գա-
 տար խալգ պիզի թէրք իթտի իսէ տէ՝ խալգ
 իտիճի նազար իտէր — տէյօրսըն կիպի կէլիյօր
 պանա . . . » տէմէքտէ իքէն՝ նակեան զընտա-
 նըն գափուսուր աչըլըպ , խապիս Ղօլ իչէրի կիր-
 մէքլէ գարշուսընտա տուրտու . վէ եանընա եագ-
 լաշարագ՝ « էյ եէնօվէվա՝ սէնին իթտիկին հէյ-
 եէթ արթըգ թէհամմիւլ օլունմազ տէրէճէլէ-
 րինի պուլտու , էկէր քէնտինի գայըրմազ իսէն՝
 պարի շու սապի մախտումունը աճը . զիրա պի-
 լէսին քի՝ էկէրչի եինէ պէյհուտէ եէրտէ էհլի
 րըզըգ թասլայըպ պանա մէյլ վէրմէզ իսէն ,

վալլահ իւլ ազիմ՝ վէ պիլլահ իւլ քէրիմ սէնի
 մախտումինլէ պէրապէր գաթլ իթտիրէճէյիմ՝
 տէտիքտէ , եէնօվէվա՝ զիյատէսիյլէ էֆքեարլա-
 նարագ պիրտէն այաղա գայգըպ , էյ նամուս-
 սուզ , սէնին միւճիպսիզ հայիշինէ մէյլ իտուպ
 տէ տիւնեատէ հէճիլ վէ ախրէթտէ մուազգապ
 օլմագտան իսէ՝ գանըմ գաթլիմ սանա հէլալ ու
 խօշ օլտուն . պէնիմ թէլէֆի նէֆսիմ իլէ նէշա-
 եապ օլ . վէ լաքին ըուզի գըլյամէթտէ Հագգ
 տիվանընտա ճէվապընա գատըր օլապիլէճէկինի
 տէր խաթըր էյլէ » տէյիպ եիւզիւնիւ էօթէյէ
 չէվիրտիքտէ , Ղօլ քէնտի մէրամընը իճրա իտէ-
 մէյէճէկինի ֆէհմ ու իտրագ պիրլէ զաղէպլէ
 պագարագ , « Սէն պունու պէլլէ » տէյիպ՝ քէլպ
 կիպի մըրըլտանարագ տըշարը չըգտը կիթտի :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

Եէնօվէվա գընսանսա իֆէն պիր մէֆրուպ իշէ
 Սիզեմրի պէյէ իճասէյի հալ իրմէսի

Եէնօվէվա՝ քիւչիւքլիւքտէն պու անէ տէկին
 տայիմա Բապպիյէ տուա իթմէքտէ գուսուր
 իթմէզ իտի իսէ տէ , զընտանըն տէրունինտէ
 տախի միւտէմ Հագգ թէլալ հագըրէթլէրինէ
 տուա վէ նիաղէ տուրարագ հագգընտա խայըր-
 րսընը մաթլուպ , վէ իհգագը հագգ իթմէսինի

Թալէպ իյլէտիկի միսիլու, երնէ օ կիւն կիճէ-
 նին պիր նըսֆընտա՝ Եէնօվէվա պիր գօլու իլէ
 կէօյսիւնտէ քէնտի մախտուճունու թութմուշ,
 վէ տիկէր էլինի սէմայէ տօղրու գալտըրմըշ,
 պաշ աշըգ, եալըն այագ, օլ սօուգ մէրմէր
 Թաշըն իւզէրինտէ, կէրէք խէվֆինտէն վէ կէ-
 րէք սօուգտան թիր թիր թիթրէյիպ կէօզլէ-
 րինտէն գան եաշ տէօքէրէք Սլլահա նիյազ վէ
 ֆիզան իթմէքտէ իքէն, ափանսըզ զընտանըն
 փէնչէրէսի վուրուլուպ քէնտի իսմինի վէրէրէք
 պիրիսինին կիզլիճէ սէսլէտիկինի իշիթտի, շէօյ-
 լէ քի՝ « Սէվկիւլիւ հանըմճ ուլյուօրմուսուն՝
 եօգսա ուլյանըգմըսըն, էյ վահ, նէ քէօթիւ
 խապէրլէր կէթիրիյօրում սանա, նէ տէրէճէ
 ճիկէրիմ սատ փարէ օլտուղունու վասֆ իտէ-
 մէմ » տէտիկինտէ, Եէնօվէվա, անիտէ փէնչէ-
 րէյէ վարըպ՝ « Սէն քի՛մ սին » տէյու սիւալ
 իյլէտիկինտէ, « Պէնտէնիզ սիզին Փագըր տիյ-
 տապանընըզըն վէրթայիմ նամ գըզըլմ, զա-
 թը իֆֆէթսիմաթլէրինիզ պէնիմ էսնայի խաս-
 թէլիկիմտէ թէզլէտէն էյի օլմամ իշիւն զիյա-
 տէսիլլէ զայրէթ պույուրմուշ իտինիզ, վէ պու
 իթտիկինիզ էյլիկէ պէտէլ սիզլէրտէն մէմուն
 օլարապ՝ տէրունի գալպտէն մուհապպէթիմ օլ-
 տուղունտան, էֆէնտիմէ օլան տէյնիմին պէ-
 տէլինի էտա իթմէք իշիւն թէզլէտէն պիր պէտ
 խապէր վէրմէկէ կէլաիմ. շէօյլէ քի՝ խընզըր
 վէ մէլուն Ղօլ, պէհէմէհալ պու կիճէ սէնի գաթլ
 իթտիրմէկէ նիյէթ իյլէտի. վէ նաս պէյնիտէ

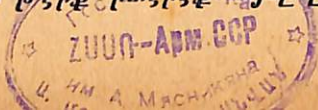
շէօյլէ թէվաթուր օլմագտա տիր քի՝ զէվճին օ-
 լան Սիզէֆրի պէյիմիզ պէտիահ Ղօլուն եազ-
 տըղը իֆթիրալէրէ իթիմաթ իտուպ, — Պու
 պապտէ մախտում տախի պէնիմ տէկիլ տիր —
 տէյիւ գաթլինիզէ էմր պույուրմուշ. վէ պու
 էճիլտէն խապիս Ղօլ, պու կիւն սապահլայըն ի-
 քի ճէլլատ թէրթիպ իթտի քի՝ պէհէմէհալ
 պու կիճէ սէնի սապի մախտուճուն իլէ պէրապէր
 գաթլ իթտիրէճէք տիր. պունու քէնտիմ գու-
 լաղըմ իլէ իշիթտիմ. վէ էհալի տախի պու ի-
 շին իւզէրինէ խանէլէրինէ շէքիլիպ՝ օրթալըգ
 սիւքիւթէ վարըպ մաթէմ թութմաղա պաշա-
 տը. օլ սէպէպտէն օրթալըղը գարանըգ պաս-
 տըղընտա, քէնտիլիկիմտէն սէյիրտէրէք սանա
 խապէր վէրմէկէ կէլաիմ. վէ զաթընըզա օլան
 թէշէքքիւրիւմի թագտիր իտուպ սէնտէն աֆվ-
 լըգ տիլէտիքտէն մաատա՝ էկէրչի պիր վասիյէ-
 թինիզ վար իսէ իճրասընա միւպաշըրէթ իտէ-
 ճէյիմէ շիւպհէ իթմէյէրէք էմր իտին. վէ վա-
 գըթ օլաճագ քի՝ շու սիզին հագգընըզտա օլան
 պի զայրի հագգ իֆթիրալէրտէ մէտխալինիզ
 օլմայըպ պիսուշ օլտուղունուղու խապաթ իտէ-
 ճէյիմ » տէտիկինտէ, Եէնօվէվա, գօրգուսուն-
 տան սըթմա թութար կիպի տիթրէյէրէք պաշ-
 լատը աղլամայ, վէ շու միսիլու պիր իֆթիրա
 իլէ պէօյլէ պիրազ վագըթ գարֆընտա թէլէֆ
 օլաճաղընը ապլա վէ գաթան մէմուլ իթմէզ ի-
 տի. նիհայէթ ագընը պաշընա թօվլայարագ,
 վէրթայիմէ րէճա իտուպ՝ պիր մօմ պիր տիվիթ

վէ պիրազ տա քեաղըտ կէթիրտիպ, զէվճինէ
աթի իւզ զիքր մէքթուպու եազտը .

Մուհիպպի Վալա շանըմ էֆէնտիմ . վէ սուրու-
րի գալպիմ օլան զէվճիմ Սիգէֆրի պէյ հազրէթ-
լէրի , իզզ ու աֆիյէթտէ պէրտէվամ օլասընըզ :

Իչպու մուհապպէթնամէ նիհայէթի օլարագ զըն-
տանըն սուգ մէրմէրլէրի իւզէրինտէ էֆէնտիմէ
պիթթահրիր իրսալ կլէտիմ իսէ տէ՝ անը օգույս-
ճաղընըզ էսնայէ տէկին , վիճուտիմ գապրտէ թիւ-
րապ օլաճաղընա ասլա շիւպէն իթմէյին :

Ճիւմլէնին գալպինի Ալլահ ու ազմիւլլան հազ-
րէթլէրի պիւմէքլէ՝ ալէյհիմտէ վուգու պուլան իֆ-
թիրատէն գերրէճէ ինագըղըմ օլմատըղը իշիւն՝
րուզի գըյամէթտէ Հագգ տիվանընա լէքէսիզ չը-
գաճաղըմ . Իսմի Իլահիյէ անտ իտէրէք պիրազտան
տէֆն , օլաճաղըմ գապրին աղզընատէք տախի լէ-
քէսիզ օլտուղումու իգըրար իտէրիմ : Ահ , մուհիպ
պի սատըզըմ էֆէնտիմ , պիլիրիմ քի՝ իֆթիրայէ
ալտանըպ , պէնի ասըլգատէ վէլէտին իլէ պէրապէր
գաթլ իթտիրտին . վէ պու սէպէպտէն սանա հիչ
պիր վէճնլէ պիր տէյէճէկիմ եօգ տուր . վէ հաթտա
պու գուլունուգու զիյատէսիլլէ սէվտիկինի մալիւ-
միւմ օլմագլէ՝ էլպէթ պէ էլպէթ տիւլմէնիմ թա-
րաֆընտան իֆթիրա օլտուղունու ֆէհիմ իթմիչ օլայ-
տըն՝ թէլէֆի նէֆսիմէ էմր պույուրմագ իտին : Ահ ,
սէվկիւլիւ զէվճիմ , վագըթ կէլէճէք քի՝ պէնիմ
սուչսուգըղումու , վէ խայըն Ղօլուն մէլունլուղու-
նու իտրագ իտէճէքսին , վէ Փագաթ օլմայա քի՝
քէնտի քէնտինէ նէտամէթ կէթիրէրէք , վէ մուհապ-
պէթինիպի թէրէք իտէրէք այնընըզտան խաթընըզ-

տան չըգարասընըզ , նասըլ քի պէն սիզի գալպիմ-
տէն չըգարըպ վէ մուհապպէթիմի գաթ իթմէտիմ
իսէ , վէ հաթթա գաթիմ հագգընտա քէնտինի
սուչու պէլլէյիպ կիւճէնտիմ գըյաս իթմէյին , զիրա
գապահաթ սիզին տէյիլ տիր , իլլա ճէնապը Հագ-
գըն հիքմէթինտէն սիւալ օլունմայաճաղը միսիլլու՝
պէլքի պու տա գուսուրլարըմա պէտէլ էմրի Իլահի
տիր . մուհապպէթի զէվճիմ , նիյագ իտէրիմ քի՝
պուլնտան պէյլէ պիրինին սէօզիւնիւ իշիտիպ՝ իքի-
սինին շէրիաթընա հաքիմ օլմայըն , վէ թարաֆէյ-
նին թագրիրլէրինի ալմագսըզըն հիչ պիր քիմսէնին
միւրասէլէսինէ գալլմ պաթըրմայըն . պէնիմ գաթ-
իմ խուսուսուլնտա սիզին գապահաթընըզ եօգ իսէ
տէ՝ թիւրիւ Փագիլէթլէր իճրասը իլէ Հագգ թէալա
հազրէթլէրինտէն մաղֆիրէթ մաթլուպ իթմէքտէն ,
վէ իպատէթ իթմէքլէ թէսէլլի պուլմագտան տուր
օլմայըն . սիզին իլէ արթըգ տարը պագատէ կէօրիւ-
լէճէյիզ , վէ պու չաքէրինիզին սուչսուգըղումու
վէ տօղան մախտուումուն ասըլ էվլատընըզ օլտուղու-
նու օրատա իտրագ իտէճէքսինիզ . վէ օրատա տիւլ-
ման գօրգուսու օլմայարագ ըսթըրահաթ իլէ միւտ-
տէթի կիւզար իտէճէյիզ :

Ճարիյէնիզ արթըգ պիր սաաթտան սօնրա շու
Փանի տիւնեատէն էպէտի տիւնեայէ ազիմէթ իտէ-
ճէք օլտուղումտան , հէր պիր պօրճուումու էտա իթ-
տիկիմէ միւթէչէքքիւր օլարագ վէֆաթ իտէյօրում ,
վէ սօն նէֆէսիմէ տէկին սըտգք մուհապպէթիմտէ
գուսուր իթմէյերէք ճէնապը Հագգա նիյագ իտէ-
րիմ քի՝ սաատէթի կիւնլէրիմիզտէ պանա կէօսթէր-
տիկինիզ մուհապպէթին միւքեաֆաթընը գաթընըզա
պաղըլասըն : Վէ սիզէր ըճա իտէրիմ քի՝ զէվալը

աթալարըմը իւմիւտսիզլիկէ պըրագմայըն , վէ տայըմ էվլատյարը մագամընտա օլուպլ պէնիւմ վէֆաթըմ իչիւն թէսէլի էյլէյին քի մէրագ իթմէսինլէր : Ա . . . հ՝ վէֆաթըմըն սաաթը անգարիպ օլմագլէ անլէրէ պիր գըթա մէքթուպ եազմաղա վագթիւմ եօզ տուր . պարի սուչսուզ վէ լէքէսիզ օլտուղու մու վէ էօլէճէյիւմ սաաթ տախի անլէրի խաթրըմ տան չըգարմատըլըմը թարաֆըմտան իֆատէ իլլէյին :

Սագըն ղազէպէ կելիպ տէ թալէհսիզ Ղօլու գաթլ իթտիրմէյին , իլլա՝ սիզ տէ պէնտէնիզ կիպի ալֆ իլլէյին . վէ էյիճէ տիգգաթ էտին սէօզլումէ քի սիզէ րէճա խտէն Նէնօվէվա տըր :

Հէր պիր վէճնլէ սուչոււմ օլմատըլը իչիւն խօշ նուտլիթտէ վէֆաթ խտէյօրոււմ . վէ հիչ պիր քիմ սէյտէ կիւճէնթիլլիյիւմ օլմայըպլ՝ ֆագաթ չուսու րէճա խտէրիւմ քի պէնիւմ վասըթամ իլէ հիչ պիր քիմէսնէ թէքտիր օլմայըպլ՝ վէ պիր գաթրէ գան տէօքիււմէսին . վէ պէնի գաթլ իթմէյէ թայելին օլլան ճէլլատյարըն սուչուսու ալֆ իլլէյիպ ֆամիլեալարընա տա հիւսնիւ նազար իլլէյին , գիրա էմիր գուրու պուլուսմագտէ տիրլէր . նամուսուզ Ղօլու գաթլ իթտիրի Տրակօն , պէնտէլլէրին արասընտա էն սատըզը վէ խիւլիւքեարը օլտուղունտան , տուլ գալան զէվճիւնէ մէրհամէթ իտուպլ՝ էօքսիւզլէրինին աթասը օլասընըզ . գիրա էֆէնտիսինէ սատագաթը սէպէպիւնտէն նաչի թէլէֆ օլմասը նէլէթ իլլէտի . վէ օլլուսու փէտէրինին մէսնէտինէ թայելին իլլէյին քի՝ ճիւմլէ ալլում պիղայըր հագգ թէլէֆ օլտուղուսու իտրագ իլլէսին :

Իչպոււ մուհասպէթնամէմի համիլ օլան գըզա իթ-

տիկի սատագաթ վէ ֆէտագեարըլըն միւքեաֆաթընը հէր նէ վէճնլէ օլուր խտէ օլուսն՝ իճրա իթմէնիզի րէյինիզէ իհպլ խտէրիւմ . վէ պիլէսինիզ քի ճիւմլէսի նամուսուզ Ղօլուս ղազէպիւնտէն խտէվֆ իտէրէք սէմթիւմէ օղրայըպ պիր գուրու թէսէլի վիրմէկէ տախի ճէսարէթ խտէմէմիլլէր իքէն՝ պու սատըզ գըզ , ճէսարէթ պիրլէ եանըմա կելիպ ղայրէթի իլլէ հագերինիզի միւթէլէքքիւր իլլէտի :

Սօն նէֆէսինէ տէկին խաթրընտան չըգարմայըպ , էֆէնտիմին խօշ միզաճ իլլէ էօմիւր կէչիրիպ վէ շէրէֆեապ օլմասը հագգընտա , Թանըրը Թէպա հագրէթլէրինէ տուա վէ նիպազ խտէն ճարիլէնիզ ,

ԵՆՆՕՎԷՎԱ

Եննօվէվա պու մէքթուպու կէօզ եաչը տէօքէրէյր եաղըպ թէմամ իթտիրիկինտէ վէրթայիմէ թէսիւմ իտիպ , « Ալ սագլա պու մէքթուպու՝ վէ հէր նէ զէման զէվճիւմ Սիզէֆրի պէյ մուհարէպէտէն սաղ սէլիւմ կէրի տէօնէր խտէ քէնտի էլինէ թէսիւմ իլլէ » տէյու վասիլիթ իլլէտի . վէ սօնրա քէնտի կէրտանընտա ասըլը օլան պիր տիզի միւճէվճէրաթը չըգարըպ՝ պուսուսն սատըզանէլիկինէ վէ տէզթաիլիւ կէօզ եաչլարընա պէտէլ հէտիլէ իլլէյիպ . « Ալ գըզըմ՝ վէրթայիւմ՝ պու էլմաս կէրտանըլը սաթըպ էվլէնտիրիկինտէ ճէհէզինի տիւզէսին , քի պէն նիքեահ օլտուղում կիւնտէն պէրու էհլիմին արմաղանը կիպի ասլա պօյնոււմտան չըգարմամը իտիւմ . էյ վէրթայիւմ՝ պուստան սօնրա ասլա տիւնեա մալինէ կիւվէնմէ՝ զիրա ճէմիսի տէ պօշ իմիլ , իլ-

լա թիւրլիւ պէ թիւրլիւ ֆաղիւթէր իճրասը
 իլէ էպէտի էօսրիւ քէսպ իթմէյէ զիյատէսիլլէ
 զայրէթ էյլէ . պէնտէն էօրնէք ալ, վէ խաթ-
 րընտա օլտուն քի՝ պու կէրտանլըզը պիր վագըթ
 սէնին հանըմըն թագընըր ըտը . արթըգ տուրմա
 կիթ գըզըմ, իքի էլին միւտէմ էյլիքտէ օլտուն ,
 զիրա պէն Հագգ տիվանընա տուրուպ տարը
 պագա իչիւն թէտարիգ կէօրէճէյիմ, վէ Սլլահ
 հէր հալտէ եարտըմճըն օլտուն » տէյիւ էօկիւտ
 վէ նասիհատ վէրիպ, փէնչէրէյի գափատը . վէ
 եէրինէ կէլիպ այագ իւզէրինտէ տուրարագ իքի
 էլինի սէմայէ տօղրու գալտըրմագլա , վէ արա-
 տա պի կիւնահ մախտուճունուն իւզէրինէ պա-
 գարագ կէօղ եաչըլլա իպատէթ իթմէկէ պաշ-
 ւատը :

ԱԼԹԵՆՃԸ ՖԱՍԸԼ

Եհնօյեվանըն իփի ճէլլաս վասրքասը վէ
 մախտուճու իլէ գաթը օրունայա կիրմէսի

վէրթայիմ իպատէթ իթմէքտէ օլան Եհնօ-
 վէվանըն եանընտան հէնուղ այըրըմըչ իքէն ,
 նակեահ զընտան գափուսու աչըրպ իքի միւսէլ-
 ւահ ատէմ իչէրի կիրտիլէր , պիրնին էլինտէ
 գըլըճ տիկէրինին էլինտէ ֆանօս վար իտի . զէ-
 վալը Եհնօվէվա պունլարը կէօրտիւկիւ կիպի
 փէրիչան վէ ագը թարուճար օլուպ՝ Եվէլէքի

տույուչունա վէ պունլարը կէօրտիւկիւնտէ՝ գօր-
 գուսունտան թիթըրէյիպ վէ Եճէլ թէրի տէօր-
 մէյէ պաշատը . վէ ճէնապը Հագգա տէրունի
 գալպտէն տէֆի գաղա իչիւն տուա վէ նիյազ
 էտէր իքէն՝ ճէլլատլար իքիսի պիր աղըզ պունա
 գապա վէ պէտ սէս իլէ « Գալգ պագալըմ , ալ
 չօճուղունուտա տիւլ պիզիմ արգամըզա՝ զիրա
 իքինիլի պիրտէն գաթլ իտէճէյիլ » տէտիքլէ-
 րինտէ , Եհնօվէվա գուրթուլուչ օլմայաճաղընը
 ֆէհմ իտէրէք պիրտէն այագա գալգըպ , « Պէն
 քէնտիմի Սլլահա թէսլիմ իթտիմ , հէման շու
 պէնիմ հալի փէրիչանիլլէթիմէ թէրահիւմ իլլէ-
 սին » տէյէրէք չօճուղունու գուճագլայըպ մէր-
 գուճանըն արգասը սըրա կիթմէյէ պաշատը .
 էմմա պիր թարաֆտան լօհուսալըգ գայըֆըլըզ՝
 վէ օլ պիր թարաֆտան էօլիւմ խէվֆի հասէպիլ-
 լէ իքի թարաֆընա սալլանարագ կիտէյօր իտի .
 ֆանօս թութան էօնտէն՝ Եհնօվէվա օրթատան՝
 վէ գըլըճ թութան տախի արգասընտան Եէր
 ալթընտան պիր մաղարա միսիլու մահալտէն
 կիտէյօրլար իտի . վէ ճէլլատլարըն պէրապէ-
 րինտէ պիր պէօյիւք քէլփ տախի վար իտի :

Իմսի պէօյլէճէ պիր միւտտէթ կիթտիքտէն
 սօնրա՝ նիհայէթ պիր թիմուր գափույա վար-
 տըլար . վէ էլլէրինտէքի ֆանօսու սէճտիւրիւպ
 գափույու աչըրգլարընտա , պիր մէյտանճըզա
 չըգալըլար քի՝ սըգ օրմանլըգ վէ էթրաֆընտա
 տէրէ վար իտի :

Օլ կիճէ հավա պէրրագ՝ Ելլաղլար փարլագ

վէ մահիթապ փարլագ օլմադըլա՝ կիւղէլ վէ փէք
 լաթիֆ պիր կիճէ իտի . վէ սէրին սէրին բիւզ-
 կեար թէնէֆֆիւզ իտուպ՝ նիհայէթ գըշ մէվ-
 սիմինին անգարիպ իտուկինի իշարէթ իթմէքտէ
 իտի . իմտի օլ իքի ճէլլատլար սիւքիւթիւք իլէ
 Եէնօվէվայը օլ չէօլ տէրէնին իչ եիւղիւնտէ սըգ
 աղաճըգ պիր իզսիզ մահալէ կէօթիւրտիւք-
 լէրի հալտէ՝ « Ե՛յ Եէնօվէվա պուրատա տուր ար-
 թըգ՝ զիրա սէնին սիյահաթըն պուրատա թէք-
 միլ օլտու . տիզ չէօք պագալըմ՝ » տէյու սէօյ-
 լէտիքլէրինտէ , զէվալը իթաաթ իտուպ պիր-
 տէն տիզ չէօքտիւ , վէ օլ տէմ ճէլլատըն պիրի
 ֆանօսու թուլմանա՝ « Ե՛յ Ռօզէլ սէն շու չօճու-
 ղու վէր պանա » տէյիպ պիր այադընտան թուլթ-
 տուղու կիպի հավայէ ֆըրլաթտը , վէ գըլըճընը
 գընընտան չըգարըպ քէսկին թարաֆընը չէվի-
 րիպ տուրտուղու անտէ , Եէնօվէվա վալիտէլիք
 մուհապպէթի քէսիրէսի , վէ խուսուսիյլէ իւ-
 միւտսիղլիք աշըրը տէրէճէ պիր գուկլէթ վէր-
 տիյինտէն , զիրա կէօղիւնիւն էօնիւնտէ իքի փար-
 չա օլաճագ իտի , մախաուճու տահա գըլըճըն
 իւզէրինէ էնմէտէն պիրտէն տաՎրանըպ գարա-
 գուշ միսալի հավատան գափարագ՝ կէօզ եաշ-
 լարը իլէ սէմայէ տօղրու ուղատըպ , « Ե՛յ սէմա-
 վի ֆէտէր խօշ կէօր քի եալընըզ պէն թէլէֆ
 օլայըմ՝ վէ պու սուչսուզ մախտուճու սէն է-
 սիրիլէ շու էճէլտէն » տէյու էօյլէ պիր ալտօզ
 իյլէտի քի՝ օրմանըզ վէ տէրէլէր ագս իտուպ
 ինիլէտիկինտէն՝ ճէլլատլարա տախի պիր գօր-

գու կէլէրէք պաշատըլար տիթրէմէկէ :
 Թէքրարէն ճէլլատլար « Ե՛յ Եէնօվէվա ար-
 թըգ պու հարաքէթլէր իճապ իթմէզ՝ վէր պի-
 գէ չօճուղու վէ պօշ եէրէ չալըչմա , պիհուտէ
 վագըթ սարֆ իթմէյէ թէհամիւլիւմիւզ եօգ
 տուր՝ համիլ օլտուղուճուզ էմրի միւճէրրէտ
 իճըա իտուպ կիտէճէյիզ » տէտիքլէրինտէ , Եէ-
 նօվէվա ալլէյէրէք ֆէրէտա ու ֆիղան իլէ « Ե՛յ
 գարընտաշար՝ Ալլահ աշգընա օլտուն , մէրհա-
 մէթ իթմէտէն նաճըլ պու սուչսուզ վէ տախի
 սիւտ էմմէք պիլմէյէն մախտուճու թէլէֆ իտէ-
 ճէքիւնիզ , քիմէ նէ եափտը , աման էլ աման ,
 պու մախտուճու մէրհամէթ իտէրէք պարի եա-
 լընըզ պէնի թէլէֆ էյլէյին . վէ պունու կիզ-
 լիճէ աթալարըմա կէօթիւրիւն քի՝ սէվկիւլի-
 էվատլարընը գայպ էթտիքլէրինէ պէտէլ , պու-
 նա պագարագ սէվինիպ վէ թէսէլի օլարագ
 սիղլէրի միւքեաֆաթա հայիլ իյլէսինլէր . վէ է-
 կէրչի պու թէրթիպ սիղէ կիւճ կէլիյօր իսէ՝
 պէնի պարի շու զէվալը մախտուճու պագըլայըն
 քի՝ շու իզսիզ օրմանըգ արասընտա պէսլէյիմ .
 վէ սիզ խապիս Ղօլուն զաղէպինտէն էմին օլմա-
 նըզ իչիւն անտ վէ շարթ իտէրիմ քի՝ պուն-
 տան պէօյլէ տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան ին-
 սանլարըն կէօզլէրինէ պիր տախի կէօրիւնմէյէ-
 ճէյիմ . վէ շունուտա էյի պիլին քի՝ աղլէյէ-
 րէք սիղլէրէ ըէճա իտէն հանըմընըզ տըր , վէ
 հէր նէ գատար անմասընը գայպիմճէ կիւնահ
 սայարըմ իսէ տէ՝ նէ կէօնա սիղէ էյիլէրլէր իթ-

տիկիմի խաթրընըզա կէթիրին . վէ էկէրչի շու
 գաթլ իթտիրմէք էֆրեարը քերհհէ խուսու-
 սունտա պիր կէօնա խապէրտար վէ իթթիֆա-
 գըմ՝ օլտուղունու պիրլիրսէնիզ տէյիլ գաթլ ,
 իլլա պէնի սատ փարէ էյլէյին . վէ էկէրչի սուչ-
 սուզ օլտուղունու պիրլիրսէնիզ , նի՛չին գըյամէ-
 թէտէք զիքրի հազֆ օլմայաճագ պէօյլէ մէն-
 ֆուր հարէքթթէ ճէսարէթ իտէճէքսինիզ » տէ-
 տիկինտէ , ճէլլատլար պէտ չէհրէ իլէ , « Պիզ
 էմիր գուրլոյուզ՝ պիզճէ պիր շէյ եօգ , Ալլահա
 ճէվապ վէրիճի եալընըզ Ղօլ վէ Սիզէֆրի պէյ
 տիր » տէտիլէր : Եէնօվէվա տախի , « Ա՛հ նա՞-
 սըլ սէօյլէյիմ՝ վէ նա՞սըլ աղնատայըմ՝ պու . քէյ-
 ֆիյէթի սիզէ , Սիզէֆրի պէյին պու . քէյֆիյէթ-
 տէն աղա խապէրի եօգ տըր . ֆագաթ խապիս
 Ղօլուն մուճիպսիզ հայիչէրինէ մէյլ իթմէտի-
 կիմէ նիսպէթէն պէնիմ թէլէֆի նէֆսիմէ միւ-
 շէրրէֆ օլմասընը արզուլէտի : Աման գարընտաշ-
 լար՝ պիր տէֆա նաղար էյլէյին շու կէօք եիւ-
 զրնտէքի մահիթապա քի՝ մէնֆուր հարէքէ-
 թինիզէ չահիտ օլմամագ իչին պուրութլար ալ-
 թընտա սիփէր օլմագտա տըր . վէ ասուտէ էյ-
 եամը ճէմի վագըթտա կէօրտիւքճէ պիհուտէ
 եէրտէ տէօքտիլինիզ սուչսուզ գան խաթրը-
 նըզա կէլիպ զամիրինիզ սիզէ տավաճը օլաճագ :
 նաղար իյլէյին պիր քէրրէ շու եըլտըզարա քի՝
 սատ հէզար կէօզէր կիպի աշըլպ , բուզի գը-
 յամէթտէ շահատէթ իթմէք իչին շու ույղուն-
 սուզ հարէքթթինիզի սէյր իտէյօրլար . վէ ան-

լէրտէն եօգարը պիր ատիլ Ալլահ վար տըր քի՝
 անգարիպ բուզու գըյամէթտէ քեաֆիէյի ճի-
 հան տիվանընա տուրաճագ » տէյիպ էլլէրինի
 սէմայէ գալտըրտը . « Է՛յ էօքսիւզէր փէտէրի
 Ալլահըմ՝ միւսէլլահ շու իքի ճէլլատըն գալպինէ
 Սէն թէրահհիւմ՝ վէր քի՝ պիրազ ինսաֆա կէ-
 լիպ պիր սուչսուզ վալիտէյի սապի մախտումու
 իլէ թէլէֆ իթմէքտէն էլլէրինի մէն էյլէսին-
 լէր , զիրա պունլար տա այալ վէ էվլատ սահի-
 պի աթալար տըր » տէր իքէն , Ռօզէլ նամ ճէլ-
 լատ քի օլ անէ գատար աղզընը զէրրէճէ աշմա-
 մըշ . կէնճիկինէ՝ կիւզէլիկինէ՝ ֆիզանընա եիւ-
 րէյի տայանամայըպ տէրհալ , « Գօ՛ւրաթ , Գօ՛ւ-
 րաթ » տէտի տիկէր ճէլլատա . « շու զէվալը
 վալիտէնին սէօզէրի վէ հարաքէթլէրի գալպիմէ
 թէէսսիր իթտիկինտէն ծնու թէլէֆ իթմէք ի-
 չին պիր թիւրիւ էլիմ իլէրու վարմայօր . կէլ
 պու զէվալըյա իլիշմէյիպ պուրաճըգտա պըրա-
 գըպ կիտէլիմ՝ . վէ էկէր սէն հագգ իւզէրինէ
 գան տէօքիւճիւ արար իսէն՝ խընզըր Ղօլտան
 լայրգըրօր պուրունմագ . պու զէվալը վալիտէ հիչ
 պիր քիմսէյէ պու անէ տէկին ֆէնալըգ իթմէ-
 միշ տիր , վէ հաթթա սէն խասթէ իքէն սանա
 օլ գատար իթտիկի իմտատլարը տէր խաթրը
 էյլէ » տէյու նութգ էյլէտի :

Օլ վագըթ Գուրաթ տախի « Վազիֆէմտէն
 խարիճ տիր , չինքի պունուն իչին միւճէրէտ
 թէլէֆ օլմալը տէյու Ղօլ էմր պույուրմուշ
 տուր , էկէրչի իթաաթսըզըգ իտէճէք օլուր ի-

սէք շիւսհէսից Ղօլ պիղի թէլէֆ իթտիրիր . վէ պա խուսուս՝ իքի կէօզինիւ տախի պիղտէն մաթլուպ էյլէտի՝ գաթլ իթտիրկիմիզէ իսպաթ օլմագ իչիւն » տէտի իսէ , « Պունուն իչիւն թէ- էսսիւֆ իթմէ » տէտի Ռօզէլ . « պու սուչսուզուն սէլամէթի ուղրունա պէնիմ սէվկիւլիւ քէլփի- մին կէօզլէրի ֆէտա օլսուն . վէ էլպէթ խայըն Ղօլուն կէօզլէրինի գան թութուպ՝ ինճէ թէֆ- թիչէ վագըթ պըրագ մայաճագ . պիզ պիլիբիզ քի պու զէվալը՝ էհալիյի պէլտէմիզէ՝ վէ խու- սուսի իլէ նէֆսի պիզէ նիչէ էյլիքլէր էյլէտի . վէ հաթթա պու քէյֆիյէթտէ սուչու տախի օլ- մատըղընը պիզլաթ պիզ պիլիբիզ . պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ նի՛չին պիզտէ խընզըր Ղօլուն նամուսուղուզունտան հիստէմէնտ օլալըմ . Գու- րաթ , Գուրաթ եէթիչիւր արթըզ , կէլ մէրհա- մէթսիլլիքտէն վազ կէչ » տէտիքտէ , Ռօզէլին պու ճէվապլէրի իլէ պէրապէր զանն իտէրսին քի սէմատէն կիզլի պիր սէտա , « մէրհամէթ էյլէ » տէյու Գուրաթըն եիւրէյինէ թէէսսիր իթմէքլէ , « Ս՛հ նէ սէօյլէյիմ՝ նասըլ աննա- տայըմ՝ պէն սէնին գըյաս իթտիրկին տէրէճէ մէրհամէթսիզ տէյլիմ , պա խուսուս Ալլահա մալիւմ տիր քի՝ շու մէնֆուր ամէլէ նէ տէրէճէ մէրագ իտէյօրում , իթտիրկին սէօզլէրէ գանա- ըրմ , հալ պու քի՝ Ղօլ էկէր խապէր ալըր իսէ միւճէրրէտ պիզի թէլէֆ իտէր » տէյու ճէվապ էթտի . Ռօզէլ տախի « իչթէ էօյլէ իսէ Ալլահըն ինտինտէ վիէք մագպուլ պիր ֆագիլէթ տիր քի՝

պէնի ատէմ պունուն իճրասընտա պուլունմագ իչիւն քէնտիսինի ֆէտա իթմէք ճայիզ տիր . վէ հասպ էլ իճաս Ղօլ խապէր ալըպ պիզի թէլէֆ իտէճէք օլուր իսէ , գալպիմիզ սալիմ օլտուղու հալտէ Ալլահըն պիզէ վէրէճէյի միւքեաֆաթ վիէք ազիմ վէ տիւնեանըն հէր պիր շէյինտէն գըյմէթլի տիր » տէյիպ գանտըրտըգտա , Գու- րաթ « Հայտէ իսթէտիկին կիպի օլսուն , վէ Ալ- րահ պիզէ տէ վէ պու սուչսուզլարա տա մէր- համէթ էյլէսին » տէյէրէք եէնօվէվանըն էլին- տէն թութուպ շարթ էթտիրտիլէր օրատան աս- լա պիր մահալէ կիթմէմէսի իչիւն , վէ քէնտի- լէրի տախի հիչ պիր քիմնէյէ պու քէյֆիյէթի սէօյլէմէմէք իչիւն գըլըճ աթլայըպ անա իյլէ- տիլէր , վէ եէնօվէվայը սըգ պիր օրմանըգ վէ իզսիզ մահալտէ պըրագըպ , աղլէյէրէք վէտա- ւաչըպ կէրի տէճնտիւլէր , զէվալը եէնօվէվա կէրէք գօրգուսունտան վէ կէրէք եօրղունլու- ղունտան մախտումու գուճաղընտա օլարագ՝ պիր աղաճ ալթընտա ուզանըպ գալտը :

Ճէլատար կիտէճէքլէրի անտէ՝ Ռօզէլ աղ- լէյէրէք արգասընա տէճնիւպ , « էյ Ռապպիմ՝ պիզ մէրհամէթ իտուպ թէլէֆ իթմէյիպ պը- րագտըգ իսէտէ , Սէն մէրհամէթ իթմէքսիզին նաֆիլէ տիր . արթըգ Սէն էսիրկէ պու իքի սուչսուղու » տէյէրէք եօլա ըէվան օլտուլար . վէ էսնայը րահտէ Ռօզէլ՝ պիրլիքտէ կէօթիւրտիւ- կիւ քէնտի քէլփինին իքի կէօզլէրինի օյուպ սագ- լատը , վէ քէլփի օրատա պըրագըպ կիթտիլէր :

Իմտի ճէլատար Սիզէֆպուրդ շէհրինէ տա-
խիլ օլտուգլարընտա՝ խապիս Ղօլու քէնտի խա-
նէսինտէ պուտուլար քի՛ իքի էլլէրինի պաշընա
տայամըշ, վէ իւմիւտիւնի գաթ էյլէմիշ պիր շախս
կիպի եիւզ պին թիւրլիւ վէսվէսէլէր իլէ տիւ-
շինմէքտէ իտի . խիւլասայի քէլամ՝ Գուրաթ
եօլտա չըգարտըգլարը քէլիին կէօզլէրինի պիր
թապագ իւզէրինէ գօյուպ հուզուրունա վարտը-
ղընտա , « իշթէ էֆէնտիմ » էմրինիզ իւզրէ Եէ-
նօվէվայը թէլէֆ իտուպ , վէ հաթթա թաստիգ
իթմէք իչիւն կէօզլէրինի տախի չըգարըպ կէ-
թիրտիմ » տէր տէմէզ՝ պիրտէն պիրէ թիմար-
խանէ գաչկընը տիվանէլէր կիպի սըչըայըպ , պիր
աճայիպ վէ դարայիպ շամաթա իլէ տավրանտը .
վէ « Երգըլըն շունտան կէօրմէսին սիզի կէօզլէ-
րիմ , վէ հէր քիմ Եէնօվէվանըն իսմինի անար
խսէ՝ պիլլահի անը թէլէֆ իտէրիմ » տէյիպ , վէ
էէրինէ գաս գաթը գալըպ կէօքսիւնիւ տէօյ-
մէքլէ . « ան Ղօլ՝ նէ էթտին՝ նէ հիքմէթ տիր
քի՛ ինթիգամ ալմագ էվվէլա պանա փէք լէ-
ղիզ կէլիօր իտի . լաքին շիմտի Սլլահ դաղէպի
կէօրիւնիւյօր . ան Ղօլ՝ պունտան սօնրա տիւն-
եատէ թէսէլին վէ րահաթըն օլմատըգտան
սօնրա ճէհէննէմին ազապընա նայիլ օլաճագ-
սըն » տէյիպ , քէնտիսինէ աղիմ պիր մէրագ
պաստը :

ԵԵՏԻՆՃԻ ՓԱՍԸԼ

Եէնօվէվա մախսումու իլէ պէրապէր գաթը
օյունմասաւ գուրբուշուպ սաղսա աւաւ
իրմէսի

Եէնօվէվա տիւշտիւկիւ մահալտէ պիր միւտ-
տէթ պիսօտ եաթտըգտան սօնրա՝ կէօզլէրինի
աչտըգտա եալընըզ մախտումու իլէ քէնտինի
պուլտու . կէօք եիւզիւ պուլութլու օլտուղուն-
տան մահիթապ կէօրիւնմէյիպ զիյատէ գարան-
լըգ պասմըշ իտի . եալընըզ եաղան գարտան
օրթալըգ պիրազ աղարըպ՝ էսէն շիտտէթլի ըիւզ-
կեարտան տաղար ինլէյօր իտի . վէ օրատաքի
պալգան գուշարընըն սէտալէրի իլէ՝ ճիվարտան
կէչէն պիր գուրտուն ուլամասը , Եէնօվէվայէ օլ
տէրէճէ գօրգու վէրիր իտի քի՛ եիւրէյինին
չարփընթըսընտան վէ սօուղուն շիտտէթինտէն
տիշէրինի չաթըրտայարագ տիթրէտիկի էսնատէ
մախտումունու կէօքսիւնէ սարտը , վէ « էյ՝ եէրի
կէօյիւ եարատան թանղըրմ , հէր նէ գատար
գալպիմ մէրագ պահրինտէ տալկալանմագտա
խսէ տէ՝ պիր վէճհլէ գաթի իւմիտ օլմայըպ ,
նիչէ քի Սէն իւզէրիմիգտէ հաղըր նաղըրսըն ,
վէ նասըլ քի զալիմ ճէլատարըն եիւրէյինէ
ինսաֆ վէրիպ թէրահիւմ իթտիրտին , էօյլէ
տէ շու վահչի վէ երըթըճը ճանավարըրըն փէն-
չէսինին ալթընտա էզտիրմէ » տէյէրէք աղլէ-

յիւպ , վէ գարնընը տօյուրմագ իչիւն աղաճլար-
տան պիրազ մէյվէ գօփարըպ եէր իտի :

Մախտումու գուճաղընտա օլտուղու հալտէ ,
օլ գըլ գըլյամէթտէ չէօլիւն իչ եիւզիւնէ տօղ-
րու՝ պիւմէտիկի եօլլարտան իլէրույէ կիտէր ի-
քէն՝ պիր տաղտան աչըպ իքի թէփէ արասընտա
ճէսիմ՝ պիր տէրէ կէօրտիւկիւնտէ աչաղա էն-
տի . վէ անըն ալթ թարաֆընտա գուտրէթտէն
իչի օյուլու պիր գայա կէօրտիւ քի՝ տէրունին-
տէ պիր գաչ նէֆէր քէսան մուհաֆաղա օլա-
րագ պարընապիլիլըլէր իտի : Պունտան մատտէ՝
գափուսունուն եանընտաքի տաղըն էթէ.քլէրին-
տէն սիւզիւլիւպ ապ ու հայաթ կիպի պէրրագ
վէ լէզիզ պիր սու ագար իտի . վէ սույուն քէ-
նարընտա տախի գուտրէթտէն պիր գապագ
ֆիտանը փէյտա օլուպ պէօյիւմիւլ իտի . հալ
պու քի գըլ օլտուղունտան եափրագլարը տէօ-
քիւլիւպ մէյվէսի տախի չիւրիւմիւլ օլտուղուն-
տան եէնմէզ տէրէճէլէրինի պուլմուլ իտի :

Իմտի Եէնօվէվա սուլգտան տիթրէյէրէք
պու մաղարայէ կիրտի . գար՝ պօրա՝ վէ ֆուր-
թունատան հըֆը օլտու էմմա՝ սուլգտան վէ
աճըլգտան գուրթուլամատը . հաթթա մախտու-
մու տախի աճըլգտան ալլէմէյէ պաչլատը :

Օլ տէմ Եէնօվէվա մախտումունու եէրէ պը-
րագըպ տիզ չէօքէրէք , « էյ պիքէպլէրին սա-
հիպի րապպիմ , գըլ մէվսիմիտէ նասըլքի կէօք
եիւզիւնիւն գուչարընը տախի պէսլէյիպ իտարէ
իթտիկին միսիլու՝ շիւպհէսիզ պիզի տէ գայը-

րաճագսըն . համտ ու սէնալէր օլտուն՝ նիչէ քի
սիփէր օլաճագ եէրիմիզի թախսիս իլլէտին , էլ-
պէթտէ թաամ տախի իհսան իտէճէքսին » տէ-
յու տուա իտէր իքէն , պիրտէն պուլուլթլար
կէօք եիւզիւնտէն տաղըլմայա պաչլատըլընտա
կիւնէլ մէյտանա չըգըպ չէօլէսինի մաղարանըն
ալթ թարաֆընա գատար վուրտու . Եէնօվէվա
պու հավանըն թէպէտաիւլթընա վէ կիւնէչին
չէօլլէրի քէնտիսինի ըսըթմաղա պաչլատըլընա
թէչէքքիւր իտէրէք ֆէրահլանըր իքէն՝ պագտը
քի մաղարանըն էօնիւնէ պիր տիչի կէյիք մէմէ-
լէրի սիւտ իլէ տօլու օլտուղու հալտէ կէլիպ
տուրույօր իտի . կէօրիւնիւր իտի քի մահալը
մէզպուր մէզքիւր կէյիլին եուվասը օլմալը ի-
տի . վէ տալրանըլընա նէզարէն շիմտիյէ տէկին
ասլա ալճը գօրգուսու չէքմէմիլ միւլայիմ օլ-
տուղունտան , Եէնօվէվա պունու օգչամագ ի-
չիւն եանընա վարտըլընտա՝ էվվէլա իւրքիւն-
թիւլիւր կէօստէրիպ՝ սանիէն եանընա եագըն
կէլտի . վէ Եէնօվէվա կէյիլին սըրթընը գաչը-
տըզճա խօչլանըր իտի . ագապինտէ մախտու-
մունու կէթիլիպ մէմէլէրինէ եանաչտըրտըգտա՝
վար իսէ կէյիլին եալրուսունու երթթընը ճա-
նավարլար թէլէֆ իլլէմիլ օլտուգլարընտան ,
կէյիք քէնտի մէմէլէրինին հաֆիֆլէնմէսինի իս-
թէյիպ՝ մախտումուն էմմէսինտէն զայէթլէ րա-
հաթլանտըլընտան ալըլըպ տուրտու . չօճուգ՝
իսթէտիկի գատար սիւտ էմէրէք տօյուղուն-
տա ուլգույա վարտը . վալիտէսի մախտումունու

մախտուս եաթագ իչինն օյուլմուշ կիպի մաղա-
րաննն պիր մահալինն եաթըրըպ քէնտինն նա-
ֆագա պուլմագ իչինն տըշարը չըգտը :

Էօթէ պէրի կէզինիպ տուրուր իքէն՝ պըշագ
չէքլինտէ քէսկին պիր թաշ պուլտու , վէ դա-
պագլարըն իքի թանէսինի պիր թագըրիպ քէսիպ
իչինին չէկիրտէքլերինի թէմիղլէյերէք եայ-
դայըպ պիր քեասէ վէ եախստ չանագ թէրթիպ
էյլէտի . տէֆաթէն մաղարայէ կիրիպ գապագ-
լարը եերէ գօյուպ պաշատը կէյիյէ օթ վէրմէ-
յէ , վէ կէյիք օթու եէտիկի եէրտէ քէնտի մէմ
նունկէթինի պէյան իյլէմէք իչինն լէնսովէվա-
նըն էլլերինի եալար իտի . լէնսովէվա պու տավ-
րանըշարը կէօրտիւկիւնտէ՝ պաշայըպ կէյիյի
սաղայարագ գապագտան եափմըշ օլտուղու
քեասէլէրի տօլտուրտուղունտա գալպի բահաթ-
լանըպ՝ հիչտէն նաֆագա փէյտա իթտիկի իչինն
ֆէրահընտան ճէնապը Հագգա թէչէքքիւր իթ-
մէկէ պաշատը , «էյ Գատիրի մութլագ Բապ-
պիմ՝ շու կէյիյի քի անսըղտան իրսալ պույուր-
տուն՝ էլպէթտէ պու ճարիյէնին իւղէրինտէ օ-
լան մուհապպէթին ալամէթը իլահիյէ տիր : վէ
քիմ տէր խաթըր իտէպիլիր քի՝ սէմատէ ուչան
պիր գուշուն աղղընտա , գապագ թօխումու օ-
լուպ պու մահալէ տիւշիւրտիւկիւնտէ մահսուլ
վէրէճէք քի չիմտի պիղիմ իչիմիղլէ եարասըն .
վէ հաթթա շու ալէվլէնմիշ գալպիմի սէօնտիւր-
մէք իչինն տախի պու փունարը եարաթտըն .
պունլարըն ճիւմլէսի Սէնին քէրէմ վէ ինայէթին

իլէ օլաճագ շէյլէր տիր . շիւքիւրլէր օլտուն քի
պունտան սօնրա աճլըգտան գօրգաճաղըմըլ եօգ-
տըր , վէ գըշըն սօուղունտան տախի փէրվա
էթմէյէճէյիլ « տէյերէք պիր մըգտար սիւտ-
տէն իչտիկինտէ , « Սման եա Բապպիմ , պու մի-
սիլու թաամ նէ լէղիլ շէրպէթ իմիշ , պու ա-
նէ տէկին նէ եէտիմ՝ վէ նէ տէ կէօրմիւշ ի-
տիմ , նէ տէրէճէ նանքէօր իմիշիմ քի աթալա-
րըմըն խանէսինտէ պօլլուգտա իքէն՝ Սլլահըն
նիյմէթինի պիլմէլ իմիշիմ , եա Բապպիմ գու-
սուրումու աֆվ էյլէ՝ զիրա աճլըղըն պու տէ-
րէճէ ֆէնա օլտուղունու պիլտէ իտիմ՝ էլպէթ
նիչէ ֆագըր իւլ ֆուգարայը իֆթիխարըղըմ-
տան հիսսէմէնտ իտէր իտիմ՝ » տէյերէք ֆէր-
եատ էյլէտի :

Նիհայէթ մաղարատան տըշարը չըգըպ պիր
թագըմ աղաճ գապուգլարընը թօփլայըպ քէն-
տինն վէ մախտումունա եաթագ թէրթիպ իյ-
լէտի . վէ մաղարանըն եանընտաքի օխլամուր
աղաճլարըն տալլերինի էյերէք բուղկեարտան
սիփէր օլմագ իչինն գափունուն էօնիննէ կէրտի .
վէ աղաճըն գալըն տալլերինտէն տախի պիր խաչ
եափըպ՝ եաթաղընըն պաշ թարաֆընա աստը .
պու գատար զահմէթ վէ մէշագգաթա տայա-
նամայըպ զիյատէսի իլէ եօրուլմուշ օլտուղուն-
տան աղաճըլ բահաթլանագ իչինն թէրթիպ
էթտիկի եաթաղըն իւղէրինն եաթտը . աղտճ-
լարըն կէօլկէսի վէ կէյիյին նէֆէսի մաղարայէ
խայլուճա սըճագլըգ վէրիյօր իտի . պու արատա

Եհնօվէվա օլ խընդըր Ղօլուն ճէպրի իլէ զըն-
տանտաքի փէրիշանիյէթինէ նիսպէթէն պու հա-
լինտէն պին քէրրէ խօշնուտ օլուպ Ալլահա թէ-
չէ.ք.քիւր իտէր իտի . վէ մէգ.քիւր չէօլտէ օլ
կիւնտէն սօնրա չէ.քէճէյի ճէֆալէր խաթրընա
կէլմէսի իլէ սուրք խաչըն էօնիւնէ տիզ չէօ-
քիւպ «էյ ճիհանըն խէլասլըր իչիւն միհնէթի
քէսիրէյէ գաթլանան Բապպ իւլ Ալլահըմը
Յիսուս Քրիստոս . սէնին սապըն պանա թէսէլլի
օլարադ նիհայէթի պէնի խէլաս իտէճէյինի պի-
լէրէ.ք հէր պիր վէճհլէ կէլէճէ.ք միհնէթլէրէ
գաթլանաճաղըմ» տէմէնին իւղէրինէ զաֆլէթ
պաօրպ ուլուտուղու կիպի , քէզալիք մախուու-
մու իլէ կէյիք տախի ույգույա վարտըլար :

ՍԵՖԻԶԻՆՃԻ ՓԱՍԸԼ

Եհնօվէվա օլ չէօլտէ սաքին օլտուգտան սօն-
րա թէրքի տիւնեաճաօրնա էօմիւր կէչիբըր ի-
տի . գըլ մէվսիմի կէլտիկինտէ՝ Եհնօվէվա ասլա
վաղիֆէ իթմէզ իտի . պահար մէվսիմինտէ ա-
ղաճլարըն կէօլկէսինտէ օթուրուպ՝ պայգուչ վէ
գարղա վէ պունլարա միւմասիլ պէտ սէտալը
գուչլարըն էօթիւչիւնտէն պաչգա՝ սէս իչիտէ-
մէզ իտի . վէ գըլ մէվսիմինին մահիթապ օլ-
մայան կիճէլէրի գարանլըգտա օթուրուպ , վէ
կիւնտիւղէրի իսէ գար իւղէրինտէ վահչի ճա-
նավար իղինտէն պաչգա իղ կէօրմէտիկի հալտէ՝

աթալարը վէ սէվիլիւլիւ զէվճի խաթրընա կէլիպ
ճանը սըգըլտըղընտա՝ անլէրի կէօրմէ.քիյէ ար-
ղուքէչ օլուր իտի . վէ հաթթա օլ արա՝ էկէր
ինսան երևզիւ կէօրէ իտի զիյատէսիյէ խօշնուտ
օլուպ թէսէլլի օլաճադ իտի . վէ «նէ մութլու
իւնսիւ իւլֆէթ իտէն ինսանլարա , հալ պու քի
օնլարտա պիրպիրինէ խուսումէթ վէ ատավէթ
կըլտիկինտէն իւլֆէթին գըլմէթինի պիլմէյօր-
լար . խայըր՝ խայըր , անլէր իլէ իւլֆէթ իթմէսի
տախի մագպուլ տէյիլ տիր . էյ Բապպիմ ան-
լէր պէնի թէրք իթտիլէր իսէ՝ Սէն միւտէմ իւ-
զէրիմտէ նաղըրսըն» տէյէրէ.ք գալպինտէն տա-
լիմա թէֆէ.ք.քիւր իթմէյէ մէշղուլ օլտուղուն-
տան , սաաթ՝ ինտինտէ տագըգա կիպի կէլիպ
կէչէրէ.ք տէֆի դամմ իտէր իտի . վէ պազէն
օթ վէ մէյվէ թօփլտամագըլըլա վաղըթ կէչիբիպ՝
թէհի տէսթ գալտըրը կիպի , «Ս՛հ շիմտի՝ պիր
գաչ չիֆթ շիչ վէ պիր մըգտար փամպուգ թէլի
օլսա իտի՝ անը պիւքիւվ տէ չօրապ էօրմէ իլէ
էյլէնիբ իտիմ . նէ հիքմէթ քի՝ պազը ատէմ
լէր հէր ֆէնալըգ իշտիղիքտէն իլէրու կէլտիկի-
նի ֆէհմ իթմէյէրէ.ք , իլէրի վար իքէն իշտէն
գաչընըլար քի էն զօր իշ ինսանա փէ.ք խօշ
էյլէնճէ տիր . վէ շիմտի կիւզէլ քիթապլարըմ
օլսա իտի՝ միւթաալա իտէրէ.ք խէլասէթ թա-
լիմէլրինի տէրս ալըր իտիմ . լաքին թէօվպէլէր
օլտուն եա՝ Բապպիմ խաթա կըլտիմ . զիրս սէ-
նին հէր պիր խալգ կըլտիկին էչեա պիրէր ա-
ղիմ քիթապ օլուպ՝ սըգգաթ իտէն տէրս ալա .

պիլիբ . պունտան սօնրա պունլարը եղպէր իտէ-
 ճէ, յիմ » տէ, յերէ, ք էլվան չիչէ, քլէրի վէ թիւրլիւ
 պէօճէ, քլէրի թէճէսսիւս իտէրէ, ք գուտրէթի ի-
 լաճիյէ թէաճճիւ պ յլլէմէ, քաէն հալի օլմաղ ի-
 տի . վէ մաղարայա իտապէթ իտէն կիւնէչին շավ-
 գընը կէօրիւպ՝ « է՛յ րապպ իւլ ալէմին , իշպու
 կիւնէչին՝ նու թգուն իւղրէ էյիլէր վէ քէօթիւ-
 լէր իւղէրինէ շուլէ սալտըղը միսիլու , պէնիմ
 գալպիմի տէ ինտանլարա սալիմ էյլէ քի տիւշ-
 մէնլէրիմէ գարչը պուլունմայըմ » տէտիյի եէր-
 տէ՝ խօշ սէտա իլէ էօթէն գուշարը իշիթտիք-
 տէ , « է՛յ միւպարէ, քլէր , նի՛չին պէնիմ գալպիմ
 տէ Ֆէրաճնազ օլմայըպ սիզին կիպի գայտսըղ
 գասալէթսիզ օլարազ թիւքիւ չըղըրամայօ-
 բում . նասըլ քի րապպիմիզ Յիսուս Քրիստոս
 սիզլէրի թէմսիլ կէթիբէրէ, ք սէօլէտի , — է՛յ
 իթիզաթսըղար , պագըն շու հավանըն գուշա-
 րընա քի՝ նէ էքէրլէր՝ նէ պիչէրլէր վէ նէ տէ
 զախիբէ թօիլայըպ սագլարլար . էմմա ճէնապը
 Հագգ անլէրի գայըբըր , սիզ իսէ՝ Ալլահըն ին-
 տինտէ գուշարտան տահա մագպուլ տէյիլմի-
 սինիզ — էվլէթ , էվլէթ , եա րապպի , պէնիմ
 իչիւն էքէն պիչէն եօգ իսէ տէ՝ օլ քէլամը սա-
 հիճէյէ իման կէթիբէրէ, ք՝ բըղգըմը արամայա-
 ճաղըմ , վէ հէր պիւր վէճհլէ սէնտէն պէ, քլէյէ-
 րէ, ք » : Պաղը տէՖա տաղտաքի բէնկլի էլվան
 չիչէ, քլէրէ նազար իտուպ՝ « է՛յ միւպարէ, քլէր ,
 սիզին իչիւն տախի րապպիմիզ թէմսիլ կէթի-
 բէրէ, ք , — Պագըն շու թարլանըն թիւրլիւ բէնկ-

լի չիչէ, քլէրինէ քի պու կիւն վար՝ վէ եարըն
 Ֆուրունա աթըլըպ եանաճագ իբէն՝ Ալլահ օն-
 լարը շու տէրէճէ կիլինտիբիպ գուշանտըրմը
 տըր քի՝ հաթթա հաղրէթի Սողաման տախի օն-
 լարըն բէնկինտէն պիւր լիպաս կիլէմէտի . պու
 պապտէ քէնտինիզի Ալլահըն ինտինտէ օթլար-
 տան քէօթիւ միւ զանն իտէրսինիզ . վէ սիվին
 նէ կիլէճէյինիզի գայըրմաղ մը . — էվլէթ ,
 էվլէթ , եա րապպիմ . պու քէլամընըղա իման
 իտէրէ, ք կիլէճէյիմի տախի գայըրմայաճաղըմ » :
 վէ եաղ մէվսիմինտէ տէրէնին ագան սույու
 գուրույուպ՝ ուղագլարա կիտիպ սու արամագ-
 լըգ իգթիզա իթտիկինտէ , « եա րապպիմ —
 Սուսայան պանա կէլսին իչսին , գիրա օնա վէ-
 րէճէյիմ սու էպէտի հայաթ փունարը օլաճագ
 տըր — տէտիլինէ պինտէն՝ օլ իթիգաթլէ շու
 թէչնէմիշ գալպիմի սուվարմագ իչիւն սէնին ա-
 զիզ էմրին իլէ էլպէթ պիւր մըգտար սու պու-
 լաճաղըմ » տէ, յերէ, ք էօթէ պէրի կէզինիպ ա-
 րամագտա՝ նիհայէթ եանընտա պիւր տաղ է-
 թէյինտէ լէզիզ վէ պէրրագ սու կէօղիւ պու-
 լարագ մէմնուն վէ մէսրուր օլտու : Խիւլասայի
 քէլամ քեաֆֆէյի եարատըլըլարա տըղգաթլէ
 նազար իտուպ՝ պիբէր էմնալ վէ էօրնէ, ք ալա-
 րագ , տիքէնլէրտէն տախի քէնտի քէնտինէ
 թէսէլլի պուլուր իտի . շէօլէ քի՝ « նէ խօշ օ-
 լուր իտի էկէր շու տիքէնլէրին պիւր մէյվէսի օ-
 լուպտա գօփարա իտիմ . հալ պու քի էֆէն-
 տիմիզ Յիսուս , — նէ տիքէնտէն եէմիշ՝ վէ նէ

տէ չալըտան իւղիւմ թօվլանըր , վէ հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսինտէն պէլլի օլուր . նէ էյի աղաճ ֆէնա , վէ նէ ֆէնա աղաճ էյի մէյվէ վէրիւր — տէմիշ իտի . վէ իշթէ պէն էյի աղաճլարա մուճապըլ օլաճաղըմ » տէյէրէ.ք ֆէրբան էտէր իտի . վէ մախտուճու Պէնօնա նազար իթտիկինտէ՝ անը կիւղ կիւնէչինտէն խօշ կէօրիւկ օլ չէօլին մէշազգաթընը ունուտարագ Սլլահըն պու իհսանը իչիւն պին թէչէ.ք.քիւրէր իտէր իտի . վէ պէրբան աչըգ հավալարտա գուճաղընա ալըպ կէզմէյէ կիթտիյի եերլէրտէ մասուճու իլէ թէ.քէլլիւմ իտուկ , վէ օլ տախի աղնամառըղընտան էլինի վալիտէսինէ ուղատարագ կիւլիւմսիւտիւյիւ հալտէ , քէնտի ֆէրբահընտան չըլաըրմա տէրէճէսինի պուլուր իտի :

Եէնօվէվա՝ մախտուճու Պէնօնուն զիյատէ հէնալըղընա վէ ուսլուլուղընա նազար իտէրէք , « էյ Բապպիւմ » — Հէր քիմին գալլի սապի չօճուգլար կիպի օլմաղ իտէ՝ սէմալի միւլքիյէթիւնէ նայիլ օլամաղլար — տէյու նութգ իթմիշ իտին . աճապ նի՛չիւն ինսանլարըն գալլի պու սապի չօճուղուն գալլի կիպի թէմիղ տէյիւ . եա Բապպիւմ սէն էսիրկէ պուճու հէր պէլա վէ գաղալէրտէն » տէր իքէն՝ քիլիսէ խաթըրնա կէլիպ , ահ նի՛չիւն պիր քիլիսէյէ կիտիպ տէ Հագգ հուզըրուճտա խրիսթիյան գարնտաչլարըմ իլէ նիյաղ իթմէյէ իտիւմ . խայըր՝ խայըր , քեաֆֆէյի տիւնեա սէնին պէյթի շէրէֆին իլէ միւլէրրէֆ օլուրլար . վէ տինտարըն գալլի էօյէ

պիր չէօլտէ՝ աճապ պիր մինպէրը շէրիֆ սա . յըլմա՞ղ մը » տէյէրէ.ք՝ տայիմ գըշ վագըթլա . ըընտա մաղարտա կիղլէնիպ պու միսիլու էֆ . քեարը մագպուլէ իլէ տէֆի զամմ օլուր իտի :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՓԱՍԸԼ

Պէնօնըն սիյէ յըզմաար վէ Եէնօվէվանըն
հէր պիր շէյի իւմի րէսմի իյէ քաւիճ
իքիւնսի

Տիքէնլէր արասընտա պիթմիշ զօնչէ կիւլ միսալի Եէնօվէվանըն էվլատը Պէնօն՝ օլ չէօլ եերտէ միսլի մէլէք մէյտանէ կէլիպ եիւրիւմէյէ պաշլատըղընտա , վալիտէսի՝ վահչի ճանավար աղըղընտան գուրթարտըղ պիր կէյիք եավըուսուճուն տէրիսինտէն էլպիսէ եափըպ կիյտիրտի . օթ՝ քէօք՝ վէ կէյիք սիւտիւ իլէ հէր նէ գատար պէսլէնիւր իտի իտէ տէ , վիճուտի զայէթլէ սաղ , վէ ֆիգը ու ֆէրասէթի թէտըրիճլէ արթմագտա օլտուլունտան , եէմէյի՝ վէ չար էթրաֆընտա կէօրսիւքլէրինի իտարագ պիրլէ ֆէրգ իթմէյէ պաշլատը . վէ վալիտէսինին պէ հէր սէօյլէտիկի լուղէթի էզպէր իտէրէք՝ Վալիտէ տէյու իչպու իամի մուգատտէսի աղընտան չըգարտըղընտա , Եէնօվէվա՝ թարիֆի միւմ . քիւնսիղ տէրէճէլէրտէ մէֆուճու վէ մէսըուր օլարագ , կէօյիւն՝ կիւնէչին՝ եըլաըղըն վէ հավա-

տա ուչան ճէմիի գուշարըն՝ եերտէքի հայվա-
նաթլարըն՝ աղաճլարըն՝ նէպաթաթլարըն՝ տէ-
նիդտէքի պալբարըն վէ ճիվարընտա պուլու-
նան թէփէլէրին իսմի րէսմի իլէ թարիֆ իթ-
մէյէ պաշլատը :

Պէնօնըն պու միսիլու հալլերի՝ վէ վալիտէ-
սինին մէյլ ու մուհապպէթի սօն տէրէճէ Փէր-
րահա պատի օլուպ , գըշ մէվսիմինտէ պու թէ-
սէլի իլէ վաքթըն նասըլ կէլիպ կէշտիկինտէն
խապէրի օլմաղ իտի :

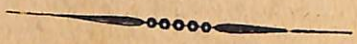
Կիւնլէրտէ պիր կիւն պահար մէվսիմինտէ ,
վալիտէսի էվլատընըն էլինտէն թութարագ էն-
վայի շիչէքլէրտէն միւրէթթէպ պիր չայըրլըզա
վարտըգլարընտա՝ պահար Փասլընըն խօշուղու
Պէնօնա թէէսսիր իթմէքլէ , « էյ վալիտէ , պիր
էյեամ պու չայըր գուրու օթ իտի , վէ անտէն
սօնրա գար իլէ պէմպէյաղ օլուպ , շիմտի իսէ
եէշիլ շիմէն վէ էլվան շիչէքլէր իլէ տօնանմըշ ,
վէ աղաճլարըն տախի գըշըն եափրագլարը եօգ
իքէն՝ շիմտի եէշիլ եափրագլարը փէյտա իթմիշ-
լէր . վէ կիւնէշին շէօլլէրի էվվէլքինտէն զեյա-
տէ սըճագ վէ խօշ տըր , հավա աշըգ վէ պեր-
րագ տըր , նիհայէթ հէր պիր շէյ հէյեթի
ասլիյէսինի տէյիշտիրիպ՝ սուրէթի ախէրէ թահ-
վիլ իյլէմիշլէր . պագ ճանըմ վալիտէ , շու օթ-
լարըն իւզէրինտէ կէզէն պէօճէքլէրէ , սաղ թա-
րաֆընա տէօնիւպ թիւրլիւ պէ թիւրլիւ րէնկ-
լէրլէ ուֆագ շիչէքլէրի կէօրտիւկինտէ՝ շու
քիւշիւք օթլարա պագ նէ կիւզէլ , հայըֆ քի

իսիմլէրինի պիլէմէյօրում » տէտիկինտէ , վալի-
տէսի տախի ճէվապ վէրիպ , « Սէվկիւլիւ էվլա-
տըմ , պունլարա շիչէք տէրլէր , իշթէ պունլար
գարանֆիլ տիր , շու քիւշիւքլէր մէնէվլէ , վէ
օ պիրլէրի տախի շէհպօյ օլուպ , պունլար պա-
հարա սիւս վէրիճի տիրլէր . էկէր իսթէր իսէն
հէփսինտէն տէ թօփլա , պագ նէ կիւզէլ րահի-
յէլէրի վար տըր » տէյու իզին վէրտիկինտէ ,
Պէնօն աշըրու մէրթէպէ պիր սէվինճլէ ու-
ֆագ վէ նաղիք էլլէրինի ուզաթըպ պիր մըգ-
տար թօփլայարագ գօգլայըպ կէզինմէքտէ ի-
քէն , գուշարըն եուվալարընըն եանընա վար-
տըղընտա , վալիտէսի՝ « Օղլում , էթրաֆընտա
հիշ պիր սէս իշիտիյօ՞րմուսուն » տէյու սիւալ
իյլէտիկինտէ , Պէնօն տախի գուշարըն թաթլը
սէտալարընը վէ նաղմէլէրինի հէնուզ իշիթտի-
կինտէն , « էվվէթ վալիտէճիյիմ , ազաճտան ա-
ղաճա պագէն ուֆագ նէսնէլէր ուշտուղունու
կէօրիւյօրում՝ ճանըմ վալիտէ պունլար նէ օ-
լաճագ » տէյու սիւալ իյլէտի . վալիտէսի պիր-
լիքտէ ալըպ պիր եիւքսէք գայա իւզէրինէ վա-
րըպ օթուրտուլար . Եէնօլլէվա ալթ թարաֆա
տօղրու պիր մըգտար թօխում սաշտըղընտա ,
ալայ իլէ գուշար՝ վէ խուսուսի իլէ թօյ վէ օր-
ման թավուղու՝ վէ կիւզէլ նաղմէլի պիւպիւլ ,
վէ տիւպաղ դանարեա , վէ սիւպիւ գարտէրինա
եանլարընա ճէմ օլմայա պաշլատըգլարընտա ,
« Պագ էվլատըմ , էօթիւշլէրինէ թաաճճիւպ իյ-
լէտիկին կիւզէլ գուշար իշթէ պունլար տըր »

տէտիրտէ , « Այ նէ՛ կիւղէլ , թաթը թաթը
 էօթէն սիզ միւպարէ քլէրմիսինիզ , գըշ մէվսի-
 մինտէ կարգ կարգ տէյու պէտ պէտ էօթէն
 գարկալարտան սիզ պին գաթ ալէա վէ մագ-
 պուլսունուզ . վալիտէ շիմոի պանա սէօյլէ ,
 նա՞րըլ օլուպ տա պիւթիւն պու տէրէճէ վէզ-
 նինտէ օլտուլար , եօգսա պէն գըշըն նամիզաճ
 իքէն՝ սէն մի թէրթիպ իյլէտին պունլարը . հալ
 պու քի սէն հիչ եանըմտան այրըմատըն , պիր-
 տէ վար քի սէնին պու տէրէճէ ույանըգ վէ
 գուտրէթլի օլտուղունա իթիմաթ իտէմէյօրում »
 տէյու սիւալ իյլէտի :

Եէնօվէվա տախի , « Էյ էվլատըմ , եերի կէօ-
 յիւ՝ մահիթապը՝ կիւնէչի՝ եըլտըլարը վէ ճէմի
 կէօրտիւքլէրինի սէմալի փէտէրիմիզ սալիհ վէ
 աաիլ Ալլահ խալգ իյլէտիկինի սայըր վագըթ
 սանա հիքեայէ իտէրիմ » տէտիրտէ , չօճուգ ,
 « վար իսէ պու աաիլ Ալլահ ղայէթ գուտրէթ-
 լի պիր ղաթը շէրիֆ օլմալը » տէմէսի իլէ , վա-
 լիտէսի՝ Պէնօնըն պու ֆէրասէթլի ճէվապընա
 ղայէթ խօյլանտըղընտան , կիւլիւմսիւյէրէք սի-
 նէսինէ սարըպ սէվմէկէ պաչլատը :

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖՅԱՍԸ

Պէնօն վաչիսէսիսին մերազըր հաչիկնէ քէսէլլի
 վիրերեֆ ճերրահա քէպսիչ իսեր

Եէնօվէվա օլլու իլէ պիրլիքտէ գըշը՝ պա-
 հարը վէ եազ մէվսիմլէրինի խօշնուտըլուկա կէ-
 չիրիպ , արթըգ կիւզ մէվսիմի կէլիպ , վէ հա-
 վալար պուլութլանմաղա պաչլատըղընտա՝ եեր
 եիւզիւնտէ պուլունան չիչէքլէր՝ օթ վէ մէյվէ-
 լէրտէն մահրում օլարագ գուչլար էօթմէզ օլ-
 տուլար , վէ ըիւզկեար սօուգ էսմէյէ պաչլա-
 յըպ՝ աղաճլարըն եափրագլարը տէօքիւլէրէք
 գուրու տալլեր գալտըլար :

Ձէվալըլ Եէնօվէվա մաղարանըն գափուսուն-
 տա օթուրուպ՝ կէլէճէք գըշը խաթըրընա կէթի-
 րէրէք մէրագլանմագտա իտի , վէ Պէնօն վալի-
 տէսինի պէօյլէ մէրագլը կէօրտիւկիւնտէ , « Էյ
 վալիտէ , ճէնապը Հագգ պիզէ պու կիւզէլլիք-
 լէրի իհսան իյլէմիշ իքէն՝ շիմոի կէրույէ ալտը .
 աճէպա իւզէրիմիզտէ օլան մուհապպէթինի տէ
 կէրույէ ալաճագ մը , եօգսա գըլյամէթին սօն
 կիւնիւ մի տիր » տէյու սիւալ իյլէտիկինտէ ,
 խայըր , խայըր էվլատըմ , ճէնապը Ալլահ հիչ
 պիր վագըթ քէնտի մուհապպէթինի պէնի ա-
 տէմին իւզէրինտէն գալտըրմագ , էկէրչի պիզ
 իթիգաթըլ օլուպ վէ քէնտի պէօյիւքլիւյիւնիւ
 թանըլըպ իման իտէր իսէք , անըն մուհապպէ-

Թի օլ զէման իւզէրիմիզտէ պի գարար տըր ,
 Ֆազաթ տիւնեատէ կէօրիւլէն հէր նէվի էշեա
 պիր գարար տէյիլ տիրէր : Իշթէ գըշ կէլիօր .
 սօնրա պահար կէլիր տաղարա պաղարա վէ
 պահչէլէրէ սիւս վէրմէյէ , հէր սէնէ պու միսիւ
 լու տըր . սէն արթըգ կէլէճէք պահար իչիւն
 շիմտիտէն իֆթիխար իյլէմէլիսին . իշթէ պու
 կէլէն գըշ սէնին իպթիտա կէօրէճէյին գըշ
 տըր . յնտան սօնրա կիւզէլ հավարար կէլիր .
 պէնիմ պաշրմա կէլտիյինտէն պիլիրիմ քի ֆէր-
 րահտան սօնրա մէրագ , մէրագտան սօնրա ֆէր-
 րահ կէլիր իսէ տէ , շիմտիլք շու ճէվր ու ճէ-
 ֆալէրտէն խէլաս չարէսի եօգ իքէն՝ իկիտճէ
 գաթլանմայա վէ սէնին կիպի լագայտ տուրմա-
 յա նիյէթ իյլէտիմ :

Եհնօվէվա՝ Պէնօնու պէրապէր ալարագ , գը-
 շըն նաֆագա իթմէք իչիւն եէվմիյէ տաղարը
 տօլաշըպ , էլմա՝ արմուտ՝ ճէվիղ՝ քէստանէ վէ
 եէմէյէ մախսուս օթ քէօք վէ մէյլէ թօփլար
 իտի . վէ խուսուսի իլէ կէյիլ քէնտինտէն վէ
 էվլատընտան զիյատէ գայըրըպ՝ իգթիզա իտէն
 օթլար իլէ մաղարանըն պիր թարաֆընը տօլ-
 տուրուր իտի . վէ թաամճա իհթիյաճըգ գալ-
 մամըլ իտի իսէ տէ , Ֆազաթ ըուպալարը կիճէ
 կիւնտիւզ խայլու սէնէլէր կիյտիկինտէն զիյա-
 տէճէ էսկիլիպ փարչա փարչա օլուպ տէօքիւլ-
 մէքտէ իտի :

Տէֆատէն պիր կիւն մաղարա գափուսուն-
 տա փէրիչան հալտէ օթուրուպ տիւչիւնմէքտէ

իքէն՝ էլպիսէսինին եըրթըգլարընը տիքմէյէ
 խաթըրնա կիւզէլ պիր թէրթիպ տիւշտի . շէօյլէ
 քի , պիր տիքէն ուճունա իփիլք եէրինէ սաման
 պաղարայագ եըրթըգլարը պիրպիրինէ իիշթի-
 ըրը իտի իսէտէ , հալ պու քի՝ իմթիզաճ իթ-
 մէյիպ սէօքիւլտիւչիւնիւ կէօրտիւքտէ մէրագ-
 լանարագ աղէյիպ , « Ս.խ շիմտի պիր իյնէ վէ
 պիր թէլ իփիլք օլսա ուղըրունա ճան ֆէտա օլ-
 մա՞ղ մը , իւնսիւ իւլֆէթ վէ շէն ու շէնիլք ա-
 րասընտա պուլունան ատէմէր ճէնապը Հագգըն
 նիչէ ինայէթ վէ նիյմէթլէրինէ նայիլ օլուրըր
 իսէ տէ , միւթէշէքքիւր օլմամագտա աըրար »
 տէյերէք աղլէմէքտէ իքէն , Պէնօն՝ վալիտէսի-
 նին մէրագը օլտուղունու ֆէհմ իտէրէք , « էյ
 վալիտէ , խաթըրնա կէլի՞ր մի — շու կէյիլիմի-
 գին թիւլէրի նի՞չին տէօքիւլմիւշ — տէյու սիւալ
 իթտիկինտէ , — օղում , ճէնապը Հագգ պու-
 նու գայըրըպ՝ եազըն սըճաղըն շիտտէթինտէն
 սըգընթը շէքմէմէսի իչիւն տահա խաֆիֆ վէ
 գըրմըղըյա մէյիլ էլպիսէ վէրիւր — տէյու ճէ-
 վապ վէրտին , շիմտի նի՞չին մէրագ իտէրսին ,
 մատէմ յի Սըլահ ու աղմիւշչան հագրէթլէրի
 պիզի կէյիլէտէն զիյատէ գայըրըր , էլպէթ պէ
 էլպէթ քէնտի պօրճունու էտա իթմէք իչիւն
 պիզէ տէ պիր գըշըգ ըուպա իհսան իտէր »
 տէյու թէսէլի վէրտիկինտէ , Եհնօվէվանըն խօ-
 շունա կէլիպ կիւլիւմիւչիլէք , « Հագգըն վար
 էվլատըմ , հավանըն գուշարընը վէ եէր եիւ-
 զիւնիւն հայվանըրընը , վէլհասըլ ճէմիի մախ-

ու գաթը լարը գայրբան Ալլահ, պիքէս վէ իմտատէ միւնթամ զէվալը վալիտէնիտէ, պիր գըլըգ բուպա իլէ մէմնուն իտէճէկինէ ասլա շիւպհէմ օլմայըպ անտէն իւմիւտիմի գաթ իլլէմէմ տէյու ճէվապ վէրտի :

Պիր գաչ կիւն սօնրա Եէնօվէվա, Պէնօնա մաղարատէն պիր թարաֆա կիթմէմէսինի թէնպիհ իտէրէք պէլինէ սիւտ տօլու պիր գապագասըպ վէ ասսորնը էլինէ ալըպ օրմանըգ իչինէ մէյվէ թօփլամաղա կիթտի . վէ պիր մըգտար տա սիւտ իչմէք իչիւն օթուրտուգտա, էօթէտէն պէրու պիր Եըթթը ճանավար աղղընտա պիր գօյուն իլէ սէկիրտէրէք կէլիպ Եէնօվէվանըն էօնիւնտէ տուրուպ պաշլատը աղղըն աղղըն Եիւզիւնէ պագմաղա իսէ, Եէնօվէվանըն ագըլ գօրգուսունտան թարումար օլտու . լաքին պաղըմէրթէպէ գօրգու ինսանա ճէսարէթ վէրտիկինտէն, Եէնօվէվա ագընը պաշընա թօփլայարագ պիրտէն իւզէրինէ հիւճիւմ իտիպ, էլինտէ պուլունան տէյնէքլէ ճանավարըն գաֆասընա վուրտուղունտա, հիքմէթի խիւտա ճանավարըն ագը տէօնիւպ գօյունու աղղընտան պըրագըպ տէրէյէ տօղրու սէյիրտէրէք կիթտի :

Եէնօվէվա տէրհալ գօյունուն աղղընա պիր մըգտար սիւտ ագըթտը պէլքի ճանլանըր տէյու, էմմա նաֆիլէ օլտու . վէ պու գօյունու կէօրտիւկիւնտէ, թիւրլիւ պէ թիւրլիւ միւլհազալարա վարարագ, « էյ վահ զէվալը գօյուն, էլպէթ զաթը իլէ իպքան իթտիկիմ միւպարէք

թօփրագլարտան կէլիյօրտուն քի, պու գատար վագըթ տըր հասրէթինի չէքմէքտէյիմ . ահ էկէր սէն ճանլանսա իտին, աճէպ սէնի նէ մէրթէպէ վէ նէ տէրէճէ մէսուրիյէթ իլէ գապուլ իտէճէք իտիմ . վէ Պէնօն տախի աճէպ նէ տէրէճէ Ֆէրրահ իտէճէք իտի . քլմ պիլիւր պէլքի փէտէր վէ վալիտէմին զէվճիմէ վէրտիկի սիւրիւլէրտէն սին . էվվէթ, էվվէթ, իլթէ պույնուլըլարընտա տամլամըղ տա կէօրիւնիւյօր . ահ էկէր սէն ճանլանըպ ինսան կիպի սէյլէչէճէք օլսա իտին, սանա սօրաճագ նիչէ պին թիւրլիւ սիւալլէրիմ վար իտի . սանա սիւալ իտէճէյիմ քի, զէվճիմ Սիզէֆրի պէյ մուհարէպէտէն սաղ սէլիմ կէլտի մի, վէ պէն զէվալը այալի Եէնօվէվայը խաթըրնա կէթիրիյօր մու, վէ հագըմ տա տահա խուսումէթ իտէյօր մու, Եօգսա սուչում օլմատըղընը աղնատը մը : Աման թանղըմ, զէվճիմ օրատա զէվգ ու սէֆա իլլէսին, պէն պուրատա ճէվը ու ճէֆա իտէյիմ » տէյու մէրագ իտէր իքէն, խաթըրնա չէյլէ պիր էֆքեար կէլտի, « Պէնիմ արգու չէքտիկիմ վէթանըմ, զանն իտէրիմ քի պուրայա Եագըն տըր, զիրա Եագըն օլմասա իտի պու գօյունու ճանավար պուրայա նէրէտէն կէթիրէճէք իտի . հէման օղլումու ալըպ տօղրու վաթանըմա կիտէյիմ » տէյէրէք Եէնօվէվայը աղիմ պիր ֆըրգաթ պասըպ աղլէմէյէ պաշլատը . վէ նիհայէթ, « իայըր, իայըր, էկէր կիթմիչ օլսամ, պէնի աղատ իտէն ճէլատարա անտ իթտիկիմի թէրը

ի թմիշ օլույօրում, վէ պիր թարափտան եապանիճէ էօմիւր կէչիւրմէք, վէ տիկէր թարափտան էօլիւմ թէհլիքէսի, նէֆսիմի խէլաս ի թմէք իչիւն ճէսարէթ վէրիր իսէ տէ, վէրտիկի սէօղիւնտէն սօնրա կէրի տէօնմէք քէնտինի պիլէնէ պէօյիւք թէօհմէթ վէ խաթա օլտուղունտան, խալգըն կէօղիւնէ կէօղիւքմէմ իլէ, պէնի ազատ իտէնլէրին էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ գօյաճաղըմ, իլլա վէրտիկիմ սէօղիւ պիր վէճհլէ ասլա կէրի ալամամ. խայր, խայր, ճէնապը Հագգըն սէլամէթինէ գարար վէրտիյի սաաթ կէլինճէյէ գատար պուրատան պիր եէրէ գըմըլտանմայաճաղըմ. վէ զամիրիմէ սօգունուր հարաքէթտէ պուլունմագտան իսէ, հէգարան սէրէնճամէ գաթլանմագ տահա էվլա տըր» տէյիպ, էֆրեարընը թէսքին իտինճէյէ գատար՝ գօյուլունտա նէֆէսի քէսիլտի.

Եէնօվէվա եանընտաքի տէրէնին իչինտէն պիր քէնկին թաշ պուլուպ գօյունըն տէրիսինի իւզէրէք կիւնէշտէ գուրութտու, վէ իւզէրինէ քիւրք կիպի փուշ իտէրէք կիւն պաթմա րատտէլէրինտէ մաղարայա եագըն վարտըղընտա՝ էօթէտէն պէրու Պէնօն իսթիգպալինէ չըգըպ: «վա՛յ սէֆա կէլտին թաթլը վալիտէմ, կէճճէ գալտըղընտան թիւրլիւ պէ թիւրլիւ մէրագլարա վարմագտա իտիմ» տէյու իլէրի վարմագտա, վալիտէսինի աճայիպ գըլաֆէթ իլէ կէօրտիւյիւ կիպի՝ գօրգուսընտան կէրի կէրի չէքինէրէք մաղարայէ սօղրու վարաճաղընտա, Եէնօվէվա «Պէն իմ օղ-

լում, գօրգմա» տէր տէմէղ՝ Պէնօն վալիտէսինին սէսինի պիլ իտրագ կէրի տէօնտիւ. վէ «Ամա՛ն, եա՛ րապպիմ, նէ՞ տիր պու հալ, վէ պու աճայիպ էլպիսէյի նէրէտէն պուլտուն» տէյու սիւալ իյլէտիքտէ՝ օլ տախի «Հագգ թէալա իհսան պուլուրտու» տէմէսի իլէ չօճուգ «Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, կէօրտի՞ւն մի վալիտէ, սանա տէմէտիմ մի քի գըլ իչիւն Ալլահ էլպէթտէ սանա պիր էլպիսէ իհսան իտէճէք տիր տէյու. պագ նէ՛ կիւզէլ, ա՛յ նէ՞ խօշ րէնկի վար, թըպգը պահար ֆասընտա հավատա ճէվէլան իտէն պուլուտար կիպի Հագգ թէալատան եարատըմը օլտուղու աղնաշըլըյօր» տէյու էլլէրի իլէ օգչայըպ սուրույօրուտը:

Խիւլասայի քէլամ պու թարգ թէքէլիւմ իտէրէք իքիսի տէ մաղարայա կիթտիլէր, վէ Պէնօն վալիտէսինէ պիր մըգտար սիւա կէթիրտի. վէ իչտիղինտէ՝ գօյուն տէրիսինի նէ վէճհ իլէ պուլտուղունու նագլ իյլէտի:

Գըլ սէպէպինէ իքիսի տէ պիր միւտտէթ մաղարատա գալտըլար. ֆագաթ հավա կիւզէլ օլտուղունտա չըգարըլար ըտը կէգմէյէ. վէ Եէնօվէվա հավայը վէ գարայը կէօսթէրիպ ճէնապը Հագգըն հիքմէթլէրինի, վէ հէր պիր մէվսիմին սէպէպինի օղունա նագլ իտէրտի. վէ Պէնօն գըլ էսնալէրտէ մաղարա գափուսունտա օթուրուպ եագըն թօփլատըղը թօխումլարտան սաչարուգ, գանարեա վէ էմնալի գուչար էթրաֆընա թօփլանմալարընտա, վէ պագէն կէյիյին եէյէճէք

տար ամեն յոսա նէ տերէճէ մէսրուրիյէթլէ
 գապուլ իտէճէկիմի տիլ իլէ վասֆ իտէմէմ ,
 վէ շիմտի պու գատար եագաճագ վար իրէն ,
 ամեն յումայարագ սուուգտան սուչու կիպի վէ-
 ֆաթ իտէճէյիմ , թէօվպէլէր թէօվպէսի օլ-
 սուն եա րապպիմ իտէթա իլլէտիմ , զիրա պու
 անէ տէկին Սէնին իմտատըն տայիմա իւզէրիմ
 տէն էքսիք տէյիլ տիր » տէյէրէք՝ սէօլլէտիկի
 սէօլլէրէ նատիմ օլտու :

Պաշտուր էէնօվէվանըն ճէմալի սօլմայա՝ վէ
 լէչէսի սարարմայտ , կէօլլէրինտէ տախի էվ-
 վէլքի ճաղիպէ գալմատը . վէ օլ նաղիք վիճու-
 տի զայիֆլէնիպ եամթաղա տիւշտիւկիւնտէ , զէ-
 վալը Պէնօն պունլարըն ֆիլրրինէ վարըպ , « էյ
 թաթլը վալիտէմ , կէօրիւյօրում քի շիմտի սէն
 չօգ թէպտիլ օլուպ էվվէլքի տէյիլ սին , վէ նէ
 օլտուն քի միւտէմ Ալլան , Ալլան , տէյիպ Հագգ
 թէալատան իմտատ տիլէյօրսուն » տէյու սիւալ
 էլլէտիկինտէ , էէնօվէվա , « էյ սէվիլիւլիւ էվա-
 տըմ , Ալլան չաղըրտըղըմըն սէպէպի պու քի՝
 էկէր վէֆաթ իտէր իտէմ քէնտի հիմմէթինի
 իւզէրիմտէն գալտըրմասըն » տէտի . Պէնօն պու
 էօլիւմ լուղէթինի իշիթտիկի տահա իւք տէֆա
 օլտուղընտան , « վալիտէ — վէֆաթ իտէր ի-
 սէմ — տէտիկին լուղէթ նէ օլույօր՝ զիրա հէ-
 նուղ իշիտիյօրում » տիմէսի իլէ , էէնօվէվա ,
 « էվատըմ , վէֆաթ իթմէք շու տուր քի՝ էօյ-
 լէ պիր ույգույա վարաճաղըմ քի , կէօլլէրիմ
 կիւնէչին շաֆգընը , վէ հիւ պիր սայըր շէյի

կէօրմէյէճէք , գուլագլարըմ ալա սէօլլէրինի
 իշիթմէյէճէք , վէ վիճուտիմ օտուն միսիլու
 եէրէ ուզանըպ սարարաճագ , հիչ պիր թարա-
 ֆըմ գըմլլտանմայաճագ , վէ նիհայէթ վիճու-
 տիմ շիւրիւյիւպ թօփրագ օլաճագ » տէտի .
 Պէնօն աղլամայա պաշայարագ , « ճիկէր փա-
 րէմ նաղը վալիտէմ՝ սանա րէճա ու նիյաղ ի-
 տէրիմ , զիրա օլմայա քի վէֆաթ իտուպ տա
 պէնի եալընըպ պըրագասըն » տէյէրէք վալի-
 տէսինին գուճաղընա տիւշտիւ . վալիտէսի , Պէ-
 նօնուն պու տալրանըչընը կէօրտիւկիւնտէ եիւ-
 րէյի ալթ իւսթ օլուպ , պաշատը աղլէյէրէք ,
 « Ա՛հ էվատըմ , նէ չարէ քի վէֆաթ իթմէմէք
 պէնիմ էլիմտէ օլմայըպ , եալընըպ Ալլանըն րէ-
 յինտէն մէնութ տըր , ինսանըն էլինտէ պիր
 հիւքմ օլմայըպ , իլլա Ալլան աղմիւշչան հէր նէ
 քի էմր իտէր իտէ միւճէրրէտ օ օլաճագ տըր »
 տէտիկինտէ , Պէնօն թաաճհիւպ իտէրէք , « էյ
 վալիտէ , սէն պանա րապպ իւլ Ալլանըն եա-
 րաթտըղլարընը՝ վէ նագլ օլունմագ հիւքմէթլէ-
 րինի թարիֆ էլլէտիկինտէ , պանա տիմէտի՞ն մի
 քի , Հագգ թէալա հագրէթլէրի փէք չօգ մէր-
 համէթլի տիր տէյու . պու տէրէճէ մէրհամէթ-
 լի օլտուգտան սօնրա , նի՛չին պու իշի իթմէլի
 տիր , պէն Ալլանըն զայիֆ պիր մտիլիւգի իքէն
 քիւշիւք պիր հայվանըն վէֆաթընա տախի սէ-
 պէպ օլմագլըղը իտէմէմ » տէտիկինտէ , « Հագ-
 գըն վար էվատըմ , հալ պու քի Ալլան պիզի
 վէֆաթ իթտիրմէսի իլէ րուհուուղու ալըպ ,

քէնտիտինն էվլէլի վէ ախըրը օլմատըղը միտիլ-
լու, պիղլէրէ տէ պիր էպէտիյաթ էօմիւր իհ-
սան իտէճէ.ք. խաթրընա կէլի'ր մի, կիյտիկիմ
բուպա էսկիյիպ վիճուտիմէ եարար եէրի գալ-
մատըղը վազըթ, Ալլահըն իհսան իյլէտիկի տի-
կէր բուպայը կիյտիմ, իշթէ շիմտի պէօյլէճէ
պու վիճուտիմի պըրագաճաղըմ, օ քի տէրհալ
թօփոագ օլաճագ, վէ բուհուամ տախի սէմայա
կիտիպ (էկէրչի նայիլ իսէ) փէտէրուլլահը պու-
լաճագ տըր. վէ օրատա օլան մէսրուրիյէթ վէ
շաղըղ տիլ իլէ թապիր օլունմաղ, վէ միտի
տախի պուլունմաղ, օրասը էօյլէ պիր մահալլ
տըր քի, զայրու նէ սուգտան ըէնճիտէ՝ նէ
խասթէրիքտէն էղիյէթ չէ.րէճէ.յիմ, վէ նէտէ
ահ ու ֆիղան իտէճէ.յիմ, վէ օրատաքի մէս-
րուրիյէթ հիչ պիր զուհուրաթ իլէ թէպտիլ օլ-
մայաճագ » տէ.յու վասֆ իյլէտիկինտէ, Պէնօն
պու ճէվապլէրտէն ճէլպ օլունուպ, « է՛յ վալի-
տէմ, օ քի պէօյլէ տիր՝ նիհայէթ պէնտէ եա-
լընըղ գալմասընը իսթէմէ.յիպ, ֆէսատը վի-
ճուտիմի թօփոագտա պըրագըպ սէնինլէ պէ-
րապէր վէֆաթ իթմէ.քիյիմի իսթէրիմ, զիրա
վահշի հայլանըար պէնիմ տիլիմտէն աննամազ-
լար » տէտի իսէ տէ, « խայըր, խայըր էվլատըմ,
սանա շիմտիտէն վիճուտինի պըրագմայա իղին
եօգ, էկէր տիւնեա իւղէրինտէ պաղը ատէմլէր
կիպի Ալլահ գօրգուսու իլէ էօմիւր կէչիրիր ի-
սէն, վագթը սաաթը կէլտիկինտէ սէնտէ կէ-
լիպ պէնի սէմատէ պուլաճագսըն. պու սէպէպ-

տէն սէօյլէ.յէճէ.քլէրիմէ է.յի գուլագ վէր. է-
կէր նէֆէսիմ քէսիլիպ, տիլիմ թութուլուպ,
տիտէլէրիմ կէօրմէղ օլուպ, լէպլէրիմ գափա-
նըպ, վիճուտում սօղուր իսէ, իւչ կիւն տահա
պէ.քլէ.յիպ՝ վէ վիճուտիմ գօգմայա պաշլատը-
ղընտա, պիլէսին քի արթըղ վէֆաթ իյլէմիշիմ.
վէ օլ զէման պէնտէն իւմիտ իտուպ պուրատա
է.յլէնմէն ֆարղ տէ.յիլ, հէման քէնտինի Բապ-
պիյէ թէպլիմ իտէրէ.ք կիւնէշին տօղտուղու թա-
րաֆա տօղրու եօլա ըէվան օլասըն, վէ իքի իւչ
կիւն մըգտարը կիտիպ, պու օրմանըղ տէրէնին
նիհայէթինէ վարտըղընտա, չօգ ատէմլէրտէն
մէսըլուն պիր կիւղէլ օվայա վարաճագսըն » տէ-
տիկինտէ, Պէնօն պու լուղէթի թէֆէ.ք.քիւր ի-
տէրէ.ք, « Ա՛յ սէվկիւլիւ վալիտէմ, չօգ ատէմ-
լէրտէն մէսքիւն մը սէօյլէտին, պէն իսէ հալա
պու անէ տէկին տիւնեա իւղէրինտէ պիլտէն
զայրու ատէմ եօգ տէ.յու պիլիր իտիմ, ես՝
սէվկիւլիւ վալիտէմ, նի՛չին էվլէլէրի պանա
խապէր վէրմէտին, ան էկէր շիմտի սէնին եիւ-
րիւմէ.յէ մէճալին օլա իտի, պիրիքտէ կիտիպ
պու ատէմլէրի պէհէմէհալ պուլուր իտիք » տէ-
յու ճէվապ վէրտի :

Պու կիւնէ գատար տաղ պաշլընտա էվլատը
իլէ պէրապէր՝ օ քէօթիւ ատէմլէրին էլինտէն
չէ.քտիկի սէրէնճամլար վէ մէշագ գաթլար եէնօ-
վէվանըն խաթրընա կէլիպ, « Ա՛հ էվլատըմ,
նա՛սըլ աղնատայըմ . . . օ ատէմլէր տէ.յիլ մի
քի պէնի պու չէօլէ նէֆի իթտիլէր. վէ օ ա-

տէմէր տէյի'Լ մի քի իբրմիզի պիրլիբտէ գաթԼ
 իտէճէքլէր իտի » տէտիկինտէ , Պէնսոն՝ « Եկէր
 նագԼ իյլէտիկին կիպի իսէ , պէնիմ՝ ընլարըն
 եանընտա իշի՞մ նէ . պէն իսէ անլէրի տախի սէ-
 նին կիպի էյի գըյաս իթտիմ , լաքին գուղում
 վալիտէ պու ատէմէր հիչ էօլմէյէճէքլէր մի »
 տէյու սիւալ իթտիկինտէ , « Նա՞սըլ վէֆաթ
 իթմէյէճէքլէր , տիւնեա իւզէրինտէ տախի հիչ
 պիր քիմսէ գալմայաճագ » տէյու Պէնսոն ճէվապ
 ալտըլընտա , « Հահ , հահ , հահ . հիչ պիրիտէ
 գալմայաճագ հէ , էօյլէ իսէ պէնիմ կիպի պուն-
 լար տա էօլիւմ նէ տիր պիլմէյօրլար . էկէրչի
 իճագ իտուպ ընլարըն եանընա կիտէճէք օլուր
 իսէմ , ընլարա տիյէճէյիմ , — Եյ ատէմէր ,
 սիզ ճիւմլէնիզ էօլէճէքսինիզ , վէ էկէր տիւն-
 եա իւզէրինտէ հէր կէօնա էյլիքտէ պուլունմազ
 իսէնիզ սէմալի միւլքիյէթինէ նայիլ օլամայա-
 ճագսընը — . ան վալիտէ նէ կիւզէլ օլուր ի-
 տի , քի շու ատէմէր պէնիմ սէօղլէրիմէ գա-
 նարագ տօղրու եօլտան շաշմասալար իտի » :

« Եյ սէվիւլիւ էվատըմ , սանքի ընլար պուն-
 լարը պիլմէլէր մի գըյաս իտէյօրսուն , փէք
 ալէա պիլիլէր ամմա՝ էյլիք իթմէք քէնտիլէ-
 րինէ խօր կէօրիւնիւր , ընլար զայէթ իւլ զայէ
 պօլլուդ իչինտէ օլուպ , զէֆգ ու սէֆա իտէր-
 լէր , վէ թօփրագ անլէրէ պու գատար մահսու-
 լաթ վէրիր , վէ պու չէօլտէ պուլունմատըգ
 մէյվէլէր օրատա հասըլ օլուր , լէզիզ վէ թիւր-
 լիւ պէ թիւրլիւ թատմլար եէրլէր , վէ պահար

էյեամընտաքի չիչէքլէր բէնկինտէ թիւրլիւ պէ
 թիւրլիւ էլպիսէլէր կիյինիլէր , վէ ասիւմանըն
 եըլտըլարը կիպի՝ փարլագ վէ զիյգըյմէթ միւ-
 ճէվհէրլէր իլէ տօնանըպ սիւսլէնիլլէր :

« Վիճուտլէրինին բահաթը իչիւն գըլըն սը-
 ճագ՝ եազըն սէրին մահալլէրտէ օթուրուպ ,
 սէնէնին տէօրտ մէվսիմլէրինին թէպտիլինէ կէօ-
 րէ էսվապ կիյէրլէր , վէ կիճէլէրի տախի կիւն-
 տիւզ կիպի պիզլաթ այտընլըգտա օթուրմայա
 պիր ուսուլ պուլմուչար տըր . էմմա եինէ բապ-
 պինին պու գատար իհասնլէրինէ պինաէն , Ալ-
 լահ ու տզմիւշշան հազրէթլէրինէ թէչէքքիւր
 իթմէլլէր , վէ պազը տէֆա տախի մապէյնլէ-
 րինտէ զավզա վէ մարազա իտուպ , պիրպիրինի
 սէպթ իտէրէք գօվարլար . վէլհասըլ պիրպիրլէ-
 րինէ էլլէրինտէն կէլէն քէօթիւլիւլիւ իչլէմէք-
 տէն տուր օլմազլար . վէ եէվիյէ կիւն իչլէրին-
 տէն պիրինին էօլտիւլիւնիւ կէօրիւպ , եինէ էվ-
 վէլքի զէվզլէրինէ պագըպ նատիմ օլմազլար ,
 կիւյա քէնտիլլէրի էօլմէյիպ տիւնեատէ գազըգ
 չագաճագլար կիպի » տէյերէք վասֆ իյլէտի-
 կինտէ , Պէնսոնուն ճանը սըգըլուպ , « Եյ վահ
 վալիտէ , էկէր պէօյլէ իսէ , Ալլահ պէնի պու
 մագուլէ ատէմլէրին արասընա կիթմէքտէն է-
 սիրկէսին , զէվալը կէյիյին գուրտլար արասըն-
 տա գալտըլը միսիլու , պէնտէ օլ ինսանլարըն
 արասընտա գալմըլ օլաճագըմ . ընլարըն արասը-
 նա կիտիպ օլ թէհիլիլի սէֆայը սիւրմէքտէն ,
 վէ լէզիզ թատմլարը եէմէքտէն , վէ օլ էլպի-

սելէրի կկյմէ քտէն իսէ , պուրատա վահշի ճա-
 նավարլար արասընտա գալլպ' օթ քէօք եէմէսի
 տահա էվլա տըր . ճանավարլարտան մաատէ ,
 հայվանլար տախի օթա քէօքէ բաղի օլարագ ,
 ասլա պիրպիրլէրինէ քէօթիւլիւք իթմէ քսիզին
 գարնտաշ կիպի մուհապպէթ իտէրլէր . արթըգ
 պէն պունլարըն արասընտա գալարագ օլ ատէմ
 տէնիլէն մախլուգաթըն եանլարընա վարմայա-
 ճաղըմ » տէտիկինտէ , « խայըր , խայըր էվլա-
 տըմ , իւմիւտինի Ալլահա վէրիպ հիշ գօրգմա-
 յարագ միւճէրէտ կիթմէլիսին , զիրա սանա
 սայըր թէնպիհլէրիմ վար իտէճէք . շիմտիյէ
 գատար սանա սէմալի ֆէտէրին իշիւն վասֆ
 իթմիշ իտիմ , իմտի մալիւմիւն օլտուն քի' նա-
 սըլ պէն վալիտէն իսէմ , պէն կիպի եէր իւղէ-
 րինատ պիրտէ ֆէտէրին վար » ,

« Նէ՞ սէօյլէյօրսուն գուզում վալիտէ , շիմտի
 եէր իւղէրինտէ պիր տէ ֆէտէրիմ վար հէ' սէ-
 նի կէօրիւպ թութաուղում կիպի' անը տա կէօ-
 րիւպ թութապիլէճէյիմ , վէ սէմատէքի կէօ-
 րիւնմէզ ֆէտէրտէն մաատէ' եէր իւղէրինտէ
 պիր տէ կէօրիւնիւր ֆէտէրիմ մի վար » :

« էվլէթ , էվլէթ էվլատըմ , մութլագ կիւն
 օլուպ կէօրէճէքսին » :

« վալիտէ , մատէմ քի պէօյլէ տիր , եա նի՞-
 չին կէլիպ պիրի պուլմայօր , վէ եախօտ նի՛չին
 պիրի պու չէօլտէ մաղտուր պըրագըյօր , եօգսա
 օլ տախի նագլ իյլէտիկին ատէմէրին թավընտա
 մը տըր » :

« խայըր , խայըր էվլատըմ , ֆէտէրին նագլ
 իյլէտիկիմ թավըրլարտա օլմայըպ , իլլա օնլարըն
 մուղայիրի օլարագ ֆէք էյի տիր էմմա պիրիմ
 պուրատա օլտուղումուղտան խապէրի եօգ . պա
 խուսուս պիրիմ իքիմիդի տէ էօլտիւրտիւլէր գը-
 յասընտա տըր . զիրա պէնի պիր ըրղսըզ վէ նա-
 մու սուղ գարը տըր տէյէրէք պիր թագըմ խը-
 յանէթ ատէմլէր իւղէրիմէ իֆթիրա իտուպ հէր
 պիր կէօնա եալանլարը ֆէտէրինէ ինանտըրտը-
 լար » :

« Պու եալան տէտիյին սէօզ նէ՞ օլույօր , ճա-
 նըմ վալիտէ , շու սէօզիւ պանա աղնաթսանա
 զիրա պու սէօզիւնիւ հէնուղ իշիտիյօրում » : « էվ-
 լատըմ , եալան վէ քիզպ տէմէք' օլմայան չէյի
 օլտու տէյէրէք վասֆ իտուպ ինանտըրտըլար .
 մէսէլա' իքի ատէմ մապէյնլէրինտէ լիսանտան
 պիրպիրլէրինէ պէն սէնի տէրունի գալպտէն սէ-
 վէրիմ տէրլէր , էմմա գալպլէրի ֆէսատըա տօլու
 օլուպ' հաթթա էկէր ֆուրսաթ պուլտար պիր-
 պիրինի տարէ չէքմէք իսթէրլէր , իշթէ եալան
 տէտիրլէրի պու տուր » տէտիքտէ , « էյ վալիտէ ,
 միւմքի'ն մի տիր քի' պիր ատէմ հիշ օլմայան
 չէյի օլտու սէօյլէսին . պու կիպի գըյաս ասլա
 աղլմա կէլմէմիշ իտի . վէ պու ինսան տէտիյին
 նէ՞ խիյանէթ վէ օյունպաղ իմիշլէր » տէյէրէք ,
 իչէրիսինտէն կէօյա տարընը կիպի գըվըրճըգ
 ֆէրչէմի օլ նաղիք պաշընը սալատը :

Տէֆաթէն էէնօվէվա , « իշթէ էվլատըմ , ֆէ-
 տէրին պու միսիլու պաղը ատէմլէրին սէօզիւնէ

ի թիմաթ խտերէք ալտանտը » տէյուպ , իտրագ
 իտէպիլէճէյի գատար՝ պաշընա կէլէն ֆէլագէթ-
 լէրի նագլ իյլէտի . վէ « կէօրտի՛ն մի շու խա-
 թէմի՛ իշթէ փէտէրինին պէրկիւղարը տըր » տէ-
 յերէք փարմաղընտաքի եիւղիւյիւ կէօթէրտի :
 « Շիմտի պու փէտէրիմի՛ն մի տիր , աման վա-
 լիտէ պիր քէրրէ վէր պագայըմ , պու անէ տէ-
 կին սէմավի ֆէտէրիմին ագըլտան խարիճ եա-
 րաթտըգլարընը կէօրտիւմ ամմա , ճիսմանի փէ-
 տէրիմին պիր շէյինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ » տէ-
 տիկինտէ , Եէնօվէվա խաթէմի փարմաղընտան
 չըգարըպ Պէնօնա վէրտի . օլ տախի աշըրը տէ-
 րէճէ սէվինճլէ նագար իտերէք , « Ա.յ , նէ՞ աճա-
 յիպ կիւղէլ շէյ իմիշ վալիտէ , աճապ փէտէրի-
 մին պաշգա կիւղէլ չօգ շէյլէրի տահա վա՞ր մը .
 վէ աճապ իսթէտիկիմտէ պանա վէրթ՛ր մի » տէ-
 յու սիւալ իթտիկինտէ , « Նէ՛ տէմէք , էվլատըմ ,
 շիւպճէսիգ սէնտէն բուհունու տախի գըսգանմա-
 յըպ վէրթր » տէյուպ խաթէմի եինէ տէֆաթէն
 փարմաղընա կէչիրիպ , « Ըրըմը հըֆը իթմէյէ
 թէահիւա էտինմիշիմ . վէ պէն էօլտիւքտէն սօնկ-
 րա՝ պու խաթէմի փարմաղըմտան չըգարըպ պէ-
 րապէր կէօթիւրէսին . վէ ինսանլարըն օլտուղու
 մահալէ վարտըղընտա՝ Սիգէֆրի պէյ նէ՞րէտէ
 տիր տէյու սիւալ իտէսին , զիրա փէտէրինին
 իսմի պու տուր . վէ բէճա իտէսին քի՛ սէնի օ-
 նուն հուզըրունա չըգարսընլար . նէ՞րէտէն կէլ-
 տին , վէ սէն քի՛մ սին , նէ՞րէյէ կիտէյօրսուն
 տէյու պիր քիմնէ սանա սիւալ իտէր իսէ , սա-

գըն քիմ օլտուղունու սէօյլէմէյէսին . վէ փէտէ-
 րինին հուզըրունա չըգարըղընտա , կէօթիւրտի-
 կին խաթէմի օնա վէրիպ սէօյլէյէսին քի՛ պու
 խաթէմի վալիտէմ սանա կէօնտէրտի քի պէն
 էվլատընը թանըյասըն . վալիտէմ պունտան պիր
 գաշ կիւն մուգատտէմ վէֆաթ իյլէտի , վէ պա-
 նա վասիյէթ էյլէտի քի՛ քէնտի հագգընտա վու-
 գու պուլան իֆիթիրա տէն ասլա մէտխալի օլմա-
 յուպ սուշսուղ օլտուղունու , վէ սանա էլ վէտա
 սէլամընը , վէ քէնտիսինէ զուհուր օլան էղիյէթ
 վէ բէնճիտէլէրտէն տօլայը տէրունի գալպտէն
 գուսուրլարընը ալֆի իյլէտիկինի , վէ սէնի հեր
 նէ գատար տիւնեատէ պիր տահա կէօրէմէտի
 իսէ տէ՛ իհթիմալ քի սէմատէ պիրպիրինիզի
 րասթ կէլիպ կէօրէճէյինի պէյան իտէյիմ . վէ
 սանա բէճա իտէր քի՛ միւտէմ տօղրու եօլա հա-
 րաքէթ իտուպ Ալլահըն եօլունու թուլթասըն .
 վէ վալիտէմին թալէինէ դամնագ օլմայասըն . վէ
 պէն էվլատընըն թէրպիյէսինի սանա իհալէ իյ-
 լէտի տէյերէք պու չէօլտէ կէչիրտիկիմիգ էօ-
 միւրիւ պիրէր պիրէր նագլ իյլէյէսին քի՛ կէլիպ
 քէմիլքէրիմի պուրատան գալտըրըպ աթալարը-
 մըն տէֆն օլտուղլարը մէզարա կէօթիւրսիւնլէր ,
 զիրա պիր թագըմ բէղիլ ատէմլէր՝ հագգըմտա
 իֆիթիրա իտերէք գաթիմէ գարար վէրտիլէր
 իսէ տէ՛ պէն պու կիւնէ գատար աթալարըմըն
 րըղընը զէրրէճէ լէքէլէնտիրմէտիմ . տիյնէ պէ-
 նի , էվլատըմ , զիրա սանա պիր թէնպիհիմ վար
 քի՛ անը տահա սէօյլէմէմիշիմ տիր :

« Տիւնեա իւզէրինտէ պէնիմ տէ սէնին կիպի
 աթալարըմ վար . ա՛հ , աման եա՛ րապպիմ , պու
 ֆէլարէթ պաշըմա կէլտիկինի իշլթտիքտէն սոնկ-
 րա աճապ մէրագ անլէրի սաղ պըրագտը՝ մը :
 փէտէրինէ ըէճա իտէսին քի՛ տէրհալ սէնի ա-
 թալարըմըն եանընա կէօնտէրսին . զիրա թօ-
 րունլարընը կէօրիւնճէ՛ ֆէրահլարընտան եէտի
 սէնէլիք պէնիմ իշլուն չէքտիքլէրի մէրագը ու-
 նուտուպ , էլպէթ սէվինիլըլէր պէլլէրիմ . ա՛հ
 գըլմէթլի փէտէրիմ վէ սէվիլիլի վալիտէմ , պէ-
 նիմ գաթլիմ իշլուն աճապ նէ՞ տէրէճէ սէլ կի-
 պի կէօզ եաշը տէօքիւպ , վէ ահ ու ֆիղան իթ-
 տինիլ : Ա՛հ , միւմքիւն օլալըտը տա՛ էօլմէղտէն
 էվվէլ թէն կէօղիւ իլէ պիր տահա կէօրէպիլէ
 իտիմ . էյ վա՛հ , էյ վա՛հ . սիլ իսէ պունճա սէ-
 նէտէն պէրու պէնի էլպէթ էօլիւմ չիւրիւտիւ
 գըլասը իլէ , կէօրմէքլիյէ ալա արգու չէքմէ-
 յօրսընըլ . պէն իսէ պուրաճըգտա արղունըզը
 չէքէրէք , պիր տախի միւճէրրէտ սէմատէ կէօ-
 ըէճէյիմ իւմիտի իլէ թէսէլլի օլույօրում . ա՛հ՝
 տիւնեա իւզէրինտէ մէյլի մուհապպէթ իթտի-
 կիմիզ զաթլըրը տէֆաթէն ախրէթտէ կէօրէ-
 ճէյիմիլին իւմիտի նէ՞ տէրէճէ ինսանը մէսրուր
 իտէր » :

Եէնօվէվա պու սէօզլէրի սէօյլէմէնին արա-
 սընտա Պէնօն աղամայա պաշատը իսէ , վալի-
 տէսինին եիւրէյի տայանմայըպ , « Վայ նաղը
 էվլատըմ , նի՛ չին աղլէյօրսուն . ալֆ էյլէ գու-
 սուրումու գուզում , քի սէնի պու սէօզլէրիմէ

մէրագա ուղրաթտըմ , հէր նէ գատար սէվիլիւ-
 լիւ վալիտէնի գայպ իտէճէք իսէնտէ , Հագգ
 թէալա հաղրէթլէրի սանա վալիտէնին եէրինէ
 պիր փէտէր վէրէճէք քի , սէնին իւզէրինէ պէն-
 տէն զիյատէ նազարը օլաճագ . էլվէրիր արթըգ
 վազ կէլ աղլէմէտէն , զիրա սէնին կէօզ եաշ-
 արըն ճիկէրիմի սատ փարէ էյլէյօր . փէտէրին
 սանա տէրունի գալպտէն մուհապպէթ կէօսլմէ-
 ըրէք , գուճաղընա ալըպ օթուրթաճագ . վէ
 — Սէ՞ն մի սին սատըգ էվլատըմ — տէյէրէք
 սինէսինէ սարաճագ . սանա թիւրլիւ պէ թիւր-
 լիւ սիւալլէր իտէրէք , սէնի կէօրտիւքճէ ֆէր-
 րահընտան վէ մէրագընտան աղլէյէճէք » տէ-
 տի : Եէնօվէվա պու սէօյլէյիչէրտէն մէրագա
 օղրատըղընտան , ահ ու ֆիղան իտէրէք , ճան
 ու եիւրէքտէն « օֆ » չէքէրէք աղլէր իքէն ,
 զայիֆլիկինտէն նէֆէսի քէսիլիպ արգասը իւզէ-
 րինէ տիւչիւպ ուզանը վէրտի :

ՕՆ ԻՓԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

Եէնօվէվանըն քեյմսիզլիկի աղրոշաշըպ
 էվլասընա վասիյէրլէր իյլէմէսի

Հավալար եավաշ եավաշ եումուշամագտա
 օլուպ , վէ ֆասըլ պահար ըիւզկեարըրը էսէ-
 ըրէք , կիւնէշ տախի էօմիւրպախշ իտիճի չէօլէ-
 լէրինի նէշը իթմէկէ պաշատըղընտա , մաղարա .

նըն էթրաֆընտա պուլունան գար վէ պուզար էրիմէկէ պաչատըլար. հալ պու քի՝ Եհնօվէվա- նըն քէյֆօնդլիկի կիւն պէ կիւն աղըրաշըպ, զանն իտէրսին քի իւզէրինտէ էօլիւմ նըշանէլէ- րի կէօղիւքմէկէ պաչատը . աղըրաշըղընը ֆէրգ- իտէրէք Եանընտա պուլունան խաչը էլինէ ա- լըպ, էպէտիյէթ էօմիւրիւ թէֆէքքիւր իտէրէք աղէմէյէ պաչատը . վէ « Շիմտի նի՞չին Եանըմ- տա սուչարըմը սովֆ իտիճի պիր Բուհպան պու- լունմայըպ, քէնտի էօյիւտ վէ նասիհաթլարը ի- լէ ճէսարէթ վէրմէյէ իտի . վէ աղիզ Գուտ- տաստէն (Հաղորդութիւն) հիսսէմէնտ իյլէմէյէ իտի » . պու տաղըն թէֆէքքիւրլէրտէն այրգ- լանըպ, Ալլահըն աղիմ գուտրէթինի խաթըրնա կէթիրիպ, « նի՞չին զամմ չէքէյիմ եա՛ Բապ- պիմ , օ քի Սէն հէր Եէրտէ հաղըր սըն , վէ էօ- լիւմ Եաթաղընա Եաթըպ ուղըունա վէֆաթ ի- տէն , վէ տախի սըգլէթտէ օլանլարա թէսէլլի վէրիճի սին » տէյէրէք իքի էլինի կէօքսիւնէ պաղայըպ, վէ կէօղէրինի սէմայէ գալտըրա- րագ գալպինտէն Հագգ Թէալայա նիյաղ իթ- մէկէ պաչատը :

Ձէվալըր Պէնօն վալիտէսինին Եանընտան աւ- լա այրըմաղ իտի . Եէմէք Եէմէյէ տախի խ- թէքի գալմայըպ, հէր նէ քի իշարէթ իլէ էմր իթսէ իտի՝ ագապինտէ իճըասընտա պուլունուր իտի . հաթթա Եաթաղընըն Եանընտաքի գայա- նըն նէմինի սիլէր իտի քի , սուլար տամլայարագ խասթէ վալիտէսինի իւշիւթմէսին , վէ տիւզիւյէ

Եաթագ մագամընտա օլան օթլարը տիւզէտիր իտի քի՝ վալիտէսի րահաթ իթսին . վէ արա Եա- րա գապագլար իլէ թէմիզ սու վէ սիւտ կէթի- րիպ , « նաղըր վալիտէճիյիմ , հարարէթտէն տու- տագլարըն գուրումուչ՝ պիր մըգտար իչ քի սէ- րինլէնէսին » տէյուպ , այագլարընա գափանըպ՝ սօնրա էլլէրինի պուս իտէրէք , « Ա՛հ սէվկիւլիւ վալիտէմ , նի՞չին սէնին Եէրինէ պէն խասթէ օլմատըմ քի , պէն էօլտէ իտիմտէ սէն սաղ գա- լա իտին » տէր իտի :

Պիր գաչ կիւն սօնրա , Եհնօվէվա պիր սա- պահլայըն պիր գաչ սաաթ ույուտուգտան սօն- րա , ույանըպ քէնտիսինի էյլլքտէ պուլտու . վէ ույուր իքէն էլինտէն խաչ տիւշմիւշ օլուպ՝ Եա- թաղըն էթրաֆընտա արաշըրտըրգտա , Պէնօն պու իշին ֆէրգինէ վարըպ , պուլարագ էլինէ վէրտի . վէ « Եա՛ սէվկիւլիւ վալիտէմ , պու ա- զաճ վարչասը նէ տիր քի միւտէմ էլինտէն պրագմայօրսուն » տէյու սիւալ իյլէտիկինտէ , « Ա՛հ պիր տանէճիք նաղըր էվլատըմ , էկէր ա- փանսըգ պէօյէ խասթէլէնիպ էօլիւմ տէրէճէ- լէրինէ տիւշէճէյիմի պիւտէ իտիմ , էվվէլինտէն սանա պիր սայըր էսրար տահա վասֆ իտէր ի- տիմ : Տայիմա էյի իշին էսրար գալմասը մագ- պուլ տէյիւլտիր . էյի պիլէսին քի՝ սէմավի ֆէ- տէրուլլահըն պիր տանէճիք էվլատը վար տըր Յիսուս Քրիստոս իսմի իլէ , վէ պու Յիսուս Քը- րիստոսուն էթտիկի էյլլքլէրի՝ վէ տիւնեա իւ- զէրինտէ կէօթէրտիկի միւճիզաթլարը՝ վէ պի-

զիմ խելասլըղըմըզ իշիւն չէքտիկի հէզարան ճէ-
 ֆալարը սանա լայըգը վէճհ իւզրէ աղնատա-
 մամ, վէ գաչ քի պու չէօլտէ սաքին օլմուշ-
 սուն՝ գատիր օլամազսըն աղնամայա : »

« Պունտան պիր գաչ կիւն էվվէլ տիւնեա
 իւզէրինտէ ճէմիի սաքին օլան ատէմէրին նէ
 ախլագտա վէ նէ մէշրէպտէ օլտուգլարընը պէ-
 յան իտէրէք, էօլիւմ նէ տիմէք օլտուղունու
 սանա վասֆ իյէտիւմ, քի անըն նէ թիւրլիւ չէյ
 օլտուղունու պու զէվալը վալիտէնին իւզէրին-
 տէ կէօղէրին իլէ կէօրէճէքսին . շիմտի իպնու-
 լահ Յիսուս ֆրիստոս հազրէթլէրինին թէվարի-
 խինի սանա նագլ իտէճէյիւմ . իշթէ օլ զէման
 պու աղաճը էլիմտէ միւթէպէր թութտուղու-
 մուն սէպէպի նէ օլտուղունու պիլէճէքսին, իմ-
 տի իտէճէք սէօղէրիմի էյիճէ տըգգաթ իլէ
 տիյնէ քի, ֆիգրինէ ալարագ եիւրէյինէ թէէս-
 սիր իթտիրէսին, զիրա սանա աղ սէօյլէսէմտէ՝
 չօգ մանեա աղնատաճաղըմ : »

« Սէմավի ֆէտէր, ինսան ճինսինին իթտիկի
 ֆէնալըգլարտան զուհուր իտէն ճան վէ թէն
 էօլիւմիւնիւ, վէ ճէննէթի ալանըն պունլարա
 գարչը գափանտըղընը կէօրէրէք, խելասլըգլա-
 րը իշիւն զաթէն պունլարա օլան մուհապպէթի
 քէսիրէսինտէն տօլայը մէրհամէթ իտուպ, պիր
 թանէճիք էվլատը Րէպպ իւլ էրպապ Յիսուս
 ֆրիստոսու ճիհանէ իրսալ իյլէտի . օլ Րուհ իւլ
 Գուստուն գուտրէթի իլէ, Պիքիր Մարիամըն
 ըահմի փաքինտէն թէն ալարագ, Պէյթ իւլ Լէ-

հիմտէ պիր մաղարա տէրունինտէ թէվէլիւտ
 իյլէտի . վէ պիւլիւտիւկինտէ՝ պաշլատը Ալահը
 ինսանլարա վաղ վէրմէկէ քի, — էվվէլքի ֆէ-
 նա թարիգինիլի թէրը իտուպ՝ տօղու թարիգէ
 կէլին, զիրա պէն ճիւմէնին ֆէտէրի օլան սէ-
 մավի Ալահըն թարաֆընտան կէլտիւմ, օ նասըլ
 քի էյի վէ մէրհամէթլի իտէ, քէզալիք սիզլէր
 տէ էօյլէ օլուպ, Անը տէրունի տիլտէն վէ պիր-
 պիրլէրինիլի ճան ու կէօնիւլտէն սէվմէլիսինիլ,
 վէ էյի տիյնէյին պէնիւմ քէլամլարըմը, վէ էկէր
 հէր քիւմ քէլամլարըմը տիյնէյիպ իճրա իտէր
 իտէ, օ կէօրէճէք Ալահը . վէ ճէննէթի ալայէ
 միւէէստէր օլուպ, թարիֆի միւքիւնսիլ մէս-
 րուրիյէթէ նայիլ օլաճագ, քէզալիք հէր քիւմ
 քէլամըմըղը տիյնէմէլ իտէ, ճէննէթ եիւզիւ
 կէօրմէյիպ, իլլա ճէհէննէմ աղապընտա գալա-
 րագ, նիհայէթսիլ էլիլէթ չէքէճէք տիր —
 տէր իտի : »

« Խաթունուն պիրի՝ ֆէնա պիր իլլէթէ ուղ-
 րար, վէ օլ տէրէճէ օլուր քի՝ հէքիմլէր իւմիւ-
 տինի գաթ իյլէյիպ, էօլիւմ թէհլիքէսինտէ ի-
 քէն, էֆէնտիմիլ Յիսուս ֆրիստոս անը էյիլէ
 թէպտիլ իյլէտի . քէզալիք պիր տուլ խաթու-
 նուն պիր թանէճիք էվլատը օլուպ՝ վէֆաթ իյ-
 լէմիլ իտի . արթըգ սէն ֆէհմ էյլէ խաթու-
 նուն նէ տէրէճէ մէրագ պահրինէ զարգ օլտու-
 ղունու . էօլիւլիւ կէօմմէյէ կէօթիւրիւր իքէն,
 Յիսուս ֆրիստոս եօլտա ըասթ կէլիպ, — Խա-
 թուն մէրագ իթմէ — տէյէրէք, էօլիւյէ տէօ-

նիւպ, — Ես չօճուդ գալդ — տէր տէմէզ,
 հիքմէթի Խիւտա չօճուդ ույգուտան ույանըր կի-
 պի գալգըպ օթուրաուղունտա, Էֆէնտիմիզ Է-
 վինտէն թութուպ վալիտէսինէ թէսլիմ իյլէտի .
 արթըզ օլ տուլ խաթունուն մէսուրիյէթինի,
 վէ Էֆէնտիմիզին իթտիկի միւճիզաթէ նէ տէ-
 րէճէ թէաճճիւպ իթտիկինի տիլ իլէ վասֆ ի-
 տէմէմ : »

« Էֆէնտիմիզին իթտիկի միւճիզաթլար եալը-
 նըզ պու իքիսի տէյիլ տիր, իլա նիչէ ալիլէրին
 կէօղլէրինի աչըպ, ույուղլարը անատան տօղմա
 կիպի թէմիղլէյիպ, քէօթրիւմլէրի սաղալթըպ,
 օլ տէրէճէ հիսապսըզ հիքմէթլէր իճրա իյլէտի
 քի, տիլ իլէ վասֆը թիւքէնմէզ : »

« Օլ վազթըն ինսանլարը պիւթիւն պիւթիւ-
 նէ քէօթիւլիյէ մէյլ իտէրէք, Էֆէնտիմիզին
 իթտիկի պունճա միւճիզաթլարա իման իթմէ-
 տիրտէն դաթինազար, Անը Փասըլ՝ վէ իւզէրի-
 նէ իֆթիրա իտէրլէր իտի . նիհայէթ էլիմտէքի
 աղաճըն րէսմինտէ պիր պէօյիւք իօաչ եափըպ,
 էլլէրինի այագլարընը Էքսէրլէր իլէ մըխատը-
 լար . վէ մըխ Եէրլէրինտէն պաչլատը դանլար ա-
 գարագ՝ քէնտի փաք բուհունու Փէտէրուլլահըն
 էլինէ թէսլիմ իյլէտի . վէ օլ զալիմ ինսանլար,
 պու իօաչը զէվգ վէ սէպթ իտէրլէր իտի » տէ-
 յէրէք Եէնօվէվա թարիֆ իյլէտիկինտէ, Պէնօն
 եըրթըճը արսլան միսալի հիտտէթլէնիպ, « վայ
 խընզիրլէր վայ, վայ զալիմլէր վայ : : : . աման
 վալիտէ, Փէտէր Ալահ օնլարըն պու հալինէ նա .

սըլ թէհամմիւլ իյլէյուպ պաչլարընա եըլտըրմ.
 Էնտիրէրէք՝ եէր իլէ եէքսան իթմէտի . վալահ
 իւլ ազիմ էկէրչի պէնիմ գուտրէթիմ օլսա ի-
 տի, ճիւմլէսինի տէ խարապ վէ եէր իլէ եէք-
 սան իտէր իտիմ » տէտի :

Եէնօվէվա տէֆաթէն, « Էյ սէվկիւլիւ Էվ-
 լատըմ, իյթէ Յիսուս ֆրիստոս Էֆէնտիմիզ հազ-
 րէթլէրի ճինսի ինսանտէն օլ տէրէճէ թասալ-
 լութ վէ Էզլիյէթ չէքմիշ իքէն, անլէրէ ֆէնալըգ
 իտէճէք եէրինէ, — Ես Փէտէր, ավֆ Էյլէ
 պունլարըն գուտուրլարընը, զիրա նէ իթտիրլէ-
 րինի պիւմէյօրլար — տէյու Փէտէր Ալահա նի-
 յազ իյլէտի . վէ իյթէ ինսանլարըն իւզէրինէ օ-
 լան մուհապպէթի իչիւն պու թարզ իլէ վէֆաթ
 իյլէտի . հալ պու քի միւճէրրէտ վէֆաթը Էլ-
 զէմ իտի . զիրա պու ազիմ գուրպան օլմասա
 իտի, ճինսի ինսանըն հիչ պիրի սէմափի միւլքի-
 յէթինէ տախիլ օլմասը միւմքին օլամայաճագ
 իտի, վէ պիզ իքիմիզ տախի Էկէր լայըգ իսէք
 կիրէմէյէճէք իտիք » տէտիկինտէ, Պէնօն տըգ-
 գաթ իլէ տիյնէյիպ, ազ սէօզտէն նէթիճէսինէ
 աչինա օլարագ, գալպինէ զիյատէսի իլէ թէս-
 սիր իտէրէք պիր հալի մահզունանէ իլէ, « Այ
 եազըգ Յիսուս ֆրիստոս » տէյէրէք գուպթ օ-
 լունմազ տէրէճէտէ աղլէր իտի . վէ կէօզ եաչ-
 լարընը կիյտիյի կէյիք տէրիսի իլէ սիլէրէք,
 « Էյ վալիտէ, շիմալի Էլպէթ Յիսուս Էֆէնտիմիզ
 սէմատէ տիր » տէտիկինտէ, « Էվվէթ, Էվվէթ
 Էվլատըմ, զիրա բուհունու Փէտէր Ալահ թէս-

լիմ կյանքտէն սօնրա , վիճուտինի պիր ճէտիա մեղարա տէֆն իտուպ , իւղէրինէ պիր պէօյիւք թաշ գափատըլար . էմնա քէնտի Ալլահանի գուտրէթի իլէ իւշ կիւնտէն սօնրա գըլամ իթտի . վէ տիւնեա իւղէրինտէ գըրգ կիւն տահա քէշթ ու կիւզար իթտիրտէն սօնրա , սալթանաթ իլէ սէմայէ բուճու էլէտի . վէ պիրազ առէմլէր օ պիրլէրի կիպի ֆէնալըգ իթմէյիպ՝ Յիսուս ֆրիստոսուն ազիղ նութգունու տլյնէմէք իլէ իման իտէրէք , տէրունի գալպտէն մուհապպէթ կէօսթէրտիլէր . վէ վէֆաթ կյլէմէսի իչիւն կէօզ եաշը տէօքտիւքլէրինտէ , Յիսուս ֆրիստոս օնլարա — Աղլէմէյին՝ մէրագլանմալըն , զիրա պէն սէմայէ կիտիպ ֆէտէրիմին խանէսինտէ սիղէ եէր թէտարիք կյլէյէճիյիմ , զիրա օրատա իսթիրահաթլէ սաքին օլաճագսընըզ , ֆապաթ տէտիկիմ թարիգէ տայիմա հարաքէթ կյլէյին , վէ պիլէսինիզ քի ճիւմլէնիզ եանըմա կէլիպ , միպի պուլունմազ վէ վասֆը միւմքինսիզ մէսրուրիյէթէ նայիլ օլաճագսընըզ . վէ հէր նէ գատար սիղէ կէօղիւքմէյէճէք իսէմտէ , երնէ սիղի իլէ պէրապէր իմ — տէյու թէսէլի վէրէրէք սէմայէ չըգըպ ֆէտէրին սաղ թարաֆընա օթուրտու » տէտիկինտէ , Պէնօն , « էյ վահ , պու անէ տէկին նէ աճայիպ էսրարլարտան մահրում գալմըլըմ , շիմտի Յիսուս ֆրիստոս էֆէնտիմիզ պիղիմ պու չէօլտէ էօմիւր կէչիրտիկիմիզ պիլի՞ր մի , վէ աճէպ գըսմէթ օլուպ , Անը սէմատէ կէօրէճէ՞քմիյիզ » տէյու

սիւալ կյլէտիկինտէ , Եէնօլէվա տախի « Հայ հաս...յ , հէմ կէօրիւր՝ հէմ պիղի սէվիպ հիմմէթ իտէր . ահ նուրի տիտէմ՝ սէն պիր աճայիպ չօճուգսուն , վէ շու մահրուն գալպիմի մէսրուր կյլէտին . հալ պու քի՝ էլան տախի թամտէյիլին , վէ էկէրչի տըգգաթ իտէր իսէն՝ վալարագ հէր շէյի եալընըզ պաշընա աղնայըպ թամ՝ օլաճագսըն . էկէր իճապը հալտէն ինսանլար գաթլինէ ֆէրման իթսէլէր՝ ֆրիստոս էֆէնտիմիզ՝ ֆէտէրինէ — ալֆէ էթ — տէտիյի կիպի նիյազ իթմէյէճէքսին , չիւնքի պիրազ էվվէլ , — էկէրչի գուտրէթիմ օլսա իտի ճիւմլէսինի տէ խարապ ու պէրպատ իտէր իտիմ — տէյու քէնտին թագրիբ կյլէտին . սէնին միւլայիմիկին աալա անըքինէ էմալ օլմայաճագ , վէ մուհապպէթինէ պէյնղէմէյէճէք . վէ էկէրչի պիզ ֆրիստոս էֆէնտիմիզին վէ ֆէտէր Ալլահըն ինտինտէ մագպուլ օլուպ՝ սէմալտթէ կիրէճէք իսէք , տայիմա Անըն վասֆ օլունմազ սալիհիկինէ իմրէնմէլիյիզ , վէ պու միւրատըմըզա իրմէք իչիւն , իպնուլլահ պիղէ հիմմէթ էտիպ վէ իսթէր . զիրա պու նիյէթ իլէ տիւնեայէ թէչրիֆ պույուրուպ խաչա կէրիլտի : »

« էյ իքի կէօղիւմ էվլատըմ , ումարըմ քի շիմտի աղնատըն պու քիւչիւք խաչըն միւտէմ էլիմտէ թութուպ՝ պազէն պաշըմ իւղէրինտէ թաշըտըղըմն սէպէպլինի . վէ պու խաչ իսէ՝ անճագ պիղիմ մուհապպէթիմիզ իչիւն պու նուն իւղէրինտէ վէֆաթ իտէնին պիղէ օլան

մէրհամէթիւնի , վէ սէմալի միւլքիյէթի իչիւն՝
 միհնէթ վէ մէշադդաթէ գաթլանմագտէ պու-
 լունտուղունու թարիֆ իտէր . իշթէ պու ասէ-
 թա աղաճ փարչապը՝ օլ սէպէպտէն ինտիմիղտէ
 պու տէրէճէ մագպուլ վէ գըյմէթլի տիր : »
 Վէ աղլէմէյէ պաչլայարագ , « էյ վահ նուրի
 տիտէմ , ֆագաթ սանա պու խաչը պըրագաճա-
 ղըմ տայիմ էպէտի էօմիւրիւ զիբը իյլէմէն ի-
 չիւն , պէն էօլտիւքտէն սօնրա անը սօուգ էլլէ-
 րիմտէն ալըպ հըֆղ իտէսին , վէ քէմալէթէ էր-
 տիկինտէ վագթը հալին խօշ օլուր իսէ , օտա-
 նըն պիրինէ գօյմայա հիճապ իթմէյէսին . միւ-
 տէմ պունա նաղար էտիպ՝ պիզիմ մուհապպէ-
 թիմիղ վէ խէլաթըմըղ ուղրունա իւղէրինտէ վէ-
 ֆաթ իտէնի , վէ աղ միւտտէթ զարֆընտա բու-
 հունու թէպիմ իտուպ՝ սէնտէն այրըլաճագ զէ-
 զալը վալիտէնի խաթըրնա կէթիրէսին : »

« Իշ պու խաչըն հիմմէթի իլէ՝ կէրէք պու
 Փանի տիւնեատէ իսթիրահաթ իլէ էօմիւր կէ-
 չիբիպ՝ վէ կէրէք էպէտի տիւնեատէ իզգէթլէ
 շէրէֆեապ օլաճազընա իւմիւտվարըմ . սանա
 նասիհաթըմ պու օլտուն քի , ճիւմլէյի պիլ իթ-
 թիֆադ սէվէսին , վէ միւտէմ իբի էլին էյլէք-
 տէ օլուպ , ճիւմլէյէ լաթիֆ՝ միւլայիմ վէ հա-
 լիմ օլասըն . վէ հիւսնիւ գուտրէթին եէթտիկի
 մէրթէպէ էյլէքլէրտէն կէրի գալմայարագ՝ է-
 կէրչի միւմբիւն օլուրսա էյլէք ուղրունա ճանընը
 տախի ֆէտա իտէսին , — զիրա էթ էյլլիլի աթ
 տէրեայէ , պալըգ պիլմէղ իսէ՝ խալիգ պիլիր —

Փէհվասընճա , էկէր իթտիկին էյլէքլէրի թանը-
 մայըպ նանքէօրիւք իտէրլէր իսէ , ծնա տախի
 քէտէրլէնմէ : էկէրչի իշ պու խաչըն նաղարը ի-
 լէ՝ պունլարը էօլտիւյիւն սահաթէտէք հիւսնիւ
 րիզան իլէ իճրա իտէճէք օլուր իսէն , էյի պի-
 լէսին քի իշ պու վալիտէնին սանա պըրագալըղը
 քիւչիւք միրաս , փէտէրինին սանա պըրագա-
 ճաղը չօգ խաղինէլիտէն տահա զիյատէ մագ-
 պուլ տըր : »

« Ճէնապը Հագգ էօլունու աչըգ իտուպ ,
 թիւրլիւ պէ թիւրլիւ տաղլարը՝ չէօլլէրի վէ օ-
 վալէրի սէլամէթ կէչիրտիքտէն սօնրա , սաղ սէ-
 լիմ փէտէրինէ գալուշմայա նայիլ իյլէսին . Ալ-
 լահ ու թէալա վէ թէգատտէս հազրէթլէրի հէր
 եէրտէ հաղըր օլտուղունտան , պէհէր թէհլէքէ-
 տէն նիճէ քի պիզի գօրուր , պիղ տախի պօրճ-
 լույուղ անտէն իւմիւտիմիղի քէսմէյէրէք միւ-
 տէմ լութֆ ու քէրէմինի մաթլուպ իթմէյէ : »

« Էվլատըմ , կիտէճէկին կիւն ունութմայասըն
 էօլ նաֆագասը պէրապէր ալմագ իչիւն պիր
 դաշ գապագ սիւտ , վէ ճանավարլարտան քէն-
 տինի հըֆղ իթմէք իչիւն շու տէյնէյի պէրապէր
 ալմայա . սէն զէվալը էվլատըմ , թապիաթտան
 զայիֆ միզաճօրն էմմա գայտ իթմէ , զիրա վա-
 լիտէնի վահչի ճանավարլարտան խէլաս իտէն
 գուտրէթլի Ալլահ , քէնտինէ իւմիւտ իյլէտիլին-
 քտէ , սէնի տէ վէ սայըրլարընը տա միւճէրրէտ
 էսիրկէր » տէյու նասիհաթ վէ վասիյէթ իյլէտի :
 Հալ պու քի՝ Եհնօլէվա չօգ սէօլէտիկին-

տէն , անճագ պիր սօլուգ ալապիլէրէք հատտէն աչըրը իւղիւլիւկ զայիֆլիկէ տիւշտի . վէ վիճու տինտէն պիր սօուգ թէր տէօքտիւկիւնտէ , օլան գուվլէթինի թօփլատը . վէ գալգըպ եաթաղըն իչինտէ օթուրուպ , տէրունի գալպտէն կէօզ եաչը տէօքէրէք , « Ա՛հ իքի կէօզիւմ , նազըր էվլատըմ Պէնօն , պէն նասըլ քի աթալարըմտան այրըլտըղըմ վագըթ տուալարընը ալտըմ իսէ , սէնտէ կէլ էօնիւմտէ տիղ չէօք քի , պարի սանա սօն աթալըգ տուամը վէրէ յիմ » տէյու սէօյլէտիկինտէ , զէվալը Պէնօն վալիտէսինին պու սէօյլէյիչէրի գալպինէ տօգունուպ՝ կէօզ եաչը տէօքէրէք տիղ չէօքիւպ պաչընը էյտի . վէ պիչարէ Եէնօվէվա տախի մահզուն վէ միւքէտտէր եիւրէք իլէ , էլլէրինի Պէնօնըն պաչընա գօյարագ՝ ֆէրեատ ու ֆիղան իլէ շու միսիլու տուա վիրմէկէ պաչլատը .

« Է՛յ սէվիլիւլիւ վէ աղիղ էվլատըմ , եէրի կէօյիւ եարատան ճէնապը Ալլահ սէնի միւպարէքլէսին , վէ Բուհ իւլ Գուտուս միւտէմ սէնի տօլլու եօլա վէ ֆազիլէթէ սէվզ իտուպ՝ խաթա վէ իսեանտէն էսիրկէսին քի , պիր տահա սէնի սէմատէ ճան կէօղիւ իլէ կէօրմէյէ նայիլ օլայըմ » տէյիպ , մուհապպէթի քէսիրէ իլէ աչըր եանընա ալտը . վէ սինէսինէ սարարագ թաթիլը թաթիլը պուս իլլէտի . վէ « Է՛յ էվլատըմ՝ հէման ճէնապը Բահման իւլ Բահիմ սէնի հէր վէճհլէ էսիրկէյէ քի , ինսանլէրին ֆէնա ամէլլէրինէ ույմայասըն , չիւնքի պազըլարընըն կիթ-

տիկի եօլ ֆասիտ օլտուղունտան՝ թիւրիւ ֆէնալըգլարա մէյլ իտէրլէր . պունտան պէօյլէ տինեա իւզէրինտէ զէվզ ու սէֆա իլէ միւտտէթի էօմիլուն կիւզար իթտիքճէ , զէվալը վալիտէնի խաթըրնտան չըգարմա . վէ էկէր պէնիմ սանա օլան մուհապպէթիմի՝ վէ տէօքտիւկիւմ կէօզ եաչարըմը՝ վէ ֆէրեատ ու ֆիղանլէրիմի գալպինտէն չըգարաճագ օլուր իսէն , էյի պիլէսին քի , նէ պու ֆանի տիւնեատէ վէ նէ տէ էպէտի տիւնեատէ արթըգ պիր տախի պիրպիլիմիղի կէօրէմէյիղ , էվլատըմ , եիւրէյինտէ Ալլահըն գօրգուսու օլարագ , միւտէմ մէրհամէթիլի օլասըն » տէյիպ թագաթը քէսիլտիլինտէն , տէրունի եիւրէքտէն պիր « օֆ » տէյէրէք եաթաղըն իւզէրինտէ ուզանտը , վէ կէօզլէրինէ տիւման պիւրիւյիւպ տիլի լալ վէ նէֆէսի քէսիլտիկինտէ , զէվալը Պէնօն քէնտուսինի շաչըրըպ , էօլտիւ մի եօգսա պայըլտը՝ մը պիլէմէտիկինտէն , էլլէրինի պաչընա վուրարագ Եէնօվէվանըն եաթաղընըն եանընտա տիղ չէօքիւպ , պաչլատը ահ ու ֆիղան իտէրէք , « Աման Բապպի Բահիմ , է՛յ քէրէմքեանի Ալլահ ու աղիմ , է՛յ վալիտէթուլլահ Պիքիր Մէրեէմ անա , աման իսա էլ Մէսիհ , կէլին շու պէնիմ սէվիլիւլիւ վալիտէմի ույանտըրըպ , պէն զէվալը էվլատընա պաղըլայըն » տէյու տուա վէ նիյաղ իտէր իքէն , զաֆլէթ պատըպ քէնտի տէ ույգույա վարտը :

Իմտի պունլարը պու հալտէ պըրագարագ , պիղ կէլէլիմ Սիզէֆրի պէյէ :

ՕՆ ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՓԱՍԸԼ

Սիզեֆրի պէյի մուհարէպէսէն չիժրոյկիկնէ
ալսէսք իրմնսի

Սիզեֆրի պէյ մուհարէպէսէն Էմնասընտա հէր նասըլ իսէ վուրուլուպ մէճրուհ օլտուղունտան , իֆագաթ պուլունճայա տէկին չատըրընտա էյլէնիպ տըշարը չըգմամասը իճապ իթտի . նաղէնին Եէնօվէվանըն հագգընտա , խընզըր Ղօլուն իրսալ իթտիկի իֆթիրանամէ տախի օլ վագըթաթ թէսատիւֆ իթտիկինտէն , չէքտիկի աղըրլարըն արասընտա , պու մուհարէպէսիղ մէքթուպու օգուտուղունտա , պիրտէն պիրէ էօվքէլէնէրէք զագէպէ կէլիպ , Եէնօվէվանըն գաթիլինէ էմր ման պույուրտու . վէ քէնտինին էն սատըգ միւսին վօլֆ նամինտէ պիր տօսթու , ճէմիի վագըթ Եանընտան այրըլմագ իքէն , աքսի օլաճագ Եա օլ վագըթ Եանընտա պուլունմատը . վէ տըշարտան կէլտիկի անտէ , Սիզեֆրի պէյ Եէնօվէվանըն գաթիլի հագգընտա էմր իթտիկինի վօլֆա նագլ էյլէտիկինտէ , իլթիյար վօլֆ , պու հիքեայէյի իչիթտիկի կիպի՝ պիրտէն ագլը թարումար օլուպ , « էյ վան պէյիմ , սէննէ Եաիտըն , պիհամտ իւլ իլլահ ու թէալա պէն պու սագալը թէվէքէլի աղարթմատըմ , վէ — չօգ կէօրէն չօգ պիլիր — ֆէհվասընճա , տիւնԵա

իւզէրինտէ պաշըմա կէլմէտիք հէնկեամէ վէ ուգուպէթ գալմամըշ տըր . վէ էյի պիլիրիմ քի , զէվճին Եէնօվէվա կիպի ալաղը համիտէ իլէ թէրպիյէ օլմուշ պիր զաթ ասլա պուլունմալըպ , վասֆ իթտիկինիղ հարաքեաթը նապէրճայէ հիչ պիր վէճհլէ սիւլիւք իթմէղ գըյաս իտէրիմ , վէ պու քէյֆիլիյէթ սըրֆ իֆթիլըա օլտուղունտան , վէք չօգ միւլհագաթըղ պուլունմուշընըղ . ալֆ էտին էֆէնտիմ՝ էկէր հագգընը սէօյլէմէք իգթիղա իտէր իսէ , էյի պիլէսինիղ քի , սիղին իթիպար իյլէտիկինիղ Ղօլ օլ տէրէճէ թէպըիյէսի պօղուգ պիր էտէպսիղ մագուլէլէրինտէն տիր քի , վասֆընտան աճիղ իմ , ան նէ չարէ քի միւրայիլիլէլէ գալպինիղի գաղանըպ՝ նագարընըգտա տըր . հալ պու քի՝ քիչինին հէր իթտիկինի — էյի իթտին , աֆէրին , էվվէթ էօյլէ տիր — տէյու բուպէրու մէթհ իտէն տօսթ տիւշմէն տիր . զիրա սատըգ տօսթ տօսթունուն կիւճէնէճէյինէ պագմայարագ , իթտիկի գուտուրու Եիւղիւնէ վուրան տըր . վէ պիլ աքս՝ ֆէնա հարաքէթի մէթհ իտէն տօսթ , քէնտի մէնֆաաթընա չալըրըր . վէ տօսթունու գալպինտէն զէվգլէնէրէք զարարա տախի ուղրատըր . վէ պու Եօլտա հարաքէթ իսէ , ինսանիյէթին մուղայիրի օլտուղու գաթէն էֆէնտիմ մալիւմ տիր . ճէնապը Հագգըն ինտինտէ մուհաքէմէսիղ ատէմ գաթլ իթմէք , աղիմ գուսուր օլտուղունու սիղ տախի պիլիրսինիղ , վէ պու պապտէ ճիւմլէսինտէն էտնա պիր գուլու

նու մուհարքեմէսիզ թէլէֆ իթմէք ճայիզ տէ-
 յիւ իքէն , նէ տիմէք տիր քի , էօյլէ պիր ախ-
 լազը համիտէ իլէ մէվսուֆ , էհլի ըրզ , վէ պու
 անէ տէկին էտէպիլյաթլէ պէօյիւյէն նէֆսի զէվ-
 ճիւնին պիլա մուրաֆա գաթլինէ էմր իտէսին :
 Պէնիմ պիլտիկիմ , սէնին զէվճէն պու մատտէ-
 տէն զէրրէճէ մէտիսալի եօգ տըր . էկէր միւմ
 քիւնիւ վար իսէ , սարֆը նազար իթմէյէրէք ,
 պիր ան էվվէլ գուսուրունու աղնամագ իչիւն
 զայրէթ վէ տէվամ իտէսին » տէտիկինտէ , Սի-
 զէֆրի պէյ քէնտի իթտիկի փէք պէօյիւք գու-
 սուր օլտուղունու ֆէրգ իթտի էմմա , գապա-
 հաթ էէնօվէվատէ մի , եօգսա Ղօլտա տըր ֆէրգ
 իտէմէտի . պունտան գաթլինազար Ղօլուն թա-
 րաֆընտան կէլէն ատէմ զայէթ ֆիթնէքտար օ-
 լուպ , մէքթուպ տախի հիլլէլի վէ զայէթ ուս-
 թալըզը գալէմէ ալընմըշ օլտուղունտան , Սի-
 զէֆրի պէյ տախի աշըրը դըսդանճ օլմագլէ ի-
 թիմատ իթմիշ իտի :

Իթտիկի էքիլքլիլքլէրտէն ույանարագ՝ խաս-
 սէթէն պիր թաթար թայեիին իտուպ , այրըճա
 վէ շու մաալտէ պիր պույրուլթու կէօնտէրտի .
 « Իշ պու պույրուլթում վիսուլինտէ էէնօվէվա-
 յը սագըն գաթլ իթմէյէսին . ֆագաթ հարէմ
 տայիրէսինտէ կէօղ մահպէսինէ դօյարագ՝ մէս-
 նէտինէ տայիր լազըմ կէլէն իզգէթ վէ հիւրմէ-
 թի իլլէմէյի տիրիշ իթմէյէսին » տէյուպ , թա-
 թարա տախի խալլիճէ իհսան իտէրէք , էկէրչի
 աճէլէ էէթիլիպ , պանա պիր էյի խապէր կէ-

թիրիր իսէն , սէնի իհեա իտէրիմ » տէյէրէք
 եօլա չըգարտը :

Թաթար Սիզէֆրի պէյին էմրինի ալտըը
 անտէ , աթընա պինիպ աճէլէ կիթմէքտէ իքէն ,
 պէրիտէ քէնտուսինին մէրագը կիւն պէ կիւն
 թէրագգը պուլմագսա իտի . պագէն էէնօվէվա-
 նըն միւթթէհիմիկինէ , վէ պազէն մէտիսալի
 օլմատըղընա , վէ հաթթա հէր նէ գատար Ղօ-
 լու սէվէր իտի իսէ տէ , անըն տախի միւթթէ-
 հիմիկինէ շիւպհէսի օլտուղու իչիւն , ըահաթ-
 սըղըղընտան իխթիյար վօլֆու , « Պագ թաթար
 կէլիյօ՞ր մու » տէյէրէք , կիւնտէ օն տէֆա եօ-
 լա չըգարըր իտի , շու հալտէ քէնտիսի տախի
 կիճէ կիւնտիւզ ազիմ պիր էնտիշէ իչինտէ պու-
 լունույօր իտի :

Նիհայէթ թաթար կէլիպ , էէնօվէվանըն մախ-
 տումնու իլէ պէրապէր պիր իզսիզ տէրէնին ի-
 չինտէ գաթլ օլունմուշ տէյու խապէր վէրտի-
 կինտէ , Սիզէֆրի պէյին ագլը պաշընտան կի-
 տէրէք մէրագ պահրինէ դարգ օլուպ , վէ վօլֆ
 տախի զիյատէսի իլէ մահզուն օլտու . վէ պու
 քէյֆիլէթ չատըրըն էթրաֆընտա պուլունան
 էթպաալարըն էֆրեարընա իզտիյատ մէրթէպէ
 տօգունտուղունտան , ճիւմէսի պիլ իթթիֆագ՝
 մուհարէպէնին խիթամընտա պի քէտէր վէթան-
 լարընա ավտէթ իթտիլքլէրինտէ , միւճէրրէտ
 էընզըր Ղօլու փարչալամայը ահտ իթտիլէր :

Իմտի պիր միւտտէթ սօնրա , Սիզէֆրի պէ-
 յին եարասը շիֆարէզիր օլուպ , վէ մուհարէ-

պէյէ չըգան տիւշմէնէրինի զալէպէ իտէրէք ,
 արթըգ պիր դօրդու թարաֆը գալմայըպ՝ չիֆթ-
 լիկինէ ավտէթ էյէմէսի զըմննտա գրալ թա-
 րաֆընտան բուխսաթ թահսիլ էթմէքէ , պիւէ-
 սինճէ քէնտի սատըգ տօսթու վօլֆու , վէ պիր
 գաչ իկիտ էթպաալար օլուպ , քէնտի մահալինէ
 տօղրու եօլա բէվան օլտու , վէ կիճէնին պիր
 նըսֆընտա չիֆթլիկինին իպթիտաքի գարիյէսի-
 նէ եէթիշտիկինտէ , օրաննն էհալիսի պէօյիւք
 վէ քիւչիւք չօգտան պէրու քէնտի սէվկիւլու
 պէյէրինին հասրէթինի չէքիպ , կէօրմէք սը-
 զուսի իլէ սուղան օլարագ , պօրու սէտալէրինի
 էշիթտիքլէրինտէ , քեաֆֆէսի պիրլէք իսթիգպա-
 լինէ չըգըպ՝ ազիմ էլթիֆաթլէ օրատաքի սէ-
 րայընա կէթտիլէր : Սիղէֆրի պէյ սէրայընա
 տախիլ օլուպ , էհալինին հալ վէ խաթըրնը սի-
 ալ էյլէտիքտէ , ճիւմլէսի եէք տիլ քէնտիսի
 մուհարէպէտէ կքէն վուգու պուլան խասարաթ-
 լըգլարը , վէ նամուսուղ Ղօլուն հարաքեաթը
 նամէրդիյէսինի , վէ եէնօվէվաննն ախլագը հա-
 միտէսինի վէ ֆաղիլէթլէրինի նագլ էյլէտիքլէ-
 րինտէ , Սիղէֆրի պէյի զայէթ մէրագ պաստը-
 զընտան՝ զայրու օրատա էյլէնէմէզ օլուպ , վէ
 թէէսիւֆը ազիմէ գալգըպ մագարըը հիւքիւ-
 մէթի օլան Սիղէֆպուրղ չէհրինէ բէվան օլտու .
 վէ շաֆագ սէօքմէ բատտէլէրինտէ օրայա վար-
 տըգտա՝ պագտը քի սէրայընտա մուղիգալար վէ
 ահէնկլէր չալընըյօր , սէպէպինի սիւալ էյլէտի-
 կինտէ , օլտուղու վէճհ իւզրէ աղնաթտըլար քի՝

կէօյա մուհարէպէտէ վուբուլուպ էօլմիւշ հավա-
 տիսի ալարգլարընը , վէ խընզըր Ղօլ պու հավա-
 տիսին իւզէրինէ՝ արթըգ եէրինէ պէյ օլմաղա
 ագրապասը՝ վէ եախօտ վէլէտի օլմայուպ , իլա
 պէն եէրինէ պէյ օլաճաղըմ՝ ֆէրրահը իլէ բէ-
 ֆիքլէրինի տալլէթ իտուպ՝ պէօյիւք զէյաֆէթ
 թէրթիպ իտէրէք ազիմ տէպղէպէ վէ մաղրու-
 րիյէթլէ սօֆրաննն իւսթ թարաֆընտա օթու-
 րուպ , քէնտի սէվկիւլուլ բէֆիքլէրի էթրաֆընտա
 օլարագ էշրէթ իշիյօրլար ըաը , վէ քէնտի գա-
 փու եօլտաչարընն պագըլարը քի՝ վէլինիյմէ-
 թինին էսկի էմէքտարլարը իտիլէր , էլ կէօյիւս
 Ղօլուն հուզուրունտա տիվան տուբուպ իըղմէթ
 իթտիքլէրի եէրտէ , կիզլիճէ մապէյնէրինտէ
 շու եօլտա միւքեալէմէ իթմէքտէ իտիլէր . « է-
 կէրչի պէյիմիզ ֆիլհագըգա վէֆաթ էյլէմիշ ի-
 սէ , պու մուրտար լանէթլի պիւթիւնէ էմլագ ու
 էշեասընը զապթ իտէճէք » տիմէլէրի իլէ , օլ
 արա իլլէրինտէն պիրի տէ՝ « Պէն պու ատէմի
 պու հալտէ մութլու կէօրէմէյօրում , չիւնքի
 պիր տէֆա պագըն եիւզիւնէ քի , գալպինին բա-
 հաթսըղըը նասըլ պէյան իտիյօր . վէ իթտիկի
 սէֆա վէ ճիւմպիւշ՝ ատէթա զէհիր կիպի կէ-
 լիպ , եէտիյի եէմէք եիւրէյինէ չէօքէյօր . պա-
 գըն պիր տէֆա սիմասընա քի , սալպ օլունմայա
 կէօթիւրիւլէն միթթէհիմլէր կիպի օթուրույօր .
 տօղրուսու՝ պու ատէմիննէ պու տիւնեատէ
 իթտիկի զէվգինտէն , վէ նէ տէ ախրէթտէ չէ-
 քէճէյի էզապտէն հիսսէմէնտ օլմասընը իսթէ-

րիմ՝ տէյու ճէվապ վիրտի :

Նիհայէթ Սիղէֆրի պէյ շէհիրին գափուսու- նա եագլաչտըղնտա , պօրուլար չալտըրարագ- իշարէթ կէօթէրտի . ագապինտէ գուլէլէրտէ օլան պէքճիլէր տախի իշարէթ վէրտիքլէրի կի- պի , օլ զիյաֆէթտէ մաղրուրիյէթլէ օթուրուպ զէվզ ու սէֆա իտէն եէզիտ Ղօլ վէրէֆիգլէրի , զանն իտէրսին քի երլտըրըմտան վուրուլմուշ կիպի , պիրտէն պիրէ սօֆրատան գալզըպ , «էյ վան , Պէյիմիզ կէլտի , Պէյիմիզ կէլտի » տէյէ- րէք թարումար օլտուլար . վէ խընղըր Ղօլ , նէ եափաճաղընը շաշըրարագ՝ վէլինիյմէթինի իս- թիգպալ իթմէք իչիւն չարնաչար հալլիյէ էն- տի , վէ աթըն էօղէնկիսինէ սարըլտըղը վագըթ՝ Սիղէֆրի պէյ , պիր տէֆա տէօնիւպ եիւզիւնէ պագտը իտէ տէ՝ ապլա պիր շէյ սէօյլէմէտի . պու հէյեթի կէօրտիւկիւնտէ՝ Ղօլուն լէհչէսի պօ- զուլուպ , վէ հաքիմինին հուզուրունտա՝ գըյա- ֆէթի վէ տավրանըք գալպինին միւթթէհիմի- կինի իսպաթ իյլէտի . վէ օլ կիւնէ գատար իթ- տիկի ճէմի նամուսուղուգլար քիթապ կիպի եիւզիւնտէ եաղըլը իտի . վէ պէյինին էօնիւն- տէն կիթտիկի եէրտէ սէրիսօշ կիպի այագլարը տօլաշըպ էլլէրի աախի տիթրէտիկինտէն , ըըք վէրմէք իչիւն թութտուղու շամտանը անճագ- զապթ իտէպիլլիօր իտի : Սիղէֆրի պէյ սէրայ- տան իչէրի կիրտիկինտէ սօն տէրէճէ միւսրիւֆ- լիւք վէ ույղունսուղուգտան պաղգա պիր շէյ կէօրէմէտիքտէն մատտէ , շիմտիյէ գատար կէօր-

մէտիկի վէ թանըմատըղը ատամլարը օրատա հա- զըր պուլտու . պու արա էօթէտէն պէրու քէն- տի էսկի վէ սատըգ էմէքտարլարը աղլէյէրէք կէլիպ էլլէրինէ սարըլտըլար . . . : Գէնտի տաի- րէսինէ կիրտիկինտէ սիլահլէրինի սօյունուպ , ա- նինտէ խընղըր Ղօլտան սէրայ վէ շէհիր գափու- լարըն անախթարարընը ալըպ , վօլֆա թէսիմ իտէրէք՝ էմր իյլէտի քի , գալէ գափուլարընա տըգգաթ իուպ , ապլա տըշարըյա պիր քիմնէ սալը վէրմէսին . վէ պունտան մատտէ պիրլիքտէ կէլէն առէմլէրէ զիյատէսի իլէ իզղէթ վէ իք- րամ իյլէմէսինի էմր իյլէտի :

Սիղէֆրի պէյ , էվվէլա Եէնօվէվանըն օտա- սընա կիրտի . զիրա Ղօլ մահպուսա կէօնտէրտի- կի կիւն քիլիտլէմիշ , վէ սօնրա գաթլ իթտիր- մէսի քէնտի զամիրինէ տավաճը օլտուղունտան , աչըպ տա իչէրի կիրմէկէ ապլա ճէսարէթ իտէ- մէմիշ իտի . Սիղէֆրի պէյ իչէրի կիրտիկինտէ , օտանըն հէյեթիինէ պագտը քի , զէվալը Եէ- նօվէվանըն պըրագըպ կիթտիկի կիպի տուրու- յօր . եանի՝ նագըլ իյլէտիկի քեարկեաֆը , վէ զէվճի մուհարէպէտէ զալէպէ իտիպ ավտէթին- տէ՝ պաշընա թագմագ իչիւն քէնտի նազլը էլ- լէրի իլէ եափտըղը թէֆնէ եափարղընտան պիր շէլէնկ քի՝ կէօրմէյէ շայան իտի . վէ պիր թա- րաֆտա քիթարասը վէ պաղը պէսթէլէր քի , անլէրի զէվճինին հասրէթլիկինտէն պէյիթլէրի- նի եազըպ , վէ մագամլէրինի տախի քէնտի եափմըլ իտի . վէ տիկէր թարաֆտա եօլլատըղը

քեաֆֆէյի մէքթուպարըն պիրէր գօփեաարնը պուլտու քի , ծնւարըն հիչ պիրիսի Սիղէֆրի պէյին էլինէ եթիչմէմիչ իտի . պու մէքթուպարը Սիղէֆրի պէյ պիրէր պիրէր օգնուտուգտա , սատագաթ վէ մուհապպէթտէն իպարէթ թաֆսիլաթ պուլտու . ղէվալըն Եհնօվէվա ճէմիի վագըթտա Սիղէֆրի պէյին սաղըըն իչիւն Բապպլիյէ տուա վէ նիյաղ իթմէքտէն տուր օլմայուպ , վէ կէօնտէրտիկի մէքթուպարըն ճէվապընը ալամատըընա ղայէթլէ մէրագ վէ թէաճճիւպ իտէր իմիչ . Սիղէֆրի պէյ տախի տայիմա մէքթուպ Էօլլամագտան տուր օլմամըչ . հալ պու քի խընղըր Ղօլ , նէ Սիղէֆրի պէյին կէօնտէրտիկի մէքթուպարըն Եհնօվէվայէ վէրմիչ , վէ նէ Եհնօվանընքինի Սիղէֆրի պէյէ կէօնտէրմիչ :

Սէրայընա կիրտիկի վագըթտան կիւնէչ էնմէրատտէլէրինէ տէկին , Սիղէֆրի պէյ հալեա Եհնօվէվանըն օտասընը արաչտըրմագտա իտի . վէ հատտէն թէճավուղ մէրագ պաստըընտան աճը աճը կէօղ եաչը տէօքէրէք , վէ ահ ու ֆիղան իտուպ , պիսուչ Եհնօվէվայը գաթլ իթտիրմէսի իչիւն ղամիրի տէվայէ չըգտըընտան , ագընա ղիյան կէթիրմէ տէրէճէսինէ վարտը . պու հալ իւղրէ իքէն , օտա գափուսու աչըըպ , սատագաթլը վէրթայիմ նամ խալայըգ իչէրի կիրիպ , Եհնօվէվանըն ղընտան տէրունինտէ եաղըպ վէրտիկի մէքթուպու Սիղէֆրի պէյին էլինէ թէսլիմ իլլէտի , վէ քէնտի հանըմընըն պաղըչատըղըն էլմաս կէրտանըղը կէօսթէրէրէք . քէնտի

խասթէլիկինտէ Եհնօվէվանըն իթտիկի ինսանիյէթլիքլէրի նագլ իտուպ , վէ նիհայէթինտէքի զուհուր իտէն քէյֆիյէթի տախի եէրլի եէրինճէ աղնաթտըընտա , Սիղէֆրի պէյին մէրագը հատտը թէճավուղ իթմէքլէ , հէր հալտէ Եհնօվէվանըն օլ քէյֆիյէթտէ մէտխալի օլմատըընա գանաաթ կէթիրէրէք , վէրթայիմին վէրտիկի մէքթուպու հիւղնի մաթէմէ օգույուպ , կէօղ եաղարը իլէ ըսլաթտը . վէ անտէն սօնրա՝ պիլթիւն պիլթիւնէ գապահաթը քէնտիսինէ համլ իտուպ , պիլա մուրաֆա միւրասէլէսինի եաղտըղը սաաթա լանէթ օգուր իտի :

Նիհայէթ տիվանէ կիպի ղաղէպէ կէլէրէք՝ գըըընը արամաղա պաչատը քի , խընղըր Ղօլու փարչա փարչա իթսին տէյու . Փագաթ իխթիյար Վօլֆ պու իչի մէքս իթտի . « Էֆէնտիմ , պու էտէպսիղ մագուլէսի Ղօլու տախի մուհաքէմէ իթմէյիպ , վէ ճէվապընը իչիթմէքսիղին էօրֆ իլլէմէնիղ Հագգտան ըվա տէյիլ տիր » տէյէրէք . օնա գարըըըգ , « Սէպէպ օլուպ սէվկիւլիւ Եհնօվէվայը օլ հալէրէ կիրիֆթար իտէն քէլփի այագլարընտա պուգաղը՝ վէ էլլէրի քէլէպճէ իլէ մահպուսա իլգա իլլէյին » տէյու էմը իլլէտիքտէ , Ղօլու ըէֆիլիլէրի իլէ պէրապէր՝ թութուպ Եհնօվէվանըն հապս օլտուղու ղընտանա իլգա իլլէտիլէր :

Իրթէ կիւնիւ Սիղէֆրի պէյ էմը իլլէտի քի Ղօլու հուղուրուա կէթիրսինլէր . վէ օլ կէլինճէյէտէք՝ Եհնօվէվանըն եաղտըղը մէքթուպու

պիր տահա օգուտուղունտա , « Սադրն զազէպէ
 « կէլիպ թալէհսիղ Ղօլու գաթլ իթտիրմէյէ-
 « սին , իլլա պէնտէնիղ կիպի սիդտէ ալֆ իյլէ-
 « յին : Բէճա իտէրիմ քի , պէնտէնիղին վասէ-
 « թասը իլէ հիչ պիր քիմնէ թէքտիր օլունմա-
 « սըն , վէ պիր գաթրէ գան տէօքիւլմէսին »
 տէյու եազտըղը պէնտ , Սիղէֆրի պէյ զիյատէ
 թէհասիր իտուպ , պիր փարչա էօֆքէսի թէսքին
 օլտու . վէ Ղօլ հուզուրունա կէլտիկինտէ , եիւ-
 զինէ զազէպանէ պագարագ , « էյ Ղօլ , էյ Ղօլ ,
 պէն սանա նէ քէօթիւլիւք իթտիմ քի , պէնտէն
 պու միսիլու ինթիգամ ալարագ , գալպիմտէ
 օնուլմայաճագ եարէ աչտըն . սանանէ քէօթիւ-
 իւք իթմիչէր իտի այալ վէ վէլէտիմ քի՝ ճան-
 լարընա գաստ իտէրէք՝ էօլիւմլէրի իլէ թէ-
 սէլի օլտուն . էյի պիլիբսին քի՝ սէն մայէթիմէ
 կէլտիկինտէ ճիւմլէնին կէօղլունէ խօր , վէ պիր
 սիւրիւնտիւ մագուլէսի իտին , պէն իսէ սէնի ա-
 ճըյարագ մէրհամէթ իտուպ՝ վէլինիյմէթին օլ-
 տում . վէ էնճամ սէնի հէր պիր ումուրու խու-
 սուսումա նազըր իթտիքտէն մաստէ , ըրզմը
 տախի սանա թէսլիմ իյլէտիմ . վէ պէն պու-
 րատա պուլունմատըղըմ վագըթ տախի եէրիմէ
 վէքիլ նասպ իյլէտիմ . էմմա՝ — մէրհամէթտէն
 մարագ հասըլ օլուր — ֆէհվասընճա , սէն վար-
 տըն պանա հազմ օլունմազ տէրէճէլէրտէ քէօ-
 թիւլիւքտէ պուլունտուն » տէտիկինտէ , Ղօլ
 քէնտի պէյինի զիյատէսիյլէ զազէպլի պուլաճագ
 տըր տէյու վէսվէսէ իտէր իքէն , պիրտէ իւմիւ-

տի պօշա չըգըպ , պէօյլէ թաթլը տիլ իլէ թէք-
 տիր իյլէտիկինի կէօրտիւկինտէ , էֆէնտիսինին
 թաթլը սէօղլէրի տահա զիյատէ գալպինէ երւ-
 տըրըմ կիպի էնիպ , վէ իթտիկի խայընըղը ֆարգ
 իտէրէք , ահ ու ֆիղան իլէ էֆէնտիսինին ա-
 յագլարընա գափանարագ , « էյ վահ էֆէնտիմ ,
 զաթը ալիլէրինիզէ նասըլ աշնատայըմ , տօղ-
 րուսու պու քէյֆիլէթտէ էէնօվէվանըն զէրէ-
 ճէ սուչու եօգ տուր , քեաֆֆէյի քէօթիւլիւք՝
 գապահաթ վէ նօգսանիյէթ պէնտէնիզտէ տիր ,
 քէնտի հալիմէ պագմայըպ , չէյթանա ույարագ
 պիր տէրտէ միպլթէլա օլտում , վէ էէնօվէվա-
 նըն գալպի՝ սէն էֆէնտիմէ գալի , վէ սէմատէքի
 մէլայըգլար կիպի պիւթիւն օլմագլէ , պէնիմ
 միւճիպսիղ թէքիֆիմէ պիր վէճհլէ մէյլ իթմէ-
 տիկինտէն , էսրարըմ ալէմէ ֆաշ օլմամասը ի-
 չիւն ճանընա գաստ իյլէտիմ » տէյու թագրրի
 քէլամ իյլէտիկինտէ , պու իգըրարըն իւզէրինէ
 Սիղէֆրի պէյ խայլուճէ թէսէլի օլտու իսէ տէ ,
 ֆագաթ գաթլինէ հիւքմ իյլէտիկի սաաթա հէր
 ան լանէթ օգուր իտի . վէ տէրհալ , « երգըլ
 շունտան , պիր տախի կէօղլում կէօրմէսին սէնի »
 տէյուպ տըշարը գօվտուղունտա , իւզէրինէ օլ
 տէրէճէ մէրագ չէքտիւ քի , եանընտա պու-
 րունանլարըն ճիւմլէսի տէ , շիմտի ազընը զայ ի-
 տէր տէյու գօրգուլարընտան տիթրէմէքտէ ի-
 տիլէր . վէ սէրայըն հավիսինտէ պուլունան ա-
 սաքիր զապիթլէրի քէյֆիլէթէ աշինա օլտուգ-
 լարընտա , Սիղէֆրի պէյին պաշընա թօվլանըպ՝

հէր նէ գատար թէսէլի վերտիլեր իսէ տէ՛ վէ-
ֆա իթմէտի . վէ միւտէմ՝ Եհնօվէվանըն օտա-
սընտա էյլէնիպ , քիլիսէ վագթիւնտէն մատտէ
սայըր վագըթ տըշարը չըգմագ իտի :

Սիզէֆրի պէյ , պու իչին իւղէրինէ Եհնօվէ-
վանըն մէղարընը պոււմաղա , վէ հիչ տէյիլ իսէ
քէմիլըլէրինի լայըգ օլան իղղէթլէ տէֆն իթտիր-
սին նիյէթը մէմուհէսի իլէ , էթրաֆա հատ-
սըղ հիսապսըղ ատէմլէր չըգարտը . վէ լաքին
ճէմիի կիտէնլէր պօշ կէրի տէօնտիւլէր , զիրա
Եհնօվէվայը գաթլ իթմէկէ թախսիս օլունան ի-
քի ճէլատլար ֆիրար իթմիչ օլտուգլարը իչին ,
նէ թարաֆտա գաթլ իտիլտիլինի հիչ պիր քիմ-
սէ պիլմէզ իտի , վէ պու ճէլատլարըն իսէ հան-
կը թարաֆա կիթտիլըլէրի տախի քիմսէյէ մալիւմ
տէյիլ իտի :

Էնճամ Սիզէֆրի պէյին չարէսի թիւքէնմէք-
լէ , էմր իտուպ Եհնօվէվանըն վէֆաթը զիքրինի
իճրա իթտիրտի . հէր նէ գատար մահալը մէզ-
քիւրէնին քիլիսէսի պէօյիւք իտի իսէ տէ , բահ-
մէթ տուասընտա հազըր պուլունմագ իչին կէլէն-
լէր՝ քիլիսէյէ սըղըշամատըլար . վէ Սիզէֆրի
պէյ , այալի Եհնօվէվանըն վէ սէվկիւլիւ էվա-
տընըն էպէտի զիքրի իչին քիլիսէնին հալիսին-
տէ սօմաքի մէրմէրտէն պիր ճէսիմ թիւրպէ եափ-
տըրըպ , վէ ճանը իչին տախի հիսապսըղ սա-
տագա վէ իանէ տաղըթտը :

ՕՆ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՖԱՍԸԼ

Սիզէճրի պէյ ալիս չըգրպ գէվնի Եհնօվէվայը
վէ էվլասը Պէնօնու մաղարա տրունիսէ
պուրմասը

Նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ պիր գաչ սէնէլէր
մէրագլէ կէչիրտիքտէն սօնրա , միւտէմ սատըգ
տօսթու Վլօլֆ , վէ սայըր բէֆիդլէրի իլէ սէյ-
րանկեահէ չըգարագ տէֆի զամմ իտէր իտի .
տօսթլարընտան պիրի՝ պիր կիւն մախսուսէն զի-
յաֆէթ վէրտիկինտէ , օրատա քիմի թիւրքիւ-
չաղըրըպ , քիմի տէ օլ ասիրտէ ասըլգատէկեանէ
միւթատ օլան օյունլար իլէ մէշըուլ օլուրլար ի-
տի : Մէճլիստէ պուլունան տօսթլարընտան պի-
րի , սայըր պիր կիւն ճանավար ալընա չըգմագ
իչին Սիզէֆրի պէյի տավէթ իլէտիկինտէ , օլ
տախի քիւչիւքիւքտէն ալա միւպթէլա օլտու-
ղունտան , մէսրուրիյէթլէ մէրգոււմըն թէքլիֆի-
նի գապուլ իլէտի :

Իլք պահար ֆասլըն եաղմուրլարը կէչիպ հա-
վա աչըլտըգտա , օլ վագըթ միւթատ օլունա
կէլէն աքէր զապիթլէրինէ զիյաֆէթ վէրտիք-
տէն սօնրա , ճիւմլէսի պիրլիքտէ աթլարա պի-
վար օլուպ ալա չըգտըլար , պիրլիքտէ խայլուճէ
միւհիմնաթ ալարագ . վէ չիֆթլիքտէն տըշարը
չըգտըլարընտա , պօրուլար չալընըպ՝ ալա եիւ-

ընչիւն ի տէրէք պիր միւստեթ իլէրու կիթտիք-
 լէրինտէ , օրմանլար իչինտէ պիր չօգ կէ յիք վէ
 սայըր գուչլար ավլատըլար . թէսատիւֆէն Սի-
 զէֆրի պէյին էօնիւնէ պիր պէօյիւք կէ յիք բասթ
 կէլտի . աթ իլէ արգասընա տիւչիւպ գօվալար
 եքէն , կէ յիք սէկիրտիպ խայլուճէ իլէրտէ տէրէ
 իչինտէ պիր մաղարայէ կիրտի . պու կէ յիք իսէ
 զէվալը Եհնօվէվայը Պէնօն իլէ պիրլէքտէ՝ պուն-
 ճա միւստեթ սիւտիւ իլէ պէսլէյէն կէ յիք իտի :

Սիզէֆրի պէյ՝ տէրհալ աթտան աշաղա է-
 նիպ , աթը պիր աղաճա պաղլատըրգտան սօնրա ,
 մաղարայա եագլաչըպ գափուտան իչէրի պագ-
 տըրգտա , թա տէրունինտէ կէ յիլին եանընտա
 զայէթ զայիֆ սարարմըլ սօլմուչ՝ վէ պիզլաթ
 էօլիւմիւն սիւվէրը միւճէսսէմէսի կիպի ինսան
 գըլաֆէթինտէ պիր մախլուգ կէօրիւպ , թէ-
 հայեիւրտէ գալարագ , պէօյլէ իլսիլ պիր մա-
 հալտէ ինսան պուլունմասընա սօն տէրէճէ թէ-
 աճճիւպ իթտի . վէ ֆիլհաղըգա Եհնօվէվա չէք-
 տիկի սէրէնճամլարտան ինսան գըլաֆէթինտէն
 չըգըպ , ճիսի գաֆէսէ տէօնէրէք՝ էօմիւր թա-
 պիր իլէտիլէրի միւպարէյին՝ զէվալընըն վի-
 ճուտինտէ վէ եիւզիւնտէ էսէրի պիլէ գալմա-
 մըլ իտի :

Նիհայէթ Սիզէֆրի պէյ ավաղ իլէ , « Եյ
 քիչի , ճի՞ն մի սին , նէ՞ սին , հէր քիմ իսէն
 չըգ տըշարը քի կէօրէյիմ » տէյու չաղըրտը-
 ղընտա , Եհնօվէվա Սիզէֆրի պէյին էմրինէ ի-
 թաաթ իտուպ , ագապլինտէ ճանալար աղզըն-

տան ալտըրը գօյուն փէօսթէքիսինի իւզէրինէ
 պիւրինիւպ , գըվըրճըգ սաչլարը սինէսինին իւ-
 զէրինէ փէրիչան եանըլմըլ , գօլլարը վէ այագ-
 լարը չըպլագ , չէքտիկի սէրէնճամլէրտէն հիւլա
 ու ֆէնէրէ տէօնմիւչ օլտուղու հալտէ , վէ սօ-
 ուգտան թի՛ր թի՛ր տիթրէյէրէք տըշարը չը-
 գըպ տուրտուղու կիպի , Սիզէֆրի պէյ գօրգու-
 սունտան կէրու կէրու չէքիլէրէք , վէ հուղու-
 րունտա պուլունան քէնտի սէվիւլիւլ զէվճէսի օլ-
 տուղունու խաթըրնա պիլէ կէթիւրմէյէրէք , « Սէն
 քիմ սին , վէ նէ՞ վէճհլէ պուրայա կէլմիչսին »
 տէյու թէաճճիւպ իլէ սիւալ իլլէտի , հալ պու
 քի՛ Եհնօվէվա Սիզէֆրի պէյին էլպիսէսինտէն
 վէ սիմասընտան թանըլըպ , « Եյ պունճա սէնէ-
 լէր հասրէթին իլէ մաթէմնագ օլտուղում՝ վէ
 ճան ու տիլտէն արզուքէչի պուլունտուղում նու-
 րի տիտէմ ճիվանմէրտ զէվճիմ Սիզէֆրի պէյ ,
 պու գըլըրգտա կէօրտիւկիւն պիչարէ , ճէֆա-
 քեար զէվճին Եհնօվէվա տըր . շիւքիւրլէր օլտուն
 Հագգըն քէրէմինէ քի՛ սուչում օլմատըրը հա-
 սէպի իլէ , պու հագիգի էօլիւմտէն խէլաս ի-
 տէրէք , տաղ պաշընտա հէր ան վէ հէր սաաթ
 նաֆագամը վէրիպ , պու սաաթա տէկին սաղ
 վէ սալիմ պէսլէյէրէք իհեա իլլէտի » տէտի-
 կինտէ , Սիզէֆրի պէյ զէվճինի աւլա թանըմա-
 տըղընտան (*), պիրտէն պիրէ եըլտըրըմտան վու-

(*) Պագը փայտէ քիւչիւք , վէ եախօտ էտնա
 հալտէ օլուպտա , պահտ պու եա՝ կիւն օլուպ պիր

բոււմուշ կիպի ագլընը զայս խոուպ, չըլտըրմա տերեճէլէրինէ վարտը . վէ ճէվապ վիրմէկէ լիա-
 գաթը գալմայրպ, գալպինտէ պին տիւրլիւ վէս-
 վէսէլէր ճէվէլան իտէրէ.ք, « Աճէպ Եհնօվէվա-
 նըն հալէա հայաթտա օլմասը միւմքին մի տիր »
 տէյու թէֆէ.ք.քիւր իտէր իտի . վէ էօյլէ պիւր
 էղսիզ մահալտէ բէֆիզէրինտէն տախի ուղադ
 գալտըղընտան, խէվֆ իթմէկէ պաշայրպ, « Խա-
 յըր, խայըր . միւճէրբէտ պու կէօրտիւկիւմ Եհ-
 նօվէվա քէնտիսի օլմայրպ, հէր հալտէ անըն
 բուհու աղիղի տիր » շիւպհէսինէ զահիպ օլա-
 բադ, « էյ պէնիւմ գըլմէթլի էհլիւմ Եհնօվէվա-
 նըն բուհու աղիղի, պի զայըր հագգ տէօքտիւր-
 տիւկիւմ գան իչիւն էլպէթ պէնի թէ.քտիր իթ-
 մէկէ տըշարը չըգտըն . ա՛հ, վար իսէ օլ խըն-
 զըրլար սէնի պուրատա թէլէֆ իտուպ, վէ թէ-
 նինի պու մաղարայէ տէֆն իթտիքլէրինտէն,
 գաթլինէ սէպէպ օլան պէն պիչարէյի գապի-
 րին էօնիւնտէ կէօրմէ.քլէ, պուրատա ճէվէլան
 իտէն բուհուն, — նի՛չին պու զալիւմ պէնիւմ
 իսթիրահաթ իտէն ճէնաղէմէ գապիր էզապը

բիւթպէյէ նայիլ՝ վէ եախօտ պիր մըգտար ագճէ
 գազանըպ, ինսանլիէթին վէ մէտէնլիէթին մուղայի-
 րի օլարադ, էվլէլինտէն գօնուչտուգլարը բիւֆէ-
 գասընը թանըմատըգլարը միսիլու օլմայրպ, իւս
 հէյիէթի վէ շէքլի քեաֆֆէթէն թէպտիլ օլտու-
 ղունտան, ֆիւ հագըգա թանըմասը միւմքիւնսիւզ
 իտի :

վէրիօր — տէյու թէ.քտիր իթմէկէ կէլտին .
 ա՛հ աղիզ բուհ, Ալլահ աչգընա ուղադ օլ պէն-
 տէն, կի՛թ սէմատէ բահաթ էյլէ . զիրա զամի-
 րիմին պէնիւմ իլէ օլան տալասը պանա քեաֆի
 տիր . տիւնեա իւղէրինտէ պէն պիչարէ բահաթ-
 սըզըն կիւնահընըն մաղֆիրէթի իչիւն նիյալ էյ-
 լէ . հիչ տէյիլ իսէ միւլայիւմ՝ վէ եախօտ մէլա-
 յըգ գըլաֆէթինտէ կէօղիւմէ կէօրիւնիւպ,
 ճիւնհամը ալֆ իյլէտիկինի խապէր վիրէրէք՝
 պէնի թէսէլի էյլէ » տէյու ֆէրեատ իթտիկին-
 տէ, քէզալիք Եհնօվէվա սէլ կիպի կէօղ եաչը
 տէօքէրէ.ք, « Մուհիպպիւմ վէ գալպիմին սիւրու-
 բու Սիղէֆրի պէյ, Ալլահ աչգընա օլտուն ագ-
 ւընը պաչընա տէվչիր, պէն Եհնօվէվանըն բու-
 հու օլմայուպ՝ պիղլաթ քէնտիսի իւմ, պինլէր-
 ճէ շիւքը իտէրիւմ ձէնապը Հագգա քի, ճէլ-
 լատլարըն գալպինէ թէրահհիւմ վէրէրէ.ք՝ պէ-
 նի էվլատըմ իլէ գաթլ իյլէմէկէ գըլմայրպ սաղ
 պըրադտըլար » տէտի էմմա, Սիղէֆրի պէյ հա-
 լէա տալիւրըղընտան այըլմայրպ, վէ Եհնօվէ-
 վանըն պունճա սէօղլէրի տախի թէէսսիր իթմէ-
 մէ.քլէ, շաչըն շաչըն եիւղիւնտէն եօգարը
 պագար իտի, կէօյա խայալ սէյը իտէյօր կի-
 պի . վէ նասըլքի Եհնօվէվա գուվվէյի հարա-
 քէթլէ էլինի թուլտու իսէ, Սիղէֆրի պէյ պիր-
 տէն պիրէ իւրքիւպ, « Օ՛ֆ, Ալլահ աչգընա օլ-
 սուն ուղադ օլ, զիրա էլլէրին փէ.ք սուգ » տէ-
 յէրէ.ք կէրի շէ.քիւր իքէն, պաշլատը՝ « Խայըր,
 խայըր, նի՛չին սէնտէն գաշայըմ . տահա էվա

տըր քի պէնիտէ իսթիրահաթ իյլէտիկին մէղա-
 րա կէօթիւրէսին , զիրա արթըգ պէնիմ տիւն-
 եա իւզէրինտէ ըահաթ ու աւայիշիմ գալմա-
 տը , վէ շիմտէն կէրու էօլիւմ ինտիմտէ տիւն-
 եանըն հէր պիր շէյինտէն մագպուլ տըր » տէ-
 տիքտէ , տէֆաթէն Եէնօվէվա , « Էյ նուրի տի-
 տէմ էֆէնտիմ Սիգէֆրի պէյ , Ալլահ աշգընա
 օլտուն ագընը պաշընա թօփլա . զիրա էյի պի-
 լէսին քի՛ պէն Եէնօվէվա քէնտիսի իմ , պիր
 տէֆա նազար էյլէ շու խաթէմէ քի՛ նըշան ի-
 շիւն վէրտիկին պէրկիւզար օլտուղունտան , հա-
 լէա պու անէ տէկին սէնին աշգընտան փարմա-
 դըմտա թաշըմագտայըմ , աման պէյիմ քէնտի-
 նէ կէլ : Եա՛ Բապպի Բահիմ հագրէթլէրի , Իսմի
 ազիզին աշգընա սէվկիւլիւ գէվճիմին տիտէյի
 գալլինի քիւշատ իտուպ՝ ագընա քէտէր վիր-
 մէ » տէյու աղլէյերէք ճէնապը Հագգա տուա
 իյլէմէկէ պաշատը :

Վէլճասըլ Սիգէֆրի պէյ , կէօյա ըիւյա կէօր-
 միւշ տէ ույգուտան այըըյօր կիպի՛ տալիընըգ-
 տան այըըպ , « Էյ վահ , սահիհէն սէ՛ն մի սին՝
 պէնիմ գըլմէթլի Եէնօվէվամ » տէյիպ այադ-
 լարընա գափանտը . վէ պիր միւտտէթ կէօղլէ-
 ըինի սօլմուշ լէհճէսինտէն այըրամայըպ , վէ չէ-
 նէսի տախի քիլիթլէնիպ սէօյլէմէկէ մէճալի
 գալմայարագ , հէման սէլ կիպի կէօղ եաշը
 տէօքմէքտէ , վէ էնճամ , « Ա՛հ պէնիմ սէվկիւ-
 լիւ էհիլիմ Եէնօվէվա . ա՛հ պէնիմ սէպէպիմտէն
 նէ՛ փէրուշանիյէթլիկէ կիրիֆթար օլմուշտուն .

աման եա՛ Բապպիմ , ալֆ էյլէ գուսուրումու՛
 զիրա պէն սէպէպ օլուպ՝ անը ճանալարար իլէ
 ըէֆիդ իյլէմիշիմ , պու սէպէպտէն կէօղիւմիւ
 գալտըրըպ եիւզիւնէ պագմաղա գատըր տէյի-
 լիմ . էյ Եէնօվէվա , աճապ սէնին ինտինտէ զա-
 զէպէ միւսթահագգ օլան գէվճիմին սուշունու
 վէ գուսուրարընը ալֆ իտէ՛րմիսին » տէյու սի-
 ւալ իթմէքտէ օլտուն , պու քէլամլէրէ գարը-
 լըք Եէնօվէվա իսէ , « Վայ մուհիպպիմ Սիգէֆ-
 ըի պէյ , գալպի մահղունըմ՝ միւտէմ հագգըն-
 տա ասլա ինթիգամ տիլէմէյիպ , վէ սէնին պիր
 թագըմ հիյլէպաղլէրտէն ալտանտըղընը ֆէրգ
 ու իտրագ իտէրէք , էվլէլինտէն օլան մուհապ-
 պէթիմին պիր փարշասընը տախի թէնզիլ իյլէ-
 մէմիշիմ . գալգ նուրի տիտէմ սէնի սինէմէ սա-
 րայըմ » տէյիպ աղլէմէյէ պաշատը :

Պու սէօյլէյիշէրտէն՝ Սիգէֆրի պէյ , իթտիկի
 էօլտուղուգլարտան տէֆաթէն նատիմ օլարագ ,
 անճագ պաշընը եօգարը գալտըրապիլիպ , « Էյ
 մուհապպէթլի գէվճէմ , ըէճա իտէրիմ քի՛ պէ-
 նի ասլա թէքտիր իյլէմէյէսին . ա՛հ նէ ֆիդիր-
 սիզլիք էթմիշիմ քի՛ սէն միսի մէլէյին շու վէճհ
 իլէ սէրէնճամլէր չէքմէսինէ սէպէպ օլմուշում »
 տէտիկինտէ , Եէնօվէվա՝ « Վաղ կէլ պու մէ-
 րագլարտան նազը եարիմ , պու սիյասէթ միւ-
 ճէրրէտ պէնիմ գատէրիմին իգթիզասը իմիշ ,
 պու սուրէթլէ պէնի խէլաս իթմէք իշիւն ճէ-
 նապը Հագգ պու մահալտէ շիլէ չէքտիրմիշ
 տիր » տէր իքէն , էօթէտէն պէրու Պէնօն ար-

գասընտա կէյիք տէրիսինտէն էլպիսէ իլէ , գար
 իւզէրինէ եալըն այագ՝ պաշը աշըգ՝ վէ կէյիք
 իչին գուճաղընտա պիր մըգտար օթ օլտուղու
 հալտէ կէլիպ , Սիղէֆրի պէյի կէօրիւնճէ թէաճ-
 ճիւպ իլէ պաշընտաքի սօրղուճուճա՝ վէ պէլին-
 տէքի փարըագ սիլահլարընա , վէ անըն հլյպէ-
 թինէ նաղար իտէրէք , գօրգուսունտան ավազ
 ավազ հայգըրմաղա պաշատը , վէ պատէհու
 քէլամա աղազ իտէրէք , « Սման վալիտէճիյիմ՝
 աճապ պու ատէմ միւտէմ վասֆ իյլէտիկին ֆէ-
 նա ատէմլէրտէն տիր տէ՝ սէնի էօլտիւրմէյէ՝ մի
 կէլտի . ապա գօրգմա , պէն սէնի շիմտի պու
 ատէմին էլինտէն գուրթարըրմ , աղլէմէ վալի-
 տէճիյիմ , սանա ֆէնալըգ իթմէքտէն իտէ՝ տա-
 հա էվա տըր պէնի թէլէֆ իյլէսին » տէյուպ
 պիւլպիւ կիպի շագըյարագ սէկիրտիպ վալի-
 տէսինէ սարըլտըղընտա , էէնօվէվա՝ « Գօրգմա
 սէվկիւլիւ էվլատըմ , գալգ էլինի էօ՛փ , պու
 զաթ սանա հի պիր ֆէնալըգ իյլէմէտիքտէն
 գաթի նաղար , չօգ էյլիքլէր տախի իտէճէք
 տիր . զիրա տայիմա սանա վասֆընը կէչտիկիմ
 սէվկիւլիւ փէտէրին տիր . Սլահ աղմիւշչան պու-
 րայա էօլլամըքի , պուճա միւտտէթ չէքտի-
 կիմիզ սէրէնճամ վէ էզիյէթլէրիմիզ թէմամ
 օլտուղունտան պիզի գուրթարսըն » տէտի :

Պէնօնուն սիմասը թըպգը փէտէրինէ պէյն-
 դէյիպ , վէ աթալըգ գանը չէքտիկինտէն՝ սէ-
 կիրտիպ գուճաղընա աթըլտըղընտա , Սիղէֆրի
 պէյ աճը աճը աղլէյէրէք էվլատընը թաթըլ

թաթըլ պուս իթմէյէ պաշատը , վէ անըն իլէ
 սէօյլէյմէք իսթէտի իտէ տէ , աղլէմէքտէն գուտ-
 րէթի գալմայըպ , ֆագաթ՝ « Ա՛հ սէվկիւլիւ էվ-
 լատըմ , վահ նաղը օղլում » սէօյլէյէպիտի .
 վէ նիհայէթ Սիղէֆրի պէյ պիր էլի իլէ էէնօ-
 վէվայը , վէ տիկէր էլի իլէ Պէնօնու թութարագ
 կէօղլէրինի սէմայէ գալտըրըպ՝ « համու ու սէնա
 օլտուն է՛յ քէրէմքեանի Սլահըմ , քի պունճա
 միւտտէթտէն պէրու միհնէթ պահրինէ զարգ օ-
 լան գալպիմէ , վասֆը միւմքիւնսիզ վէ պէօյիւք-
 տէն պէօյիւք մէսրուրիյէթ վէ շաղըղանայիլ իյ-
 լտին . զիրա պու կիւն սէվկիւլիւ էհլիմի մէ-
 զարտան տիւնեայէ իրսալ՝ վէ նաղը էվլատըմը
 պախշ իթմէյէ հիմմէթ պույուրտուն » տէյէրէք
 թէչէքքիւր իյլէտի . վէ էէնօվէվա տախի կէօղլէ-
 րինի վէ էլլէրինի սէմայէ գալտըրըպ , « է՛յ ճիւմ-
 լէ մախլուգը եօգտան վար իտէն Բապպիմ , մէ-
 րագտէ օլանլարըն գալպինի անի սաաթտէ թէ-
 սէլի իթմէյէ գատըրսըն , համու օլտուն սէնին
 հիսապսըզ մէրհամէթլէրինէ » տէր իքէն , Պէնօն
 տախի վալիտէսինի վէ փէտէրինի պու թարզ նի-
 յագտէ կէօրտիւկիւնտէ , ուֆաճըգ վէ նաղիք էլ-
 լէրինի պէր հավա իտուպ , « Շիւքը օլտուն սէ-
 նին էվամիրի չէրիֆէլէրինէ եա՛ Բապպի քէրիմ »
 տէյու ավազ իյլէտի :

Տուալարընը պիթիրտիքտէն սօնրա՝ իւչիւ
 պիրտէն պիրպիրինէ սարըլըպ , պիր միւտտէթ
 սէսսիզ սէտասըզ գալտըլար , էնճամ էէնօվէվա
 « է՛յ մուհիպպիմ Սիղէֆրի պէյ , աճապ սէվկիւ-
 8

իւր աթալարըմ հայէա սաղ մը տըրըլար , վէ քէն-
տի գըզըլարընըն սուչսուղ օլտուղունու ծնլարա
իֆատէ կըլէտին մի , էյ վա՛հ , էյ վա՛հ . եէտի
սէնէ տիր միւճէրդէտ պէնիմ վէֆաթըմ իչիւն
աղլէյօրըլար» տէտիկինտէ , « Թէէսիւֆ իթմէ՝
աթալարըն հայէա սաղ տըր , վէ սէնին սուչսուղ
օլտուղունու անլէրէ իֆատէ կըլէմիչիմ . վէ շիմ-
տի վագըթ կէչիրմէ քսիզին պիր թաթար չըգա-
րըպ՝ Հագգ թարաֆընտան պուլունմանը միւթ-
տէ իտէյիմ , քի դայէթլէ մէմուն վէ մէսրուր
օլաճագըլարընա ապա շիւպհէմ եօգ տուր » տէ-
յու Սիզէֆրի պէյ ճէվապ վէրտի :

Եէնօվէվա՝ օլ վագըթ կէօղլէրինի սէմայէ
գալարըրպ , գալպի մահգունուն էսրար տուա-
լէրինին գապուլ օլտուղու , վէ էհլինին մուհա-
րէպէտէն պի քէտէր ավտէթ իտուպ քէնտինին
սուչսուղ օլտուղունու ֆէրգ իթտիքտէն գաթի-
նազար , կէլիպ չէօլտէ թէսատուիֆէն պուլտու-
ղունու , վէ նիհայէթ թիւրլիւ սէրէնճամլէրտէն
իւէլսօ օլուպ՝ էվլատընը քէնտի էլի իլէ սաղ վէ
սալիմ փէտէրինէ թէսլիմ կըլէմէսինի , վէ տիւն-
եա կէօղլու իլէ տէֆաթէն սէվլիլիւ աթալարընը
կէօրէպիլէճէյի իչիւն ճէնապը Ալլահա թէչէք-
քիւր իտուպ , ֆէտէր Ալլահըն՝ էօքսիւղլէր փէտէ-
րի՛՛օլտուղունու թագըրի կըլէտիքտէն սօնրա . Սի-
զէֆրի պէյին էլինտէն թուլթուպ , պունճա սէ-
նէլէր սաքին օլտուղու մահալինի կէօսթէրմէք
իչիւն մաղարատան իչէրի կիրտիլէր :

Սիզէֆրի պէյ մաղարա գափուսունտան էյի-

լիպ իչէրի կիրտիկինտէ , տիվարըլարը նէմնագ՝ վէ
պիր քէօչէսինտէ եափրագըլար իլէ էօրթիւլմիչ
ասըլը պիր խաչ , վէ ծնուն էօնիւնտէ իպատէթ
կըլէտիկի եէր տիղլէրինտէն չուգուրլանմըչ , էօթէ
թարաֆտա օթտան պիր տէօչէք՝ վէ եաստըղը
քիւթիւկ , վէ եաթաղըն եանընտա տախի գա-
պագտան պիր գաչ գապար կէօրիւնճէ , մէրա-
գընտան եիւրէյի սաս փարէ օլարագ , Պէնօնու
գուճաղընա ալտը , վէ « Եէնօվէվանըն՝ Ալլահ ու
աղմիւչչան հագրէթլէրինին գա՛նըլը քէրէմի վէ
ինայէթի իլէ պէօյլէ պիր չէօլտէ պունճա միւտ-
տէթ մէսքեան իթմէկէ գատըր օլտուն , էլպէթ-
տէ սէմատէն պիր մէլէք սանա եէօվմիյէ թաամ
կէթիւրիյօր իտի . սէն քի եէտի սէնէ պիր լօգ-
մա էքմէյին՝ վէ պիր լայըգըլը եաթաղըն՝ վէ
ճիւղիւ աթէչին՝ օլմագսըզըն շու միսիլու պա-
րընըմազ պիր մահալտէ նա՛սըլ գըչ գըլյամէթի
կէչիրտին . ա՛հ՝ սէնին նաղլը վիճուտին օլ տէրէ-
ճէ իսթիրահաթլէ ալըչմըչ իքէն , նա՛սըլ եալըն
այագ պաչը աչըգ իւրեան հալի իլէ միւտտէթի
էօմրիւնի կիւզար կըլէտին . վէ պու կիւնքի կիւն
պիր Պէյ գըզը՝ վէ պիր Պէյ էհլի օլուպ , տայի-
մա ալթուն վէ կիւմիւչ գապարտան թաամ ի-
տէր իքէն , շիմտի գապագ գապարընա մէօհթաճ
օլտուն . էյ մուլթու ճան՝ աճապ սէնին պու սէ-
րէնճամլէրինէ սէպէպ օլան քէսէ նէ՛ տէրէճէլէր-
տէ պէտտուալար օգուտուն » տէյու սէօյլէչիր
իքէն , Եէնօվէվա՝ Սիզէֆրի պէյին հատտէն թէ-
ճավուղ մէրագա կիրիֆթար օլտուղունու ֆէրգ

իթմէքլէ մախսուս սէօղլունիւ գարչըլայուպ , վէ նէզաքէթլէ կիւլիւմսիւյերէք « էյ Սիղէֆրի պէյ , կէչէնլերի ունուտուպ շիմտիքի հալիմիզէ պագալլամ . էօյլէ պիլէսին քի՛ վագըթ օլտու քի պու չէօլտէ սէրայտէն զիյատէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտում . վէ էօյլէ պէլլէ քի տիւնեանըն սատտէթի եալընըզ սէրայլէրէ մախսուս օլմայըպ , պազը եապանիլէր ինտինտէ տէ պուլունուր իմիշ . արթըզ պունլարը պէր թարաֆի իտերէք պիր քերրէ նազար էյլէ շու էվլատընա քի՛ մէվլուտինտէն պու քէմալինէ գատար առէթա պիր թաամ եէմէյիպ , վէ զահմէթ ու միհնէթլէ մէյտանէ կէլմիշ էքէն՝ վիճուտի թէնտիւրիւսթ վէ աֆիյէթի եերինտէ , վէ պիղիմ չօճուգլուղումուզտա փերվէրիշ օլտուղումուզ իւսիւլտէն տախի զիյատէ թէրագգալը օլմուշ տըր » տէյիպ , էվվէլ էմիրտէ կէյիլին մաղարա գափուսունա կէլմէսինտէն պաշլայարագ , ճէնապը ֆիպըրիեանըն նէ կէօնա էօմիւրլէրինին հըֆըզը զըմնընտա իհսան պույուրտուղու լութֆու քերէմ , հիքմէթ վէ միւճիւղաթլարընը , վէ էնճամ եինէ օլ կէյիկ գըլաղուղ օլուպ մաղարայէ կէլտիկինէ տէկին պիրէր նագլ էյլէտի :

Սիղէֆրի պէյ պու սէօղլերի տիգգաթլէ տիյնէյիպ՝ նիհայէթ « Շիւքիւրլէր օլտուն սանա էյ քերէմքեանի Բապպիմ , քի սէնին հիքմէթլէրին քիմնէտէն սիւալ օլունմաղ . վէ սանա իւմիւտ իտէնլերի հիշ պիր վագըթտա մահրում պըրագմաղըն : էյ սէվկիւլիւ էվլատըմ , ճէնապը Հագ-

գը ապա խաթըրընտան չըգարմայասըն . զիրա սէն հէր նէ գատար փէտէրինտէն թէրք վէ բէտտ օլունմուշ իտին իսէ տէ , էկէրչի Ալլահ նազար էյլէմէսէ իտի , միւճէրրէտ վալիտէն էլէ աճըզտան թէլէֆ օլաճագտըն , վէ էկէր պու կէյիլի սիղէ իրսալ իթմէսէ իտի , էվվէլ էմիրտէ վալիտէն վէֆաթ իտուպ՝ սանիէն սէնիտէ ճանավարլար եէյէճէք իտի . պու կէյիք պանա բասթ կէլտիկի վագըթ , պէն պին թիւրլիւ մէրագտէ իտիմ . վէ Ալլահըն հիքմէթինէ պագ քի՛ պէնի սիսաէթ չէքտիկինիզ մաղարայէ կէթիլիպ , եինէ սէլամէթինիզէ պէնի սէպէպ իթթիխազ պույուրտու . էվլատըմ՝ ճէմիի վագըթտա Ալլահտան իւմիւտինի քէսմէ , զիրա էլպէթ սէնի թէրք իթմէյիպ հէր վէճհլէ էսիւրկէյէճէք տիր » տէտի :

ՕՆ ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

Սիղէֆրի պէյ Եհնօվէվայը Պեհօնու վէ կէյիլի պերապեր աղարագ շաղըզըս շեհիւրէ կիրմէյերի

Նիհայէթ Սիղէֆրի պէյ՝ Պէնօնու գուճաղընա ալպ՝ Եհնօվէվանըն տախի էլինտէն թութարագ մաղարատէն տըշարը չըգտըլար . վէ ագապինտէ պօրու չալըպ իշարէթ կէօսի՝ էրտիկինտէ , փիյատէ վէ սիւվարի ճիւմլէ բէֆէքլէրի « Պէյիմիզ Եօ-

լունու շաշըրտը » տէյերէք հէր թարաֆտան սէ-
 յերթտիւէր վէ պօրու սէսինէ վարտըզլարընտա՝
 պագտըլար քի՝ Սիղէֆրի պէյին գուճաղընտա
 պիր կիւղէլ օղլան , վէ գօլթուղունտա պիր զա-
 յըֆ վէ լէհչէսի պօղուգ պիր տիշէհլի , վէ քէն-
 տիսինին տախի կէօղլերի եաշ իլէ տօլմնւշ՝ պիր
 հալտէ կէօրիւպ՝, պու քէյֆիյէթէ հիշ պիր մա-
 նեա վէրէմէտիքլէրինտէն շաշ գալտըլար :

Սիղէֆրի պէյ օլ վագըթ սէվինճլէ , « էյ
 սատըգ տօսթլարըմ՝ , մուժտէ վէրիրիմ սիղլէրէ
 քի՝ պունճա սէնէլէր տիր հասրէթի իլէ եանտը-
 դըմ սէվկիւլիւ էհլիմ էէնօվէվայը , վէ գըյմէթ-
 լի էվլատըմ Պէնօնու Հագգըն քէրէմի իլէ պու
 չէօլտէ պուլտուլմ » տէյինճէ , հաղըր օլանլարըն
 ճիւղէսի թէհայեիւրտէ գալտըլար . Սիղէֆրի պէյ՝
 էէնօվէվանըն հիքեայէսինի էիթտիլի կիպի մուխ-
 թասարէն նագլ իյլէտիկինտէ , զայէթլէմէմուռն
 վէ մէսրուր օլարագ Ալլահա թէշէքքիւրլէր սուռ-
 տուլար . ագապինտէ էէնօվէվայէ վէ Պէնօնա
 բուպա՝ վէ տէօրտ աթլը պիր փայթօն կէթիրմէք
 էիւն էրի թաթար շէհրէ էրսալ օլունտու . օրա-
 տա հաղըր պուլունանլար՝ պիր էիւքսէք տէփէյէ
 չըգըպ աթէշ եագտըլար . վէ աղաճլարըն կէօլ-
 կէսինտէ սէտճատէլէրի սէրտիքտէն սօնրա՝ ավ-
 լատըզլարը գուշար իլէ թաամլար թէրթիպ իյ-
 լէտիլէր . Սիղէֆրի պէյ պիր թարաֆընա էէնօ-
 վէվայը՝ վէ տիկէր թարաֆընտա Պէնօնու ալըպ
 օթուրտուգլարը էէրտէ՝ էրիսինինտէ թէնլէրի
 կէօղիւքմէմէք էիւն քէնտի գափութու իլէ էօրթ-

տիւ . Պէյին էթպաալարը պաշլատըլար տալկըն
 տալկըն պագըպ՝ վէ ինճէ ինճէ թիֆթիշ իյլէյէ-
 րէք էէնօվէվայը թանրտըզլարընտա , այագլա-
 րընա գափանըպ էյլէրինի պուս էտէճէքլէրի վա-
 գըթ , ճիւղէսինտէն էվլէլ պէյին սատըգ տօս-
 թու իխթիյար վօլֆ , սէվինճինտէն գալպի ալթ
 իւսթ օլարագ սապրէ թէհամիւլի գալմնատը , վէ
 աղլէյերէք էանընա վարըպ . « էյ նաղը հանըմըմ՝
 շիւքիւրլէր օլուն բապպինին քէրէմինէ քի՝ շու
 սիննի շէյսուխէթիմտէ սէնի պիր տախի տիւնեա
 կէօղիւ իլէ կէօրմէք էիւն պէնի մուհարէպէ
 թէհլէքլէրինտէն ազատ իյլէտի » տէյերէք Պէ-
 նօնու գուճագլայըպ՝ « Ա՛հ նաղը պէյգատէմ՝ ,
 սէն քի պիղըթ փէտէրինին սիմասընտա սըն ,
 հէման ճէնապը Հագգըն նաղարը իլէ փտէրի-
 նին գահրամանլըղը , վէ վալիտէնին մէլէք միսալի
 հալիմլիկի իլէ պէրլէշտիրիպ , հիյնի հաճէթտէ
 օնլար կիպի էհլի ֆագիլէթ օլասըն » տէյերէք
 էօփիւպ սէվմէքտէ իտի :

Պէնօն , պու գատար իգտիհամ էթրաֆընը
 գուշաթմըշ կէօրտիւկիւնտէ՝ հէր նէ գատար
 քէնտիսինէ գօրգու կէթիրտի իսէ տէ , սապիլի-
 յինին իգթիլգասընճա պիթթէտրիճ ալըշըպ , պու
 անէ տէկին պիլմէյիպ վէ կէօրմէտիկի շէյլէրի
 սիւալ իթմէյէ պաշլատը . վէ սիվարի ասաքիրինի
 կէօրտիւկիւնտէ՝ աթ իլէ պիթիլէք ինսան զանն
 իաուպ , « էյ փէտէր՝ շիմտիյէ գատար տիւն-
 եա իւղէրինտէ տէօրտ այագլը վէ էրի պաշը ին-
 սան օլտուղունու պիլմէգ իտիմ » տէյու սիւալ

իտէր իքէն , կիզլի իշար իլէ աթըրննն պիրի աթ-
տան աշաղա ինուպ՝ աթը եանընա կէթիրտիկին-
տէ , զկյատէ թէաճճիւպ իտէրէք՝ « է՛յ փէտէր ,
պու աճայիպ մախլուգու սիզ նէրէտէ պուլտու-
նուզ , շիմտիյէ տէկին էմապինի պու թարաֆ-
լարտա ապլա կէօրէմէտիք » տէյիպ , աղզընտա-
քի կէմի կէօրտիւկիւնտէ , « Ա՛յ նէ՞ աճայիպ . վար
իսէ պու մախլուգ պէօյլէ մատէնլէ պէսլէնիր »
ճէվապընը իթա կյլէտի : Աթէշին շավգընը վէ ը-
սըթաղընը կէօրտիւկիւնտէ , « Աման գուզում
վալիտէ , էօյլէ աղնայօրըմ քի պու ատէմէր
եըլաըրըմը սէմատէն չալմըշլար , վէ եախօտ
Հագգ թէալա հագրէթլէրի պունլարա հիպա իյ-
լէմիշ , եագըգ սանա վալիտէ քի՝ պունլարը պի-
լէմէմիշին » տէտի . Եէնօվէվա տախի ըպընարագ՝
« էվվէթ էվլատըմ , պու աթէշ ֆիլ հագըգէ Ալ-
լահըն լութֆ ու քէրէմի իլէ պիղէ իհսան օլուն-
տու » տէտիկինտէ , ահ վալիտէ՝ պիզ նիշին ֆի-
քի իտուպ պունու տա Ալլահտան իսթէմէտիք .
ահ օլ գըշտա գըյամէթլէրտէ նէ՞ էյի բահաթ
էօմիւր կէշիրէճէք իտիք » տէյերէք հայրան օլ-
մագտա իտի :

Սօֆրա իւզէրինէ եէմէք իշին կէթիրտիքլէ-
րի թաամլարը՝ վէ մէյվէլէրի Պէնօն կէօրտիւ-
կիւնտէ , զայէթ իօշունա կէլտիկինտէն՝ տէրհալ
էլինէ գըրմըզը պիր էլմա ալըպ , « Եա՛ փէտէր
պու էլմալարը պիղզաթ շիմտի աղաճտան գօփա-
րըլմըշ օլտուղունտան , միւճէրէէտ եէրինիզտէ
գըշ օլմամալը , ահ նէ՞ էյի իմիշ սիզինլէ սաքին

օլմասը » տէյիպ , սօֆրանն իւզէրինտէ օլան
էլմաս թըրաշ սու պարտաղը կէօղիւնէ իլիշտի .
նիհայէթ ճէսարէթ իտուպ էլինէ ալտըղընտա ,
« նէ՞ աճայիպ , վէ նէ՞ սէպէպէ մէպնի պու պուզ
էրիմէյօր » տէյու փէտէրինէ սիւալ կյլէտիկին-
տէ . փէտէրի « էվլատըմ , պու պուզ տէյիլ տիր ,
պունա պիլլօր տէրլէր » տէտի . « Աման եա՛ Րապ-
պիմ նէ՛ աճայիպ շէյլէր վար իմիշ տիւնեա իւ-
զէրինտէ քի պէն հէնուզ պիլմէյօրում » տէր
իքէն , խըզմէթքեարըն պիրի պիր կիւմիւշ թէֆ-
սի կէթիրիպ Պէնօնուն էօնիւնէ գօյտու . Պէնօն
թէֆսիսին իշինէ նազար իտուպ քէնտի սիմասը-
նը տէրունինտէ կէօրտիւկիւնտէ , էվվէլի պիրտէն
պիրէ գօրգտու , ֆագաթ սօնրատան ալըշպ սա-
գընարագ էլինի ուզաթտը թէֆսիսին իշինտէ քի-
նի թութմայա . օլ տախի գարշըրգ էլ ուզաթ-
տը . վէլ հասըլ պու նէ եափտը իսէ օլ տախի
այնընը եագտը . էնճամ պունուն տախի սէպէ-
պինի էօյրէնտի :

Իմտի զէվալը Պէնօն շէօլտէ թէրպլիյէ օլտու-
ղունտան , պու շէյլէր իշին միւպթէտիլլըլէ սիւ-
ալ կյլէյիպ , վէ հարաքէթի իլէ օրատա պուլու-
նանլարը տէֆի զամմ , վէ աթալարընը մէմունն
վէ մէսրուր իտիյօր իտի :

Թաամ պիթմէ բատտէլէրինտէ՝ էլպիսէ կէ-
թիրմէյէ կիտէն թաթարլար կէրույէ ալտէթ իյ-
լէտիքլէրինտէն , Եէնօվէվա սօֆրատան գալգա-
րագ մաղարայէ կիթտի , վէ պու անէ գատար
իպատէթ իտէրէք տիզլէրի իլէ չուգուրլաթտըղը

Թաւըն իւզէրինէ տուրուպ ճէնապը Հագգա Թէ-
 շէ.քըիւր տուաը սունտուգտան սօնրա՝ կէլէն
 էլպիսէլէրի կիյինիպ , շէ.քտիկի ճէֆալէրինին
 զիբրի իչիւն խաչը էլինէ ալարագ , վէ Սիզէֆրի
 պէյ օղու պերլէքտէ ֆայթօնա պինտիքլէրինտէ ,
 օրատա պուլունանլարըն քեաֆֆէսի , վէ միւ-
 պարէք կէյիք տախի օրթալարընտա օլտուղու
 հալտէ՝ եօլա րէվան օլտուլար :

Բուպա կէթիրմէյէ կիտէն Թաթարլար , տահա
 ավտէթ իթմէտէն սերայ խատէմէլէրի Եէնօվէ-
 վանըն մախտումի իլէ պուլունտուղունու սէվինճ-
 լէրինտէն ագապինտէ տէօրտ Թարաֆա իլան կյ-
 լէտիլէր : Սիզէֆպուրը շէհրինէ եազլաշտըգլա-
 րընտա՝ ալա վէ էտնա իչլէրինի Թէր.ք իտուպ ,
 պայրամ էլպիսէլէրինի կիյինէրէ.ք շէսլէլէր իլէ
 Եէնօվէվանըն իսթիգպալինէ չըգտըլար , վէ իզ-
 տիհամըն իչինտէն իքի Թէրքի տիւնեա Բուհպան՝
 էլլէրինտէ պերէր Թէսպիհ վէ ասա իլէ զուհուր
 իթտի . վէ կէօղ եաչը աէօքէրէ.ք Եէնօվէվանըն
 էլլէրինէ սարըլարագ շու կիպի նութգ էլլէտիլէր :

« Էյ հանըմ էֆէնտի , ալֆ էլլէ գուսուրու-
 մուզու՝ քի սէնի աթալարընա Թէսպիմ իտուպ ,
 րէնճիտէ վէ սէրէնճամլէրտէն խէլաս իթմէ.ք վա-
 ճիպէյի զիմմէթիմիզտէն ի.քէն , զալիմճէսինէ
 հարաքէթ իտուպ էօյլէ պիր ինսիզ մահալտէ
 պըրագտըգ . հալ պու քի՝ պու ույզունտուզ հա-
 րաքէթիմիզ պիզլէրէ զայէթ Թէէսիր իտէրէ.ք զա-
 մրիմիզէ տօգունտուղունտան՝ տիւնեայը Թէրք
 պիրլէ , պիր Մանասթըր քէօշէսինտէ օլ անտէն

պերու իթտիկիմիզ եօլտուղուղա փէչիման օլուպ՝
 իչլէտիկիմիզ կիւնահլարա մաղֆիրէթ պուլմագ
 իչիւն աղլէմէ.քտէ իտիք . վէ հիքմէթի խիւտա՝ նի-
 ճէ .քի պուլունտուղունու իչիթտիք իսէ , սէն է-
 ֆէնտիմիզտէն ալֆլըգ տիլէմէ.ք իչիւն մախտուսէն
 կէլտիք » տէյէրէ.ք Եէնօվէվանըն այագլարընա
 գափանտըգլարընտա , Եէնօվէվա էլլէրինի ուզա-
 Թարագ այաղա գալտըրըպ , վէ « Էյ միւպարէ.ք-
 լէր , պէնլիմ՝ վէ օղլումուն էօմրիւնիւ պախշ իթ-
 տիկինիզ իչիւն պէն սիզէ Թէշէ.քըիւր իտէճէ.ք
 ի.քէն , սի՞զ մի պէնտէն ալֆլըգ տիլէյօրտընըզ »
 տէյիպ , մէմունիյէթիինի իպրազ էլլէտի . օլ իքի
 բուհպանլար իսէ՝ Եէնօվէվայը գաթլ իթմէյէ
 Թախսիս օլունան իքի ճէլլատլար իտի .քի . օլ
 հէնկեամոէ հանըմլարը Եէնօվէվա պէօյլէճէ ալֆ
 էլլէտիկինտէ , էվլէլինտէն պէրու Սիզէֆրի պէյին
 պունլարըն ֆամիլեալարընա էթտիյի մուհասսէ-
 նաթը քէսիրէ զըմընտա տէրունի տիլտէն Թէ-
 շէ.քըիւր իտէրէ.ք կիտէճէ.քլէրի վագըթ , Սիզէֆ-
 րի պէյ « Սոյ սի՞զ մի իտինիզ սէվիլիւիւ էհլիմին՝
 վէ նէվգատէ վէլլէտիմին էօմրիւնիւ պախշ իտէն-
 լէր . ֆամիլեալարընըղա էթտիյիմ էյլլէլէր ֆէ-
 րիզէյի զիմմէթիմտէն տիր . վէ շիմտիլիք ալըն
 շունու տայիմի սէֆայը խաթըրլա ֆամիլեանըզլա
 եէյիպ տուա իտին . վէ իգթիգանըզ օլտուգճա
 իֆատէ էլլէյին » տէյէրէ.ք , քիֆայէթ իտէճէ.ք
 գատար ագճէ վէրտիքտէն գաթի նաղար , պիր
 չօգ հէտիյէ տախի վէրտի :

Վէլ հասըլ շէհր գափուսունտան իչլէրի կիր-

տիրէրինտէ , ճէմիի քրիստէլէրին գամբանալարը չալընմայա պաշատըղընտա՝ էթրաֆլարտան սէյր իթմէյէ կէլէն խալգըն հատտի հիսապը եօգ իտի . վէ պիւթիւն էհալի ալա վէ էտնա մէֆնուն վէ մէսրուր օլուպ՝ ճէնապը Հագգա թէչէքքիւր սունտուլար . վէ հաթթա օլ կիւն Հագգ թա- րաֆընտան շաղըղա վէ մէսրուրիյէթէ մախսուս հափա աչըգ վէ պէրրագ պիր կիւն իտի . Եէնօ- վէվա էլպիսէյի րէսմի իլէ Պէնօն տախի գուճա- ղընտա օլուպ՝ արապանըն իչինտէ կէօղլէրինի աս- րա էերտէն գալտըրմայարագ կիթմէքտէ իտիլէր . վէ Պէնօն հալա կէյիք տէրիսի էլպիսէսի իլէ օ- րուպ՝ էլլէրինտէ իաչը թութարագ զէվալը նէ՝ օլույօր , նէրէյէ կիտիյօր օլտուղունու ֆարգ- իտէմէյիպ՝ Եօմրիւնտէ կէօրմէտիկի վէ իչիթմէ- տիկի հէզարան շէյլէրի հէյրանըղլա նազար ի- տէյօր իտի . Սիգէֆրի պէյ արապատան աչաղը Էնիպ պարկիւրլէ սաղ թարաֆընտան , վէ սատըգ- տօսթու Վօլֆ իլէ իրի Բուհպանլէր սօլ թարա- ֆընտան , միւպարէք կէյիք սիւվարի ասա- քիւրլէրի իլէ պէրապէր ֆայթօնըն արգասըն- տան կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ . պէօյլէ պիր թէմաշայի աճիպէյի հէր քէս կէօրմէյէ մէճ- պուր օլուպ , թէլաշ իլէ սէկիւրտիպ կէլիւրլէր իտի :

Պունլար սէրայլէրինէ տախիլ օլտուղլա- րընտա՝ էթրաֆտա պուլունան քեաֆֆէյի քէօյ վէ գասապալարըն գարըլարը վէ գըղլարը օ- րատա մէվճուտ պուլունուպ , իչլէրինտէն պիր

գըղ (*) էհլի ըրղըգ ալամէթի օլարագ , թիւր- լիւ չիչէքլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ Եէնօվէ- վանըն պաշընա թագտըղընտա , « էյ նաղը հա- նըմըմը , ճէնապը Հագգ սէմատէ սիղլէրէ զէ- վալ պուլունմաղ թաճ թէտարիք իլլէտիկի հէր նէ գատար էհալիի ճիհանէ մալիւմ իսէ տէ , պու հագըրինիղին ղայէթ ուֆագ պիր հէտի- յէսինի թարաֆընըղտան հիւսնիւ գապուլինէ հիւմէթ պույրուլմասը պապընտա նիյաղ օ- լունուր » տէտիկինտէ , Եէնօվէվա էվլէլա պու- նու թանըյամատը . վէ պատէհու Վէրթա- յիմ՝ օլտուղունու աղնատըգտա , անինտէ մէք- թուպու վէրտիկի կիճէնին մահպուստաքի հալ- լէրինի՝ վէ սօնրաքի չէքտիլլէրի սէրէնճամլէրի տէր խաթըր պիրլէ տիթրէյէրէք մէրսումէ գըղա սարըլուպ , էօփիւպ սէվլէրէք խայլու միւտտէթ գուճաղընտան պըրագմատը . վէ նիհայէթ էլլէ- րինի սէմայէ գալտըրըպ՝ « Շիւքիւրլէր օլտուն եա՝ Բապպիմ՝ , քի սանա իւմիւտ իտէն միւճէրրէտ մահրում գալմաղ . վէ պէնիմ՝ օլ էսնատէքի պուլունտուղուժ հալիմէ՝ վէ գաթլ իթմէկէ կէօթիւրտիւքլէրի ուսուլա նազարէն , քիմ՝ իւ- միտ իտէր իտի քի պէն եինէ էվլէլքի սաատէ- թը հալիմէ նայիլ օլարագ պու կիւնլէրէ եէթի-

* Պու գըղ մահպուստա Եէնօվէվայէ գաթլ օլու- նաճաղընտան խապէրինի վէրիպ՝ վէ անտէն մէքթուպ պարագ Սիգէֆրի պէյէ վիրէն Վէրթայիմ նամ գըղ իտի :

չէճէ յիմ . եա՛րապարհ քերիմ . շուփանի տիւն .
 եատէ ինսանըն ագլընա պէօյլէ մուղայըր հալ-
 լէր վուգուա կէլտիքտէ . շիւպհէսիղ բուզի գը-
 յամէթտէ զուհուր իտէճէք հալլէրին տիւ իլէ
 վասֆ օլունմասը միւմքիւնսիղ տիր » տէ յիւպ , օլ
 չիչէք թաճը թէրթիւպ իտէնէ , վէ հազըր պու-
 լունան խաթունլարա թէչէքքիւր իյլէտի . վէ օլ
 վագըթ վօլֆ , Սիղէֆրի Պէյէ , « Ֆիլ հագըգէ
 եէր իւզէրինտէ էհի ըրզըգտան քէպիր Փագի-
 լէթ եօգ տուր . վէ պէն՝ նիչէ տէֆալէր պու
 շէհիրէ թիւրլու մէթանէթլէր իճրասը իլէ կիր-
 միլ իսէմ տէ , պու կիւնքի կիպի կէօրմէմիլ ի-
 տիմ » տէտիկինտէ , Պէյ տախի « խիւտանըն
 քէրէմի զանի տիր , վէ պու շէօհրէթտէ ֆագի-
 լէթէ մէպնի օլտուղունտան , պիղիմ իչիւն թէ-
 տարիգ օլմուշ իմիլ » տէյու ճէվապ վէրտի :

Նիհայէթ Եհնօվէվա՝ թէպրիքէ կէլէնլէրին
 ֆէրրահընտան , վէ քէնտինին տէօրտիւկիւ կէօղ
 եաշլարընտան , վէ զաթէն զայիֆ միզաճ օլուպ
 եօրուլտուղունտան , պիր մըգտար իսթիրահաթ
 իթմէկէ մէօհթաճ օլարագ , եէտի սէնէ տիր
 հասրէթ գալտըղը օտասընա կիրիպ , էվվէլա
 Ալլահա թէչէքքիւր տուասընը սունուպ , սանի-
 էն պիր թարաֆտա ուզանըպ ույգույա վարտը :

Սէրայըն խատէմէլէրի օլ անէ տէկին սիյահ
 մաթէմ էլլիսէսի կիյինիր իքէն , պիրտէն պի-
 ըէ ագսատէլէր կիյտիլէր . վէ Սիղէֆրի պէյ տէր-
 հալ վօլֆը Եհնօվէվանըն աթալարընա , քէրի-
 մէլէրի իլէ թօրունլարը Պէնօնըն սաղ վէ սալիմ

պուլունմալէրինին միւթտէսինի կէօնտէրտի : Ա-
 թալարը իսէ՝ վօլֆուն եէթիշտիկի սաաթ քէ-
 ըիմէլէրինին եէտի եըլըգ մէվթի ըէսմինի իճրա
 իթմէքտէ իտիլէր . վէ Հագգ թարաֆընտան օ-
 լարագ՝ Եհնօվէվանըն նիքեահընը իճրա իտէն իխ-
 թիյար Բուհպան տախի թէսատտիւֆէն մէզքիւր
 մահզուն զիյնէթտէ հազըր իտի :

Վօլֆ վարըպ Եհնօվէվանըն վէ Պէնօնըն սաղ
 վէ սալիմ պուլունտուգլարընը միւթտէ վէրտի-
 կինտէ , սնի սաաթտէ քէսիր իւլ զայէ մէրագ-
 լարը ֆէրրահա թէպտիլ օլտու . պու արալըգ
 օլան մէսէրրէթ վէ շաղըգլարը՝ իշ պու մէհալ-
 տէ վասֆը միւմքիւն օլուր մէվատտէն տէյիլ տիր .
 վէ սէվինճլէրինտէն պիր էյեամ սիւքիւթ իթ-
 տիքտէն սօնրա՝ մումայիլէյհ իխթիյար Բուհպա-
 նը տախի պէրապէր ալարագ Սիղէֆպուրը ճա-
 նիպինէ վարըպ գըզլարընը կէօրտիւքլէրինտէ ,
 կէօղ եաշը տէօքէրէք սինէլէրինէ սարըպ , պիր
 միւտտէթ այրըմագ միւմքիւն օլմատը . վէ Եհ-
 նօվէվանըն հուզուրի պիզլաթ իխթիյար վէ միւ-
 սին աթալարընըն տամարլարընա գան գօյմուշ
 միսիլու տինճլէնտիլէր . վէ Եհնօվէվա Սիղէֆրի
 պէյի իլք կէօրտիւկիւնտէ քէսպ իյլէտիկի ֆէր-
 րահը , քէզալիք աթալարընը կէօրտիւյիւնտէ տա-
 խի օլ ֆէրրահը քէսպ իյլէտի :

Եհնօվէվանըն զիյարէթինէ կէլէնլէրէ ճէմիի
 վագըթտա ճէնապը Հագգտէն իւմիւտլէրինի
 քէսմէյիպ , հէր տայըմ ազա գանաաթ իյլէմէ-
 լէրինի էօյիւտ վէ նասիհաթ իտէրէք՝ քէնտիսի-

նին եհնի սէնէ իտարէ վէ սապր՝ վէ Հագգտան
 իւմիւտինի քէսմէյէրէք սաղ վէ սալիմ՝ միւտ-
 տէթի էօմրիւ կիւղար էթտիկինի էմնալ կէթի-
 րիր իտի : Վէլ հասըլ էվլիլէրի գատիմ՝ մուհապ-
 պէթէ , վէ աթալարա՝ էվլատլարընը Ալլահ գօր-
 գուսու իլէ թէրպիլյէ իթմէյէ սայ իթտիրիպ ,
 կէօյա պիր ալիմ՝ հօճա կիպի նութգ իթմէքտէ
 իտի . վէ Պէնօն տախի վալիտէսինին էմրի իւղրէ
 քեաֆֆէյի միւսաֆիր կէլէն չօճուգլարա պիրէր
 հէտիլյէ վէրիր իտի . վէ պունլարըն պու հարա-
 քէթ վէ տավրանըչարը ճիւմլէնին մուհապպէ-
 թինի իւղէրլէրինէ ճէլպ իթտիքլէրի կիպի . վէ
 հաթթա իթիմաթ՝ իւմիւտ՝ սապր իլլէմէքլիք նէ
 օլտուղունու կէլէնլէրէ մախսուսէն վասֆ իտէ-
 րէք , միւտէմ Ալլահ ու աղմիւշչան հագրէթլէ-
 րինէ սըղընմալարընը՝ վէ հէր պիր կէօնա էյ-
 լիքլէրի անտէն պէքլէմէլէրինի նասիհաթ իտէր
 իտի :

Եհնօվէվանըն վէ Պէնօնուն զիյարէթինէ կէ-
 լէնլէր՝ օլ միւպարէք կէյիլի տախի կէօրմէյէ
 արղու իտէրլէր իտի , օլ քի սէրայըն հավլիսին-
 տէ սէրպէսթլիքլէ կէզիպ , վէ օլ տէրէճէ մազ-
 րմ՝ վէ ալըչգան իտի քի՝ հաթթա կէլէնլէրին
 էլինտէն պիրաֆիթուր եէմ վէ եէմիշ եէյիպ ,
 ալ քէրվլէրի տախի թանըյըպ ապլա իլիշմէզլէր
 իտի . վէ պէրտէնին չօճուգլարը եանընա վարըպ՝
 « Աման եա՝ րապպիմ » , էկէր պու կէյիք օլմազ-
 սա իտի . աճապ հանըմ էֆէնտիմիղ նէ՝ օլաճագ
 իտի » տէյիպ օգչարլար իտի , վէ կէյիլին էթ-

տիկի էյլիք զայէթլէ գալպլէրինէ թէէսիր իտէ-
 րէք , « Տօղրուսու պու պապտէ պու կէյիլի ին-
 ճիթմէյէրէք էլլէրիմիղին իւղէրլինտէ կէզտիրմէ-
 յէ պօրճույուզ » տէրլէր իտի :

Սիղէֆրի պէյ հէր նէ գատար խընզըր Ղօ-
 լուն գաթիլինէ էմր իլլէմիշ իտի իսէ տէ , եի-
 նէ Եհնօվէվա մէրհամէթ իտուպ՝ պիրազ միւտ-
 տէթլիք մահպուս օլմասընը ըէճա իլլէտի , վէ
 ըէճասըր գապուլ օլունարագ միւտտէթլէ մահ-
 պուսա իլքա օլունտու . հալ պու քի՝ պիղայըր
 հագգ իթտիկի պէտիահլըգ վէ նամուսուղլուգ
 զամիրինէ էվլէրմէտիկինտէն , միւտտէթինի թէ-
 մամ իլլէմէտէն տէրունի մահպուստա իֆրատ
 մէրթէպէ սէրէնճամլէ ճանընը թէսլիմ իլլէտի :

Պու վուգուաթլարտան սօնրա՝ Եհնօվէվա
 իսայի սէնէլէր իսթիրահաթլէ էօմիւր կէչիրիպ ,
 նիհայէթ քեաֆֆէյի ճընսը պէչէրիլյէյէ մախ-
 սուս օլան էմրի Հագգ թէպէյիլին պիրլէ՝ կիւն-
 լէրտէ պիր կիւն կիւլէր եիւզլէ ըուհունու թէս-
 ւիմ իլլէտի , վէ ճիւմլէ տիչէհլիլէրէ իպրէթ նիւ-
 մա օլմագ իչիւն էօմրիւնիւ ֆագիլէթլէ կէչիրէ-
 րէք ճէննէթի ալայէ վասըլ օլտու : Պու հալ
 կիւնէշ էնմէ մէնգիլինէ թէսատտիլֆ իթտիկին-
 տէն՝ կէրէք օրթալըգ վէ կէրէք էհալինին գալպ-
 լէրի պէրապէր գարարտը :

Յէրտասը կիւնիւ՝ արայը իհթիշամ վէ էմ-
 սալըրդ տարաթլէ ճէնազէ ալայը ըէսմի իճրա օ-
 լունարագ տէֆն օլունտու . վէ պու ալայը մա-
 թէմուագտէ՝ հատտըրդ հիսապսըր թէճէմիւ ի-

տէն խաղաղութեան ֆէրեառ ու ֆիղան իյլէմէտիք ըրմ սէ գալմատը . վէ Սիղէֆրի պէյ իլէ Պէնսն՝ օլ կիւնտէն սօնրա պիր վէճհլէ թէսէլլի պուլմալէրի միւմքիւն օլմատը : վէ օլ միւպարէք կէյիք տախի՝ Ենսօվէվանըն վէֆաթընը ֆէհմ իտէրէք , կիտիպ տէֆն իյլէտիքլէրի մէզարըն իւզէրինտէ եաթտը . վէ մահայլի մէզպուրէտէն զէրրէճէ այրըլմայըպ , եէմէմէք իչմէմէք իլէ՝ պիր կիւն կէյիյին էօլիւսիւնիւ մէզարըն իւզէրինտէ պուլտուլար , ըի աճլըգտան էօլմիւշ իտի . Սիղէֆրի պէյ՝ վագըթ կէչիրմէքսիդին Ենսօվէվանըն իւզէրինէ մէրմէրտէն պիր ճէսիմ թիւրպէ եափտըրըպ՝ կէյիյին ըէսմինի տախի պիր մէրմէր թաշ իւզէրինէ նագշ իթտիրիպ թիւրպէնին գափուսուսուսն պիր եանընա գօյտուրթտու :

Պիր միւտտէթ սօնրա՝ Սիղէֆրի պէյ՝ մուգատտէմ Ենսօվէվանըն եէտի սէնէ էյլէնտիկի մաղարանըն ճիվարընա պիր տիչէհլի Մանասթըրը եափտըրըպ , վէ պալատէ վասֆընը իյլէտիկիմիզ աղաճ իաչը տա եալտըզլաթարագ Մանասթըրա գօյտուրթտու . վէ Ենսօվէվանըն թարիսինի մուխթասարէն տիվարըլարըն իւզէրինտէ եազտըրտը . վէ Մանասթըրըն չար էթրաֆընտա պիր ճէսիմ պահճէ տախի թէրթիպ իթտիրտիքի , պու պահճէ մահպա Ենսօվէվանըն իչտիկի սու իլէ սուվարըրը իտի . էնճամ՝ հիսապսըզ զլյարէթճիլէր օլ մահայլէ վարտըզլարընտա , օրատարի պուլունան րուհպան Ենսօվէվանըն ֆազլիլէթլէրինի միւտէմ նագլ իտէր իտի :

Իչթէ ֆազլիլէթլու Ենսօվէվա՝ պու թարզ իլէ տիւնեառտէն ախրէթէ ինթիգալ իյլէմիշ օլտուղունտան , իչլէտիկի ֆազլիլէթլէրինին զիքրի էպէտիյէտէք գալաճաղը շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր ,
 Հէման ճէնապը Հագգ ճիւմլէմիզիտէ պու ֆազլիլէ գատըն կիպի , իքի ալէմտէտէ մէսուս էյլէ . ամին :

ԵՆՏՈՎԷՎԱ. ՀԻՔԵԱՅԷՍԻՆԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653552

ՏԵՄ 5 ՂՈՒԲՈՒՂ